

INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS

2011/2012

(Harmadik akkreditációs értékelés)

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

akkreditációs jelentése

a 2012/8/VI/5. sz. MAB HATÁROZAT MELLÉKLETE

2012. szeptember 28.

Előző intézményakkreditáció: 2007/10/XI/1 sz. MAB határozat

TARTALOMJEGYZÉK

A Pécsi Tudományegyetem akkreditációs értékelése	4
I. Akkreditációs minősítés	4
II. Az intézmény működésének és szervezetének minőségértékelése	5
1. Az egyetem általános helyzetképe.....	5
2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése	6
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	10
4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók	12
III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára	13
A PTE Állam- és Jogtudományi Kar akkreditációs értékelése	14
I. Akkreditációs minősítés	14
II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése	15
1. A kar általános helyzetképe.....	15
2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése	16
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	18
4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók	20
III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára	21
A PTE Általános Orvostudományi Kar akkreditációs értékelése	22
I. Akkreditációs minősítés	22
II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése	23
1. A kar általános helyzetképe.....	23
2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése	23
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	25
4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók	27
III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára	28
A PTE Bölcsészettudományi Kar akkreditációs értékelése	29
I. Akkreditációs minősítés	29
II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése	30
1. A kar általános helyzetképe.....	30
2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése	30
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	34
4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók	36
III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára	36
A PTE Egészségtudományi Kar akkreditációs értékelése.....	37
I. Akkreditációs minősítés	37
II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése	38
1. A kar általános helyzetképe.....	38
2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése	38
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	40
4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók	43
III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára	43
A PTE Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar akkreditációs értékelése	45
I. Akkreditációs minősítés	45
II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése	46
1. A kar általános helyzetképe.....	46
2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése	46
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	47
4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók	49
III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára	49
A PTE Illyés Gyula Kar akkreditációs értékelése	50
I. Akkreditációs minősítés	50
II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése	51
1. A kar általános helyzetképe.....	51
2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése	51
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	54
4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók	57
III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára	57

A PTE Közgazdaságtudományi Kar akkreditációs értékelése.....	58
I. Akkreditációs minősítés	58
II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése	59
1. A kar általános helyzetképe.....	59
2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése	59
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	62
4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók	64
III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára	64
A PTE Művészeti Kar akkreditációs értékelése	66
I. Akkreditációs minősítés	66
II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése	67
1. A kar általános helyzetképe.....	67
2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése	67
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	69
4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók	71
III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára	71
A PTE Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar akkreditációs értékelése.....	72
I. Akkreditációs minősítés	72
II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése	73
1. A kar általános helyzetképe.....	73
2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése	73
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	75
4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók	77
III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára	78
A PTE Természettudományi Kar akkreditációs értékelése	79
I. Akkreditációs minősítés	79
II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése	80
1. A kar általános helyzetképe.....	80
2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése	80
3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata	82
4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók	84
III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára	85
Függelék.....	86

A PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

Pécsi Tudományegyetem	2012/8/VI/5 sz. MAB HATÁROZAT A Az egyetem akkreditációja – az intézmény akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos
------------------------------	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló hatályos 2005. évi CXXXIX. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján a **Pécsi Tudományegyetemet a MAB egyetemenként akkreditálja**, mert

- Az intézmény több képzési területen¹ **(12)** több szakon folytat alap-, valamint mesterképzést², továbbá több **(6)** tudományterületen jogosult doktori képzésre és doktori fokozat³ odaítélésére. Emellett felsőfokú szakképzést, illetve szakirányú továbbképzést is folytat.
- Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges állandó kutatói, oktatói karral:
az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók *legalább hatvan százalékát* munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatja (1841 főből 1557 fő: **82,5%**)
- A munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatott oktatók, kutatók *több mint egyharmadának* van tudományos fokozata (1557 főből 1007 fő: **64%**).
- Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel – benne a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; előadóteremmel, szemináriumi helyiséggel, intézményi könyvtárral, informatikai háttérrel, megfelelő hozzáférésekkel, laboratóriummal, kísérleti és gyakorlóhelyekkel, műszerekkel – valamint kollégiumi férőhelyekkel, sport és kulturális létesítményekkel, diákétkezési lehetőségekkel).
- Az intézmény minőségbiztosítási és -fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – megfelelőek.

¹ **A vonatkozó képzési területek(ek) felsorolása:** bölcsészettudomány, gazdaságtudományok, informatika, jogi, közigazgatási, rendészeti és katonai; műszaki, művészet, művészetközvetítés, orvos- és egészségtudomány, pedagógusképzés, sporttudomány, társadalomtudomány, természettudomány.

² **Ld.: a Függelékben felsorolt szakok jegyzékét**

³ **A vonatkozó tudományterület(ek):** bölcsészettudományok, műszaki tudományok, művészetek, orvostudományok, társadalomtudományok, természettudományok.

II. Az intézmény működésének és szervezetének minőségértékelése

1. Az egyetem általános helyzetképe

A Pécsi Tudományegyetem az ország egyik nagy múltú felsőoktatási intézménye. Egyes karainak más-más történelmi előzményei vannak, a mai integrált egyetem 2000. január 1-jével jött létre, jelenleg **10** karral működik.

A PTE a hat tudományterületre kiterjedő képzési kínálatával, kutatási potenciáljával és gyógyító szolgáltatásaival valódi *Universitasnak* számít. Az egyetem képzései iránt nagy az érdeklődés, de a demográfiai hullámvölgy hatására a hallgatói létszámok az elmúlt öt év adatai alapján majdnem minden képzési területen csökkentek. Míg 2006-ban **35117** fő volt a hallgatói összlétszám, addig jelenleg **26500** hallgatója van az intézménynek. Bár ezzel a hallgatói létszámmal még mindig az egyik legnagyobb hazai felsőoktatási intézmény (megközelítően 9%-os részesedéssel a magyarországi felsőoktatási beiskolázási piacból). Az egyetemen végzett magas minőségű munka bizonyítéka a *Kiváló Egyetem* cím elnyerése 2010-ben.

Az *alap-és alkalmazott kutatások* terén eredményes tevékenység folyik az élettelen természettudományok, az élő természettudományok, a társadalomtudományok, a mérnöki tudományok és a bölcsészeti tudományok valamint a művészeti ágazatok területén. Növekedett az alkalmazott kutatás aránya, kialakult a szellemi tulajdon védelmének rendszere. Negatív jelenségeként kell megemlíteni, hogy a természettudományos kutatási kooperáció nem kielégítő. Az összképbe tartozik az is, hogy a különböző méretű, jellegű és hagyományú karok nagyon eltérő eredményességgel vesznek részt az oktatási és tudományos értékek létrehozásában. A PTE **20** doktori iskolájából **14** három karra koncentrálódik. Nem folyik doktori képzés az egyetem *Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karán*, valamint az *Illyés Gyula Karon*. Itt jegyezzük meg, hogy üdvözlendő a PhD hallgatók bevonása az oktatásba, azonban az érvényben lévő szabályozás szerint az óraadásért a doktoranduszoknak javadalmazás jár, ezt az előírást a doktori iskolák többségében nem tarják be.

A Pécsi Tudományegyetem a *Dél-Dunántúli régió* kiemelkedő jelentőségű intézménye, hatóköre, társadalmi beágyazottsága azonban túlmutat a régió- és országhatárokon. Az intézménynek *Szekszárdon* önálló kara (*IGYK*), *Kaposváron*, *Szombathelyen* és *Zalaegerszegen* telephelyei és jelentős hallgatói létszámmal működő képzései vannak. A PTE fontos feladata a betegellátás biztosítása, mely **27** klinikán folyik.

A szervezetfejlesztés terén előrelépés történt a marketing, a monitoring és kontrolling valamint az egységes egyetemi minőségbiztosítási rendszer megvalósítása terén, ugyanakkor elmaradt a központi igazgatás átstrukturálása és nem jött létre egyetemi szintű vezetői információs rendszer.

Az egyetemi *infrastruktúra* fejlesztésében a város, a megye és az egyetem – felismerve az érdekezésségét – az *Európa Kulturális Fővárosa – 2010*, valamint az *Új Magyarország Fejlesztési Terv* keretében, egymással összehangoltan, nagy jelentőségű ingatlanfejlesztési projektek sorát valósította meg.

Egyetemi szinten bevezették és alkalmazzák az ISO 9001:2001 minőségbiztosítási rendszert. Megfelelő humán stratégiai tervük van, legtöbb karon kialakították az egyéni teljesítmények mérési és értékelési rendszerét.

A PTE-t a gazdálkodási bűnügyek miatt jelentős megrázkódtatás érte. Az országos nyilvánosságot kapott ügyek gazdálkodási és morális károkat okoztak. Ezen események mellett különösen kiemelkedő, hogy az akkreditáció időpontjában az egyetem *gazdálkodása* megfelelő szervezettségű, a továbbiakban sor kerül a gazdasági apparátus, a VIR és az intézményi gazdálkodási szoftver (SAP) minőségi fejlesztésére is. Jelentős erőfeszítéseket tesznek a gazdálkodás ésszerűsítésére és a hatékonysági tartalékok realizálására. A karok fedezni tudták

az egyetemi nagyprojektek milliárdos nagyságrendű önrészét. A saját oktatási bevételek növelése –melyben jelentős a szerepe a közel **1700** külföldi hallgatót oktató ÁOK-nak – és a kutatási illetve szakképzési hozzájárulásokból származó források jelentősen javították a gazdálkodás egyenlegét.

Az egészségügyi ellátás országos alulfinanszírozottsága, a klinikai centrum deficitjének kezelése évek óta rányomja bélyegét a PTE egészének gazdálkodására. Az egészségügyi szolgáltatások és az orvosképzésben az oktatási-kutatási tevékenység finanszírozásának problémája országos megoldást kíván.

Összegezve: a Pécsi Tudományegyetem megfelel az akkreditációs követelményeknek, rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges személyi, tárgyi és pénzügyi feltételekkel. Állandó székhelye van, megfelelő arányban rendelkezik közalkalmazott jogviszonyban álló oktató és kutatói karral. Minőségi paraméterei alapján is Magyarország egyik meghatározó, vezető egyeteme.

Megjegyezzük, hogy a helyszínen tett látogatás során az egyetem együttműködése, kooperációja nagymértékben hozzájárult – az önértékelésben ismertetett információk mellett – az intézmény reális helyzetének megismeréséhez. A látogatás kiemelkedően jó légkörben, zavarmentesen folyt le. Pozitívan értékeljük a gondos, reális dokumentációkat, bár esetenként túlzó terjedelműek voltak. A tapasztalatok alapján jó a tanár-diák viszony, a hallgatók szeretik az intézményt.

2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése

A Pécsi Tudományegyetem állami felsőoktatási intézmény. Rendelkezik a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. Törvényben meghatározott kötelező dokumentumokkal, amelyek meghatározzák a jogállását, szervezeti felépítését, működését, valamint annak minősége megtartására és javítására irányuló eszközeit. Az okiratok elérhető az egyetem honlapján.

2.1. Az intézmény szervezete, vezetési rendszere a küldetésnyilatkozat tükrében

Az *Intézményfejlesztési Tervben* megfogalmazott misszió szerint az egyetem célja, hogy európai színvonalú, a gazdasággal szoros, strukturált kapcsolatokat fenntartó, a regionális gazdaság fejlődésére mérhető hatást gyakorló, egymással együttműködő intézményekbe koncentrált, egyes szakterületeken európai szinten is kiemelkedő eredmények elérésére legyen képes.

A vezetési és döntési struktúra hagyományos, a jogszabályok és szervezeti szabályozás által meghatározott. A szervezetet és a vezetési rendszert, az egyetem működését teljes körűen szabályzatok határozzák meg, amelyek mindenki számára hozzáférhetők. A szervezeti és működési rendre vonatkozó szabályokat az egyetem Szenátusa által elfogadott SZMSZ tartalmazza. Az SZMSZ-ben foglalt felhatalmazás alapján a karok és önálló szervezetek szabályait, működési rendjét az SZMSZ mellékletei tartalmazzák, amelyet minősített többséggel a szervezeti egységek javaslatára a Szenátus fogad el és szükség esetén módosít. Önálló SZMSZ melléklet tartalmazza az alábbi szervezeti egységek működésére vonatkozó szabályokat: karok, *Klinikai Központ, Gazdasági Főigazgatóság, Rektori Hivatal, Oktatási Igazgatóság, Pedagógusképzési Koordinációs Központ, Dél-dunántúli Regionális Pedagógusképzési Szolgáltató és Kutatóközpont, Egyetemi Könyvtár, Egyetemi Levéltár, Egyetemi Hallgatói Önkormányzat, Janus Egyetemi Színház.*

Külön meg kell említeni a pedagógusképzés területén folytatott oktatómunka és az ezzel összefüggő gyakorlati képzés összehangolására 2007 szeptemberében megalakult a Tanárképzési Koordinációs Központ, jelenlegi elnevezéssel *Pedagógusképzési Koordinációs Központ* (PKK). A PPK feladata a pedagógusképzés egységes egyetemi alapelveinek, stratégiájának kidolgozása, a követelmények meghatározása, a karok között felmerülő problémás kérdések egyeztetése, megoldása. TÁMOP pályázati forrásból 2011 januárjában

létrehozták az egyetem önálló szervezeti egységeként működő *Dél-dunántúli Regionális Pedagógusképzési Szolgáltató és Kutatóközpontot (DRPK)*.

Egészében véve a Pécsi Tudományegyetem jól szabályozott intézmény. Megemlítjük, hogy az önértékelési anyag nem tett említést kutatás-etikai szabályzatról, de a látogatáskor a 2011 végén elfogadott szabályzatot hozzáférhetővé tették. A szabályzat majdnem mindenre kiterjedően jól fogalmazza meg a tennivalókat, de az esetleges panasztevők és a gyanúsítottakkal kapcsolatos eljárásjogi szabályozás még hiányzik, ezt pótolni kell.

Az összegytemi vezetési rendszer professzionális voltáról a helyszíni látogatáson kedvező volt a tapasztalat: a területek felügyeletével megbízott egyetemi vezetők területük jó áttekintéséről és a feladatok iránti szakszerű elkötelezettségről tettek tanúbizonyságot. Az egyetem karai között a belső szervezés tekintetében igen nagy különbségek vannak, e nagy eltéréseket szakmai-oktatási specifikumok nem mindig indokolják.

A PTE *minőségbiztosítási szabályzatát* az egyetemi *Minőségfejlesztési Bizottság* által kidolgozott javaslatok alapján a Szenátus fogadta el. A szabályzat meghatározza az egyetem működési folyamatait, ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési, értékelési eljárásokat, a működést az *Intézményfejlesztési Terv* tartalmazza.

Az *Egyetemi Hallgatói Önkormányzat* (a továbbiakban EHÖK) működését a PTE Szervezeti és Működési Szabályzatának 43. sz. melléklete szabályozza. Az EHÖK az elnökségből és a tíz kari részönkormányzatról áll, vezető testülete az elnökség, amely az elnökből, általános alelnökből, szakfeladati alelnökből és titkárból áll. Az önkormányzat legfőbb döntéshozó testülete az *Egyetemi Hallgatói Önkormányzat Küldöttgyűlése*, melynek szavazati jogú tagjai az EHÖK elnöke, az EHÖK általános alelnöke, valamint a részönkormányzatok elnökei.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusában a hallgatói képviselet a Felsőoktatási törvényben előírt egyharmados arányú. A Szenátus állandó bizottságai közül az EHÖK-nek kiemelt szerepe van az *Egyetemi Oktatási és Kreditbizottság* munkájában, ahol a hallgatói képviselők az elmúlt egy év során több előremutató javaslattal (mely aztán elfogadásra is került) szolgálták az egyetem és a hallgatók érdekeit. A látogatáskor nem derült ki, hogy milyen módon kívánnak felkészülni az új felsőoktatási törvénynek a Hallgatói Önkormányzatot érintő rendelkezéseire; pl. vannak-e elképzeléseik a hallgatói részvétel csökkentésére a döntéshozó szervezetben?

Az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat az intézmény önálló szervezeti egységeként - az egyetemi szabályoknak megfelelően - önállóan gazdálkodik a rendelkezésére bocsátott anyagi forrásokkal, és ellátja az alapszabályában meghatározott feladatait. Az irányításával jelenleg több állandó bizottság működik: az *Egyetemi Térítési és Juttatási Bizottság*, az *Egyetemi Kollégiumi Diákbizottság*, *Költségvetési és Gazdasági Bizottság*, *Tanulmányi és Érdekképviseleti Bizottság*, *Művészeti, Kulturális és Tehetséggondozási Bizottság*, *Külügyi Bizottság*, *Rendezvényszervezési Bizottság*. Összességében Pécsi Tudományegyetemen a hallgatói érdekképviselet egyetemi és kari szinten egyaránt megfelelően biztosított.

2.2. Az akkreditációs feltételek teljesítésének tényszerű bizonyítékai

A Pécsi Tudományegyetem széles képzési portfólióban lát el egyszerre tömegképzési és minőségi felsőoktatási funkciót alap-, mester- és doktori képzési szinteken, felsőfokú szakképzésben és szakirányú továbbképzésben, rugalmas képzési formákban. Idegen nyelven is több szakon folyik oktatás az egyetemen, elsősorban az orvos-, és a közgazdász-képzésben. Kifutó jelleggel még jelen vannak a képzésben a korábbi osztatlan képzés hallgatói. A bolognai rendszer keretében alapképzésben **67** szakon, ezen belül 41 szakirányon, mesterképzésben **62** diszciplináris mesterképzésben, ezen belül 6 szakirányon, **43** tanári szakképzettségen, a doktori képzésben **20** doktori iskolában folyik képzés. A képzési palettát **38** felsőfokú szakképzési és **96** szakirányú továbbképzési szak bővíti.

A Pécsi Tudományegyetem **6300 fős** alkalmazotti állományának összetétele 2006 óta jelentősen változott. Ebben az időszakban 60 fővel csökkent a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók száma. Az 1841 főből álló *oktatói-kutatói állományból* **1557** főt közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatnak, közülük **64%** rendelkezik tudományos fokozattal. A minősítettek közül **96** fő az MTA doktora, – számuk az elmúlt öt évben tíz fővel nőtt – **9** fő az MTA tagja. Ugyancsak jelentősen nőtt – közel kétszeresére – a PhD fokozattal rendelkezők száma. Az oktatók kor szerinti megoszlása kedvező: az oktatók több mint fele (**57%**) 45 év alatti, **18%-uk** 46-55 év közötti, **25%-uk** 55 év feletti. Ugyanakkor alacsony (**330** fő körüli) a 20-35 éves korosztály aránya. A munkakör szerinti megoszlás: az összes oktatóból **13%** egyetemi tanár, **24%** egyetemi docens, **2%** főiskolai tanár, **4%** főiskolai docens, **31%** adjunktus, **23%** tanársegéd. Összességében megállapítható, hogy az oktató-kutató kar teljesíti az akkreditációs elvárásokat.

Mint azt korábban már említettük, az elmúlt öt évben a PTE aktív *hallgatói összlétszáma* – a folyamatosan növekvő felvételi eredmények ellenére – csökkent, melynek oka elsősorban a képzési szerkezet átalakítása, az államilag támogatott létszámkeretek csökkenése, valamint a költségtérítéses képzések iránti keresletcsökkenés. A hagyományos képzéseken tanulók 2011-re lényegében távoznak a rendszerből, a bolognai típusú szakok hallgatóinak száma pedig nem éri el a korábbi hagyományos képzési létszámokat. A központi létszámelosztás is jelentősen befolyásolja a beiskolázási eredményeket, hiszen számos szak esetében a megfelelő számú jelentkező és a szükséges kapacitás megléte ellenére sem tudják feltölteni a lehetséges létszámkeretet.

A felvettek és a végzettek arányában az elmúlt években mintegy 10%-os ingadozás mutatkozik, melynek legfőbb oka, hogy az alapképzésben a hallgatók csak késve tudják teljesíteni a tanulmányi és/nyelvvizsga követelményeket. Ez az országosan megfigyelhető probléma több okra vezethető vissza: részint a középiskolákból egyre alacsonyabb szintű tudással érkeznek a diákok a felsőoktatásba; másrészt szinte valamennyi képzési területen megfigyelhető, hogy a korábbi („hagyományos”) 4-5 éves képzések jelentős részét integrálták az alapképzési szakok képzési követelményeibe. Mindent összevetve 2008-2011 között a végzettek aránya a felvett hallgatók létszámához viszonyítva átlagosan **64,4%**, és évről évre folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A záróvizsgát tettek közül átlagosan évente a hallgatók mintegy **22%-a** nyelvvizsga hiányában nem tudja átvenni az oklevelét.

A Pécsi Tudományegyetem *infrastruktúrája* biztosítja az oktatás, a kutatás, a gyógyítás és a szolgáltatási területek megfelelő működését. A képzések kiszolgálására közel **400** oktatóterem, **200** laboratórium és kutatóhely, több mint **50** számítógépes labor áll rendelkezésre. Az oktatótermek jelentős része korszerű multimédiás eszközökkel, a laboratóriumok pedig a szakterületüknek megfelelő műszer- és gépparkkal vannak felszerelve.

Az orvos- és egészségtudományi képzési terület speciális igényeit a kiterjedt kórházi rendszer támogatja. Ezen a szakterületen a 2010-ben megvalósult városi kórház integrációval tovább bővült a gyakorlóléhelyek száma, valamint a racionalizálásoknak köszönhetően a minősége is.

A tanárképzésben hagyományosan kialakult a gyakorlati képzőhelyek rendszere, az alapképzés és a felsőfokú szakképzés külső képzőhelyeivel egyedi megállapodások szabályozzák az együttműködést. A szükséges gyakorlóléhelyeket két városban (*Pécs, Szekszárd*) négy gyakorlóintézmény biztosítja, de Pécs széles közoktatási hálózatának köszönhetően a speciális pedagógiai igényeket – a kiépített partneriskolai hálózat keretében – is ki tudják elégíteni a külső gyakorlóléhelyeken. Az oktatási és kutatási tevékenységhez elengedhetetlenül szükséges könyvtári szolgáltatás biztosított. Erről bővebben is lesz szó a következő, 2.3. pontban.

A karok közti oktatási együttműködésre irányadó a PTE SZMSZ *Oktatási Együttműködések Eljárási Szabályzata*. Erre vonatkozóan általánosságban elmondható, hogy a képzésszervezési, illetve koordinációs feladattal egy gesztor kart bízunk meg, aki a társkaroktól, mint szolgáltató

kartól oktatási tevékenységet vehet igénybe. Az oktatási együttműködésnek három típusát különböztetik meg: „karközi képzés” esetében egy gesztor kar egy másik kar kompetenciájába tartozó szakot indít; „támogatott képzés” esetén a gesztor kar a saját kompetenciájába tartozó szak indításához jelentős mértékben igénybe veszi más kar oktatói vagy infrastrukturális kapacitását; az „átoktatási együttműködés” azt jelenti, hogy az együttműködés mértéke nem éri el az előző két formában igénybe vett kapacitások mértékét.

Összegezve: az egyetem rendelkezik széles oktatási portfolióval, megfelelő – helyenként kiemelkedő színvonalú oktatási-kutatási infrastruktúrával és nagy létszámú, magas színvonalú oktatógárdával.

2.3. Az intézmény kulcsfontosságú eredményeinek értékelése, különös tekintettel a kutatási, fejlesztési, alkotó/művészeti tevékenység és gazdálkodás eredményeire; az intézmény hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

Az oktatók képzettségi szintje a vizsgált időszakban jelentősen javult. Nőtt a nyelvvizsgálóval rendelkező oktatók száma, közöttük a több nyelvből vizsgázottaké is. A gazdasági alkalmazkodás okán tett létszámleépítéseket az oktatók minőségének javítására használták fel, nőtt a tudományos fokozattal rendelkezők részaránya.

Az egyetem nemzetközi híró kutatási eredményei közül nem kívánunk néhányat kiemelni, mert a karok értékelésénél ezekre kitérünk. A Pécsi Tudományegyetem tudományos-kutatási tevékenységének eredményességét az egyetem munkatársainak – a 2005 és 2011 közötti időszakban az MTMT adatbázisban rögzített adatai alapján – a **41059** „műve” (cikk, könyv, könyv-fejezet, absztrakt, szabadalom, disszertáció stb.) jelzi. Ezekben belül szigorúan véve **33 ezer** a megjelent publikációk száma. A publikációk tekintetében vegyes a kép: néhány karon (*ÁOK, TTK*) jelentős a nemzetközi tudományos közlési aktivitás és minőség, míg más karokon a mennyiségi javulást helyi kari kiadványokban publikált írásokkal sikerült elérni.

A PTE kutatás-fejlesztéséhez szükséges legfontosabb forrást a pályázati bevételek jelentették, ezeken belül a “céges” K+F bevételek 2008 óta növekedő tendenciát mutatnak. Külön megemlítendő az ÚMFT K+F pályázataiban való részvétel, amelynek kiemelt prioritása a természet- és műszaki tudományok támogatása. A Szenátus 2011 júniusában elfogadta a Pécsi Tudományegyetem kutatásfejlesztési és innovációs stratégiájának alapelveit a 2011-2020 közötti időszakra.

A vizsgált periódusban az *infrastrukturális fejlesztések* domináló eredményekre vezettek. A jelentős fejlesztések közül is kiemelkednek: a *Tudásközpont* – amivel magas szinten megoldódott a Központi -, az *ÁJK* - és a *KTk Könyvtár* elhelyezése –; a Zsolnay negyedbe települt *Művészeti Campus* – amivel új elhelyezést kapott, ill. kap a *Művészeti Kar* és a *BTK* több szervezeti egysége –; és a befejezés előtt álló *Science Building* fejlesztése, amely egy élő- és élettelen természettudományi műszerközpontként, oktatási térként és innovációs helyszíneként fog működni.

A Pécsi Tudományegyetem jelenlegi *gazdasági helyzetének* megítéléséhez fontos a 2011-es év 1-6. havi gazdálkodási helyzetének ismertetése. Ennek az időszaknak a félévi egyenlege öt kar esetében negatív volt, az összegytemi egyenleg hiánya elérte az **1,2 milliárd** forintot. A bevezetett racionalizálási intézkedések hatására, valamint a bevételek ciklikussága miatt (költségtérítéses befizetések) a negatív egyenleg 2011 októberére enyhe pozitívumba fordult át. A már említett, országos nyilvánosságot kapott bűnügyek kipattanása óta a teljes egészében megújult gazdasági felső vezetés igen komoly erőfeszítésekkel helyreállította a *Gazdasági Főigazgatóság* működési és erkölcsi integritását. Az átalakulási folyamat részeként fontos lépéseket tettek a megfelelő színvonalú egyetemi gazdálkodás kialakítására. Ide sorolható a város, a megye és az egyetem között az egészségügyi szolgáltató rendszer integrálására vonatkozó nagy jelentőségű stratégiai megállapodás is. Ennek részeként végbement a *Baranya*

Megyei Kórház és a PTE Klinikai Központ közötti integráció, ami várhatóan az egyetem gazdálkodására is pozitív hatással jár.

A PTE egészének gazdálkodásáról – tekintettel a karok közötti jelentős különbségekre – nem könnyű átlagos képet alkotni. Összességében azonban megállapítható, hogy az elmúlt években az oktatási egységek gazdálkodása kiegyensúlyozott volt, egyik kar sem halmozott fel jelentősebb hiányt.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A Pécsi Tudományegyetem rendelkezik a stratégia megvalósításhoz szükséges minőségbiztosítási rendszerrel. Az intézmény minőségfejlesztési tevékenységének operatív irányítását a *Minőségfejlesztési Bizottság* elnöke, mint minőségügyi vezető végzi. A Minőségfejlesztési Bizottság a Szenátus albizottsága, tagjai az elnök, a titkár, a kari minőségügyi vezető, az *EHÖK*, a közoktatási intézmények, és az Egyetemi Könyvtár egy-egy képviselője. A Minőségfejlesztési Bizottság évenként munkatervet és beszámoló jelentést készít, melyet a Szenátus hagy jóvá. Az egyetem minőségügyi vezetője a területet felügyelő rektorhelyettes tanácsadója. Minden karon működik 3-5 tagú Minőségfejlesztési Bizottság. A PTE karonként egységes dokumentált minőségirányítási rendszert működtet, ami az MSZ EN ISO 9001:2009 szabványnak felel meg. Az intézmény tíz karából hét karon működik tanúsított rendszer. Az intézmény minőségirányítási dokumentumai: *Minőségirányítási Szabályzat*, a *Minőségpolitikai Nyilatkozat*, *Modell Minőségirányítási Kézikönyv*.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A Pécsi Tudományegyetemen a képzési programok létesítési stratégiája képzési szintenként és karonként meghatározott. Az *Intézményfejlesztési Terv* határozza meg az alap és mesterképzési struktúra kialakításának folyamatát és ütemezését. A szakok létesítése és indítása, a képzési programok kidolgozása, követése és rendszeres belső értékelése az intézményben szabályozott módon történik. A folyamatot kari és intézményi szinten is értékelik. A szaklétesítés és szakindítás folyamatát, az előterjesztések formai kritériumait a *PTE Szaklétesítési, szakindítási szabályzata* foglalja magában. Az előterjesztéssel kapcsolatos határidőket a Szenátusi munkaprogram tartalmazza. Egy kar által benyújtott szaklétesítési, szakindítási anyagnak összhangban kell lennie a fenti szabályzat mellékletében található *Kompetencia-térképpel*. Oktatási újdonság az ún. „értelmiségképző” *Campus-csomag*, amely az Universitas szellemében kellő motivációt nyújt az áthallgatás ösztönzésére, mind a felajánló, mind a befogadó karok, mind a hallgatók számára. A Campus-kredit rendkívül széleskörűen kiterjedt tematikájú: az informatikai ismeretektől, a testnevelésen, művészeti és kulturális alapismereteken keresztül a gazdasági ismeretek és esélyegyenlőség témaköréig széles tudásbázison alapul. A PTE kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszerét felhasználva törekszik arra, hogy a nemzetközi partnereivel közös képzési programokat dolgozzon ki. Az elképzelések megvalósítását jelenleg elsősorban az oktatói kapacitás és túlterhelés akadályozza.

A Pécsi Tudományegyetem azonosította a felhasználó szféra szereplőit, meghatározta a főbb területeket. Elégedettségmérést végez a munkapiaci szereplők, a végzett hallgatók, az irányító hatóságok, valamint a munkavállalók körében. Az eredményekről információs adatbázist hoztak létre a PTE honlapján, melynek segítségével nyilvánosak a statisztikai eredmények, tanulmányok valamint az egyetemi fejlesztési tervek.

Az egyetem a Minőségfejlesztési Bizottsággal együttműködve központi *hallgatói elégedettségi vizsgálati rendszert* alakított ki annak érdekében, hogy meghatározzák az oktatás, az egyetemi működés, a hallgatói szolgáltatások gyenge pontjait, valamint a fejlesztendő területeket. Az intézmény kialakította a *Diplomás Pályakövető Rendszerét*, mely keretén belül végzi el a

hallgatói motivációs vizsgálatot, a képzéssel szembeni elvárások meghatározását, valamint a munkaerő piaci szereplők elvárásait.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere, az oktatás eredményessége

A hallgatói teljesítményeket és az ehhez vezető tanulmányi kötelezettségeket leíró szabályzat a TVSZ (a PTE SZMSZ 5. sz. melléklete), amely mindenki számára hozzáférhető. A szabályzat a tantervvel összhangban rögzíti a tananyag követelményeit és számonkérési formáit. A kurzus meghirdetésekor az oktató köteles a hallgatókat tájékoztatni a tantárgyi programról valamint a követelményekről. A hallgatók tanulmányi teljesítményének értékelési rendszerét a TVSZ releváns pontjai tartalmazzák. A vizsgáztatási követelmények nyilvánosak, a számonkérés követelményei egyértelműek. A hallgatói méltóság megőrzésének biztosítékai az intézményi szinten megfogalmazott szabályok.

A tanszékek, intézetek az oktatás eredményességét – a hallgatók előrehaladásának és teljesítményének követésével – évente minden szakon vizsgálják. Ebben új elemnek számít, hogy a hallgatók részére az ETR-ben elérhetővé tették a dinamikus tantervi alkalmazást, melyben egyénileg folyamatosan nyomomon követhetik az ajánlott tantervhez képesti előrehaladásukat.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

A PTE emberi erőforrás stratégiája 2009-ben készült el. Az intézmény az oktatási színvonalának megőrzése és az eredményes oktatás érdekében a hatályos Felsőoktatási Törvény és a vonatkozó munkajogi szabályok adta kereteken belül biztosítja az oktatók és kutatók alkalmazásának minőségbiztosítását. Az oktatók minőségének biztosítására a docensi kinevezés előtti kötelező habilitációs eljárás lefolytatása is garanciát jelent.

A Pécsi Tudományegyetem kiemelt figyelmet fordít az oktatói-kutatói felkészültségének fejlesztésére, továbbképzésére. Létrehozták a *Belső Oktatási Központot*, amely keretében a tudásfejlesztés az egyetemi oktatási potenciálallokálásával és gyakorlati képzések indításával szervezett keretek között nyílik lehetőség a karok számára a tudásfejlesztésre. A stratégiai célok között szerepel az átlátható bérezési rendszer kialakítása, melynek keretében lehetőséget biztosítanak a szakemberek megszerzéséhez és megtartásához szükséges javadalmazási elemek bevezetésére. Minden karon folyamatos a *tananyag-, és taneszköz-fejlesztés*, e tekintetben egyre nagyobb arányban használják fel az elektronikus rendszer (*Coospace*) által kínált lehetőségeket.

A PTE karainak egy része rendelkezik teljesítményértékelési rendszerrel, más karok a teljesítményértékelést informális úton valósítják meg. A belső ellenőrzés javaslatot tett az egyetemen egységes *Teljesítményértékelési Rendszer* (TÉR) bevezetésére. Az egységes TÉR irányelvek kidolgozására és a karokra történő implementálására intézkedési terv készült, végrehajtására 2012-ben kerül sor.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A Pécsi Tudományegyetem *infrastrukturális* adottságainak minősége folyamatosan javul. A PTE Egyetemi Könyvtára a hallgatóknak kiemelkedő szolgáltatást nyújt, és magas szinten járul hozzá a képzés színvonalának emeléséhez. A *könyvtár 17* tagkönyvtárat magába foglaló információszo­lgá­ltató hálózat, melyben a Központ Könyvtár vezetésével összehangolt fejlesztést végeztek a kari/intézeti könyvtárakban. A könyvtárakban naponta több ezres hallgatói létszámot szolgálnak ki, biztosítva a kutatás, az alkotó munka és a gyógyítás szakirodalom igényét.

A PTE *Intézményfejlesztési Tervének* stratégiai célkitűzéseivel összhangban elkészült az egyetem tehetséggondozási programja. A célok megvalósításához 2010-ben döntés született az egyetemi Tehetséggondozási Központ megalakításáról. A Tehetséggondozási Központ 2011 májusától Pécsi

Tudományegyetem regisztrált *Regionális Tehetséggondozó Központként* működik, mely összefogja, koordinálja az egyetem egészének tehetséggondozó tevékenységét (pl. a tehetséggondozás tradicionális alapintézményeit: Tudományos Diákkörök, a 11 szakkollégium stb.).

Az oktatást kiegészítő, kiszolgáló szolgáltatások a hallgatók képzésében és jólétének megteremtésében is szerepet játszanak. Az utóbbi néhány évben átfogó kollégiumi árekonstrukciót hajtottak végre az egyetemen. A 2006-2011 közötti időszakban a kollégiumi férőhelyek közel kétharmadát felújították. A felújításoknak köszönhetően a **4632** férőhelyből **2600** kollégiumi férőhely kiemelkedően magas színvonalú elhelyezést biztosít. Kiemelendő, hogy a hallgatóknak sportolási, rekreációs és egészségmegőrző-egészségfejlesztő programokat biztosít az egyetem. Az intézmény felkészült szakemberek alkalmazásával hallgatói tanácsadási szolgáltatásokat szervezett az életvezetés különféle területeihez kapcsolódó témákban. A tanácsadásban a személyességre, az egyénre szabott módszerre helyezik a hangsúlyt. Széleskörű szolgáltatást nyújt a PTE Hallgatói Önkormányzata a *Központi Hallgatói Szolgáltató Irodán* (KÖSZI) keresztül, többek között jogsegély szolgáltatást biztosít a hallgatóknak. A KÖSZI keretein belül működik a PTE *Karrier Centrum*, amely a karriertervezésben pályaorientációt támogató előadásokkal felkészíti a hallgatókat a munkavállalásra, továbbá szaktanácsadásokkal és tréningekkel segíti őket.

3.6. Belső információs rendszer

Az egyetemen kialakításra kerültek azok a kommunikációs, információs szolgáltatásra használt csatornák, melyeken keresztül az egyetemi polgárok információhoz juthatnak. Az oktatás területén *Egységes Tanulmányi Rendszer* (ETR), a *CoopSpace* és a *Modulo* rendszerek támogatják a feladatok ellátását. Ezekon a rendszereken keresztül történik a beiratkozás, a tantárgyfelvételek, a félévközi teljesítések követése, az oktatásadminisztráció, a pénzügyi szolgáltatások, stb. Az elmúlt időszak szakmai és informatikai fejlesztései hozzájárultak a tehetséggondozás, a karrier tanácsadás az *Alumni* és a *DPR* kialakításához. Az intézmény UNIFACE egyetemi reality online beiskolázási játékkal egy olyan innovatív kommunikációs eszközt alakított ki, mely hatékonyan járul hozzá az egyetem népszerűsítéséhez. A gyors információs szolgáltatás érdekében internetes információs adatbázisokat hoztak létre, ill. kialakították ezek mobil alkalmazási lehetőségét is. Az *UniPhone* projekt segítségével olyan platformot készítettek, mely lehetővé teszi felhasználói számára az egyetemi életben való gyors eligazodást. Az egyetem megkezdte a *Vezető Információs Rendszer* kialakítását, melynek célja, hogy az intézmény vezetése, a kari vezetők, valamint az egyetemi gazdálkodásért felelős vezetők az egyetemi működés különböző keresztmetszeteinek elemzésére és értékelésére alkalmas információkhoz jussanak.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása, honlap

Az egyetemi döntések és események transzparenciája betekintést biztosít az egyetemi döntéshozatali folyamatba. A Pécsi Tudományegyetem *Marketing Osztálya* koordinálja az egyetemi kommunikációs tevékenységeket, amely átfogja a sajtókommunikációt, a belső médiumok működtetését, a rendezvényszervezést, valamint a PR-t.

4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók

A Pécsi Tudományegyetem elkészítette a C-SWOT analízist, melyben meghatározásra kerültek az erősségek, gyengeségek, lehetőségek, fenyegetettségek és a külső korlátok. Az elemzés összességében reális, és részletesen feltárja az egyetem helyzetét, bonyolult viszonyrendszerét, és mozgásterét. Az intézmény sok területre kiterjedően meghatározta az önértékelés eredményeinek elemzéséből a megvalósítandó következtetéseket és tennivalókat.

III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások az intézmény számára

A Pécsi Tudományegyetem minőségirányítási rendszere jól felépített, működése és fejlesztése biztosított, azonban néhány karon a kari értékelésekben rögzítetteknek megfelelően további fejlesztések szükségesek. Minden kar számára specifikus ajánlásokat, javaslatokat fogalmaztunk meg. Az egyetem egészének, központi vezetésének javasoljuk a következőket:

- Megfontolandó, hogy a karok szenátusbeli képviseletében tükröződjék a karok súlya.
- Egyetemi szinten rendszeresen értékelni kell az egyes karokon még mindig jelentősen különböző hatékonyságú *Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése* (OMHV) eredményeit, a tanulságok levonása után meg kell tenni az indokolt és szükséges intézkedéseket.
- Átgondolt beiskolázási stratégiával és hatékony felzárkóztató programokkal javítani kell a végzett hallgatóknak a felvettek létszámához viszonyított, évről évre folyamatosan csökkenő arányán.
- Üdvözlendő, hogy a PhD hallgatókat bevonják az oktatásba, azonban az érvényben lévő szabályozás szerint az óraadásért javadalmazás jár a doktoranduszoknak. Ezt a szabályt a karok többnyire nem tartják be.
- Az egyetemi vezetésének az eddigiéknél is nagyobb erőfeszítéseket kell tenni az egyetemi gazdálkodás megfelelő színvonalának kialakítására, a belső egyenetlenségek csökkentésére – a gazdálkodás területén egységes módszerek bevezetésére és a karok gazdálkodási működésében az összhang biztosítására. Sok karon külön helyi könyvelés és gazdasági adatok helyi nyilvántartása szükséges a racionális kari gazdálkodás hátterének kialakításához. A központi gazdálkodásnak ki kell elégítenie a kari gazdálkodási információs igényt, ehhez a központi technikai-informatikai megoldások kari befogadhatóságát jelentősen javítani kell.
- A helyi alkuk által meghatározott nagyszámú szervezési változat nem illik egy korszerűen vezetett egyetem szerkezetébe; a változatos kari szervezeti formák esetében meg kell vizsgálni, hogy mit indokol a karok szakmai különbözősége, és mit nem. A szervezeti struktúrákat az SZMSZ-ben szabályozni kell.
- A készülóban lévő központi vezetői információs rendszer kialakításánál a kari vezetés információs igényeit naprakészen ki kell elégíteni.

ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

PTE Állam- és Jogtudományi Kar	A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos.
---	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján **a MAB a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karát karként akkreditálja**, mert

- A különböző képzési szintek (alapképzés, mesterképzés, osztatlan mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú továbbképzés) közül legalább kettőben **(6)** szervez oktatást⁴.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel, továbbá megfelelő infrastruktúrával és adminisztrációval.
- A kar magába integrálja a különböző képzési szinteken folyó szakokat, ennek alapján az egyetemen biztosított a képzések közös vagy hasonló szakterületei oktatásának szervezése.

A 79/2006. (IV.5.) Korm. rendeletben a karlétesítés minimális feltételei között szereplő számszerű adatok a kar vonatkozásában a következők:

- A kar állományában lévő, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma eléri a 40 főt, összesen **77 fő**.
- Különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma* az utóbbi 3 tanév átlagában eléri a 200 főt, összesen **2500 fő**.
- Alap- és mesterszakokra számítva az egy szakra felvett hallgatók átlagos száma* eléri a 80 főt, mindösszesen **676 fő**.

⁴Ld.: a *Függelék*ben felsorolt szakok jegyzékét

*a nem teljes idejű képzésekben felvett hallgatók létszámát 0,5-szeres szorzóval figyelembe véve

II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése

1. A kar általános helyzetképe

Az Állam- és Jogtudományi Kar több évtizedes múltra tekint vissza, Pécsen 1923 óta zajlik jogászképzés. A helyszíni látogatás benyomásai alapján az ÁJK egy szigorúan tradíciókon alapuló kar, ahol a környezeti változásokra való reagálások és fejlesztések mellett alapelv – ameddig csak lehet – a hagyományos értékek megőrzése. A MAB a legutóbbi akkreditációs eljárásban a 2006/4. számú határozatával „Kiválósági hely” címet ítélte az ÁJK-nak.

A képzési kínálat az elmúlt időszakban differenciáltabb lett: a kar valamennyi képzési szinten oktat, kiemelkedően széles a szakirányú továbbképzések kínálata (18 szak). Ugyanakkor a hallgatói létszámok az elmúlt három év statisztikája alapján csökkennek.

Az ÁJK tudományos tevékenységének értékelésénél az önértékelés kiemeli, hogy a nemzetközi tudományos kapcsolatok intenzitása az elmúlt öt évben rendkívüli mértékben növekedett, a nemzetközi elismertség tekintetében látványos javulás következett be.

A kar infrastruktúrája kiemelkedően jó, a tantermek felszereltsége és az oktatók elhelyezése kényelmes, a hallgatók kiszolgálására a legmodernebb eszközök állnak rendelkezésre.

A kari gazdálkodás kiegyensúlyozott, ám – hasonlóan más, klinikákkal és orvoskarral bíró intézményekhez – az egyetemi gazdálkodás korlátok közé szorítja az előrelátó kari költségvetési tervezést.

Az előző, 2006. évi akkreditációs eljárás során megfogalmazott ajánlásokra tett intézkedések közül számos lépés eredményes volt, egyes problémák viszont nem szűntek meg maradéktalanul.

Ilyen például, hogy a tanszékek tudományos teljesítménye még mindig egyenetlen, bár a kutatóműhelyek rugalmas nyitottsága próbált ezen javítani.

A hallgatói létszám csökkenésének okaként 2006-ban a MAB a demográfia és más jogi karok elszívó hatását jelölte meg. Azóta a csökkenés még nagyobb mértékű, és az új kormányrendelet következtében a finanszírozott hallgatói létszám további radikális csökkenése valószínűleg nem állítható meg. Természetesen a kar meghatározó képzése az osztatlan jogászképzés, ugyanakkor a létszámcsökkenés okozta kényszer folyamatosan újabb szakok indítására készíti a kart, és a jelenlegi tendenciák miatt ez a helyzet sajnos a jövőben sem fog változni. Számos szakirányú továbbképzést hirdetnek meg, ám ezeknek csak egy részén indul el a képzés. Öröndetes, hogy a szakirányú továbbképzésben megszüntették azt a korábbi, jogszabályellenes gyakorlatot, hogy oklevéllel nem rendelkező hallgatók is felvételt nyertek a képzésre.

A hallgatói létszámok csökkenése miatt a gazdálkodási egyensúly fenntarthatósága érdekében jelentős oktatói és egyéb közalkalmazotti létszámcökkentésre került sor (30 fő elbocsátása).

Korábbi kritikai megállapítás volt, hogy a hallgatók egyre alacsonyabb pontszámmal, gyengébb felkészültséggel nyernek felvételt. Ennek kompenzálására a kar felzárkóztató programokat dolgozott ki, ezek közül egyes kurzusok teljesítése kötelező lesz, továbbá a gyengébb felkészültségű hallgatók mellé tutorokat rendelnek.

Az a MAB ajánlás sem teljesült, hogy a doktori képzésben dolgozzák ki az iskolarendszerű oktatást, erre sajnos nem került sor.

Az állami finanszírozás bizonytalanságai miatt a MAB korábban veszélyeztetve látta a kar gazdálkodási helyzetét. Bár jelenleg az ÁJK gazdálkodása kiegyensúlyozott, de a felsőoktatás finanszírozásának bizonytalanságai és az a tény, hogy a kar nem kapott finanszírozott helyeket, ismét gazdálkodási problémákat okozhat.

(Megjegyezzük, hogy az önértékelési dokumentumban a 13-24 oldalak közötti szövegrészben részletesen ismertetik az egyes szakok kurzusait, ezekre az információkra intézményakkreditációs önértékelésben nincs szükség.)

2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése

A vezetői összefoglaló reális képet ad a kar jelenlegi helyzetéről. Megfelelően összefoglalja az oktatási, személyi és infrastrukturális jellemzőket, a minőség fejlesztése érdekében fogantatott intézkedéseket, és azok hatásait.

2.1. A kar szervezete, vezetési rendszere a küldetésnyilatkozat tükrében

A szervezet és a vezetési rendszer megfelel a klasszikus hazai kari működési formáknak: az ÁJK vezető testülete a *Kari Tanács* (KT), melynek **40** tagja van. A „főállású” oktatók jelentős számban tagjai a KT-nak (**17** tanszékvezető és **7** választott oktató), valamint jelentős a hallgatói részvétel is (**12** fő). Tanácskozási joggal jelen vannak a szakirányfelelősök, a tagozatfelelősök, a dékánhelyettesek és a kari igazgató. A személyes találkozásokon megerősítették, hogy a magas létszám ellenére a KT hatékonyan működik, a hatáskörébe tartozó kérdésekről demokratikus döntések születnek.

Az operatív munkát a dékán irányítja, munkáját két dékánhelyettes segíti. A szervezet sajátos egysége a *Kari Törzskar* (**10** fővel), melynek vezetője a kari igazgató, aki a klasszikus kari felépítésben gyakorlatilag a *Dékáni Hivatal* vezetői teendőit látja el. További szervezeti egység a *Gazdasági Csoport*, melynek feladata a kari gazdálkodás felügyelete, az egyetemi *Gazdasági Főigazgatóság* és az ÁJK közötti gazdálkodási kérdések koordinálása. A karon a továbbképzések irányítása a továbbképzési igazgató feladata, külön referense van a külügyi és marketing kapcsolatoknak, a *Tanulmányi Osztály* a klasszikus tanulmányi feladatokat látja el.

A jogi karok országos szervezeti felépítéséhez hasonlóan az oktatási és tudományos munka szervezeti egységei itt is a tanszékek. A PTE ÁJK szervezeti felépítése azonban túlzottan tagolt, túl sok az egység és a pozíció, a feladatok nem kellően elhatároltak és nem kellően súlyozottak. A **17** tanszéket a korábbi a 2006-os akkreditáció alkalmával is túlzottnak ítélték (vannak 3 fős tanszékek is), de a kar vezetése ezt az aprózódást marginális kérdésnek tartja, a tanszékvezetői beszélgetésen egyöntetű volt a vélemény, hogy ez a struktúra kiválóan működik, és jól segíti mind a képzési, mind a tudományos feladatok ellátását. Véleményük szerint az ÁJK-án ez a szervezeti egységmegosztás a jó, függetlenül attól, hogy az egyetem más karain nagyobb divíziók alakultak ki. Ez a hozzáállás komoly tradíciókon alapul, nehéz lenne bármilyen szervezeti átalakítást konfliktusok nélkül végrehajtani. A tanszékek mellett a karon **5** kutatóintézet is működik. Közülük a *Munkajogi Kutatóintézet*, komoly bevételeket eredményező, jól eladható kutatásokat végez, a *Sportjogi Kutatóintézet* szorosban együttműködik a kormányzattal. A karon **36** fős adminisztrációs stáb működik, ami a hallgatói létszámhoz képest kevésnek, az oktatók számához viszonyítva soknak mondható.

Jelentős a *HÖK* képviselete a Kari Tanácsban, delegáltjaik a kari bizottságoknak is aktív résztvevői. A szűkebb vezetői értekezleteken nincsenek jelen, azonban minden esetben kapnak információt a hallgatókat érintő döntésekről.

2.2. Az akkreditációs feltételek teljesítésének tényszerű bizonyítékai

Az ÁJK jelenleg az összes képzési szinten folytat oktatási tevékenységet a jogi, közigazgatási, rendészeti és katonai képzési területen; graduális képzés keretében az alapképzésben, (osztott és osztatlan) mesterképzésben, valamint a felsőfokú szakképzésben, egyaránt **egy-egy** szakon folyik oktatás. A képzési kínálatban meglepő a közel 40 szakirányú továbbképzési szakkínálata. Ezek a képzések nagyon keresettek, a kínálatból évente átlagosan **15-20** indul több helyszínen (pl. öt képzés Budapesten). Emellett **egy** doktori iskolában PhD képzés is folyik a karon. Az 1993-ban indított doktori képzésben – a korábbi akkreditációs jelentés javaslata ellenére – megkerülhető az iskolarendszerű oktatás. A szervezett képzés három pilléren nyugszik: oktatási munka (45 kredit), képzés (óralátogatás) 65 kredit, tudományos kutatás (70 kredit), a hangsúlyt az önálló kutatásra helyezik. A rendszer viszont olyannyira rugalmas, hogy a hallgató akár kizárólag csak publikációval is megszerezheti a szükséges krediteket.

Az *oktatói, kutatói* kar alkalmas a feladatok ellátására. A **77** teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató közül **11** egyetemi tanár, **27** egyetemi docens, **15** adjunktus, és **12** fő tanársegéd, továbbá **egy** tudományos munkatárs, **3** tudományos segédmunkatárs és egyéb területen **8** fő dolgozik főállásban. Ezen túlmenően az ÁJK-n **4** részmunkaidős oktatót és **51** óraadót foglalkoztatnak, ők főként szabadon választható tárgyakat tanítanak, és ellenszolgáltatást nem, vagy csak ritkán kérnek. Az oktatói gárda *korösszetétele* kedvező, csak **egy** 65 év feletti főállású oktatót foglalkoztatnak, a 25-29 évesek száma összesen **6** fő, ugyanakkor a 30-39 év közötti korosztály aránya kiváló (**29** fő). Meg kell jegyezni, hogy az egyetemi foglalkoztatási követelményrendszer alapján docensi státuszban csak habilitációval maradhatnak az oktatók, és ez valószínűleg nagy kihívást jelent majd az ÁJK számára is, ugyanis a **27** docensből mindössze **kilencen** habilitáltak. Így kérdéses az is, hogy a PhD fokozattal rendelkező 13 adjunktus mikor kerülhet docensi státuszba, s ha valamennyien habilitálnak, akkor a kar gazdálkodása hogyan bírja majd el a docensi állományt. Az önértékelési kimutatások szerint ellentmondásos az oktatók óraterhelése, ugyanakkor a szóbeli beszélgetések alapján a terhelés egyenletesnek mondható. Az ETR-ben kimutatott kreditterhelések kiegyensúlyozottak, és a kapacitások kihasználása is megfelelő. Az idegen nyelvű órák és a TDK szereplések az óraterhelésben kétszeres szorzóval szerepelnek.

A *hallgatói létszámadatok* az elmúlt három év statisztikája alapján kedvezőtlenül alakultak. A hallgatói létszám csökken: „*A jogász szakon nappali munkarendben fél évtizeddel ezelőtt 1634, míg a levelező munkarendben 1598 fő tanul. Ez a 2011/2012 tanévben 1282 nappali munkarendű és 815 levelező munkarendű hallgató*”. A vidéki karoakra jellemző tendencia Pécsen is érvényes: a nappali tagozaton a létszámcsökkenés nem drámai, de a hallgatók többsége költségtérítéses, mivel a fővárosi karo veszik fel a finanszírozott hallgatók nagy részét. A finanszírozás teljes megszűnésével a nappali képzésen további csökkenés várható. A karon a hallgatói lemorzsolódás magas, 2009 és 2011 között a felvett hallgatók összlétszáma **3427** fő volt, összesen **2339** fő (**68,2%**) végzett. Az elmúlt három évben alap-és mesterképzésben összesen **585** fő záróvizsgázott, **311** fő szerzett oklevelet, vagyis a záróvizsgát tett hallgatóknak **46,2%-a** – vélhetően nyelvvizsga hiánya miatt – nem vehette át az oklevelét. Ez az arány országos viszonylatban is rendkívül alacsony.

A doktori képzésben más társadalomtudományi területekhez hasonlóan alacsony a finanszírozott hallgatók száma (**4**), de kb. **30** költségtérítéses hallgató is részt vesz a képzésben. A védések száma évi 10-12, eddig összesen **87** védés volt a doktori iskolában.

Kiemelendő, hogy a sok szakirányú továbbképzés indítása ellenére **1598** levelező tagozatos hallgató helyett 2011/2012. évben csak **815** hallgatót regisztráltak. Szakonként is jelentős ingadozások vannak a felvett hallgatók, különösen a finanszírozottak számában.

A kar *infrastruktúrája* minden igényt kielégít. A felújított kari épületben az oktatók és az adminisztráció elhelyezése megfelelő. Kiemelést érdemel a központi épület, amelynek hangulata igazi felsőoktatási miliót sugároz. A tárgyi feltételek hatékony kihasználását az ÁJK és KTK ingatlanjainak közös használata növeli.

Az integráció óta az ÁJK-nak is számos együttműködési megállapodása van a társkarokkal, aktív az átiktatásban. A kar hagyományosan szorosan együttműködik a KTK-val, de hasonlóan intenzív a kapcsolata a TTK-val, a PMMIK-val és a BTK-val is.

2.3. A kar kulcsfontosságú eredményeinek értékelése, különös tekintettel a kutatási, fejlesztési, alkotó/művészeti tevékenység és gazdálkodás eredményeire; a kar hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

A közölt *publikációs adatok* szerint (MTMT) az akkreditáció óta eltelt években a kar oktatói **2554** művet jelentettek meg: **808** folyóiratcikket, **806** könyvfejezetet, **282** könyvet, **55** konferenciaticket, 12 disszertációt és 141 egyéb megjelenést mutatnak be az önértékelésben. Eredményes a kar munkatársainak a könyvkiadási tevékenysége. A publikációs tevékenység

adataiban két ellentmondás található, amelyet a beszélgetéseken sikerült tisztázni. Az adatok szerint évente **60** könyv jelenik meg, ami azt jelenti, hogy szinte minden oktató ír évente egy-egy könyvet. Ennek oka, hogy a karon nagyon aktív a kiadói tevékenység. A másik érdekes adat, hogy miközben a melléklet számos konferenciát jelez, a konferencia-megjelenések száma mégis alacsony: ennek az a magyarázata, hogy az oktatók előadás nélkül is részt vehetnek konferenciákon.

Az AJK kiemelt céljai közé tartozik a nemzetközi tudományos kapcsolatok fejlesztése „*amelyet a kar saját forrásokból támogat (2011-ben mintegy 5 millió forintot összeggel)*”.

A kar gazdálkodásában a rendelkezésre álló források folyamatos csökkennek. Viszonylag magas a saját bevételek aránya, 50% körül stabilizálódott. A források csökkenés – különösen az elmúlt három évben – a finanszírozott hallgatói létszám csökkenésének következménye. Fegyelmezett gazdálkodással kiadásait sikerült csökkenteni, ezzel biztosították a kiegyensúlyozott kari költségvetést.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

Az AJK minőségirányítási rendszerét a *Minőségfejlesztési Bizottság* – mint a Kari Tanács albizottsága – az MSZ EN ISO 9001:2009-es szabványnak megfelelően felügyeli, koordinálja és működteti. A Minőségfejlesztési Bizottság tagjait a Kari Tanács választja meg. A bizottság együttműködik a kar vezetésével a kari minőségcélok, valamint a minőségfejlesztési program meghatározásában. A dékán a minőségügyi vezető közreműködésével biztosítja, hogy a kari szinten hozott döntésekben a minőségfejlesztési szempontok képviselve legyenek. Az AJK a szabványnak megfelelően kialakította a szükséges dokumentációs rendszerét. A minőségirányítással kapcsolatos dokumentáció szabályszerű elfogadását és kezelését a kari igazgató felügyeli. A legfontosabb dokumentumok: *Minőségpolitika*, *Minőségfejlesztési program*, *Minőségirányítási Kézikönyv*, elégedettségmérések.

Bár a karon nincs egységes teljesítményértékelési rendszer, hiányoznak a „pontozási, mérési” mechanizmusok, de féléves rendszerességgel értékelik a teljesítményeket, és eseti értékelések is vannak (pl. a PhD eljárásban való részvételt külön díjazták). Az oktatók értékelésénél figyelembe veszik a többleteljesítményeket, ami kellően motiválja a munkatársakat (TDK, PhD stb.). Megemlítjük, hogy a publikációs eredményesség külön nem szerepel az értékelési szempontok között.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése szabályozott módon történik. A kar stratégiai céljainak megfelelően változtatásokat tettek a tantárgyszerkezetben. A vizsgák számának csökkentése okán az osztatlan jogászképzéshez 2006-ban új mintatantervet készítettek. A 2009/2010-es tanévben hozták létre az idegen nyelvű modult, és erősítették a szakmai gyakorlatok körét. A képzési programokban a változtatásokat a *Kari Tanács* hagyja jóvá. A szabadon választható tantárgyak meghirdetése tekintetében a Kari Tanácsnak nincs hatásköre. A tárgyakért felelős tanszékek időről időre beszámolnak a Kari Tanácsnak. A tanszékvezetők munkatervet készítenek a beosztott oktatók számára, és figyelemmel kísérik a munkatársak teljesítményét.

A munkaerő-piaci szereplők körében a kar utoljára 2004-ben végzett vizsgálatot. A közvetlen munkaerő-piaci visszacsatolás biztosítása érdekében *Társadalmi Tanácsot* működtetnek. Az egyetem által készített DPR vizsgálatok eredményeit elemezték, annak eredményeit visszacsatolták az oktatásba és kutatásba. Az AJK a *PTE Marketing Igazgatóságával* szorosan együttműködve végzi a hallgatói elégedettség méréseket. Az oktatói munka hallgatói véleményezésére a kari szabályzatnak megfelelően félévenként kerül sor. A hallgatók

motiváltságát jelzi, hogy az OHV felmérésekben az egyetemi átlaghoz viszonyítva magasabb arányban vesznek részt.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere, az oktatás eredményessége

A hallgatói teljesítmények értékelésére vonatkozó információkat a PTE SZMSZ 5. sz. melléklete, a *Tanulmányi és Vizsgaszabályzat* tartalmazza. A hallgatók értékelése előzetesen közzétett és egységesen alkalmazott kritériumok és szabályok szerint történik. A TVSZ és a vizsgáztatási rend nyilvánosak. A Kari Tanács minden év áprilisában meghatározza a soron következő tanév időbeosztását, amely tartalmazza az oktatási időszak lényeges pontjait.

A hallgatói teljesítmények értékelését az ÁJK a záróvizsga-eredmények alapján rendszeresen követi, és így értékeli az oktatás eredményességét. A számonkérésben a karon döntően a szóbeli vizsgák jellemzőek, de a szakirányú továbbképzéseken az írásbeli számonkérés dominál.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az oktatókkal szemben támasztott minőségi követelmények meghatározásának alapvető eleme – a törvényes keretek között – az egyetem, illetve a kar szabályzataiban rögzített előmeneteli rendszer. Az ÁJK nagy gondot fordít az oktatók minőségének biztosítására; így pl. a nemzetközi elismertség növelése érdekében **5 milliós** alapra lehet pályázni, melynek eredményeként az idegen nyelvű publikációk száma jelentősen növekedett. Az oktatók publikációi az MTMT adatbázis feltöltésével nyomon követhetők. A tudományos fokozatszerzés szorgalmazásához „motivációs rendszert” dolgoztak ki, melynek eredményeként a minősített oktatók/kutatók aránya a már említett **40%-ról 70%-ra** emelkedett. A karon – a KTK-val közösen – folyamatban van az egységes teljesítményértékelési rendszer kidolgozása.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A karon oktatott kötelező tárgyak mindegyikéhez tankönyv áll a hallgatók rendelkezésére, melynek szerzői közel 100%-ban az ÁJK oktatói. A hallgatók nagyra értékelik az elsőévesek számára biztosított nulla kredites felzárkóztató órákat. Dicsérően nyilatkoztak a nyelvi képzés színvonaláról, valamint a szakkollégiumi tehetséggondozásról, melynek köszönhetően a hallgatók 15%-a tagja a *Kari Szakkollégiumnak* és/vagy TDK-s tevékenységet folytat. Kimagaslóan magas az oktatók rendelkezésre állása a fogadóórákon. Az ETR rendszerben valamennyi a tanulmányokkal kapcsolatos szolgáltatáshoz hozzáférnek. A felkészüléshez a hallgatók rendelkezésére áll a *Dél-dunántúli Regionális Könyvtár* és Tudásközpontban lévő *Benedek Ferenc Jogtudományi és Közgazdasági Szakkönyvtár*. Jól szervezett a szakmai gyakorlatok rendszere; ha egy hallgató nem talál önerőből gyakorlóhelyet, annak az ÁJK biztosít gyakorlati lehetőséget. A kar épületében szinte valamennyi szolgáltatás elérhető, negatívumként a hiányos sportinfrastruktúrát említették, és az ösztöndíj lehetőségek bővítését szorgalmazták.

3.6. Belső információs rendszer

A Pécsi Tudományegyetem az elmúlt években folyamatosan fejlesztette az informatikai rendszerét. A gazdálkodás, pénzügy területére az *SAP-t*, a vagyongazdálkodásra az *ArchiCAD-t*, a humán erőforrásra a *Nexon HR-t*, az oktatásszervezésre az *ETR-t*, *Modulo-t*, *CooSpace-t* alakította ki. Az ÁJK *Gazdasági Csoportja*, valamint más szervezeti egységei is ezeket a rendszereket használják. A Gazdasági Csoport a kar vezetése számára elemzéseket készít. A Kari Tanácsról és a vezetői értekezletről emlékeztetők készülnek, melyek nyilvánosak. Ez a gyakorlat egyedülálló az intézményben, és biztosítja az információk széleskörű publicitását.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása, honlap

Az ÁJK felépítésének, oktatási, kutatási tevékenységének bemutatása megtalálható az egyetem honlapján. Kiemelt figyelmet fordítanak a képzésben résztvevő hallgatók folyamatos tájékoztatására a (*ETR, Coospace*). A Coospaceen többnyire írott tananyagok és kiegészítő anyagok jelennek meg.

További honlapok: *Kari Facebook* és *Twitter*, valamint SMS és e-mail lista. A karon évek óta sikerrel működik az *ÁJK Baráti Társaság*, mely elősegíti a tagoknak a karral és egymással való folyamatos kapcsolattartást. Évente két alkalommal *Nyílt Napot* szerveznek, valamint újra indították a *Jogi Szabadegyetemet*.

4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók

A kar elkészítette a C-SWOT elemzését, melyben meghatározta az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket, veszélyeket és a külső korlátokat. Az analízis összességében reális, részletesen feltárja a kar helyzetét. Az önértékelés eredményeinek elemzéséből néhány területre kiterjedően a fejlesztési, előrelépési lehetőségeket is meghatározták.

Külső korlátként említi C-SWOT elemzés: a demográfiai tényezők kedvezőtlen alakulását és azt a tényt, hogy a nem délnyugat-magyarországi térségből jelentkezők száma évek óta csökken; a jogász szakma és a közigazgatásban foglalkoztatottak iránti kereslet stagnál; valamint azt, hogy a kar anyagi és emberi erőforrásai végesek, és bizonyos határokon túl célszerűen már nem növelhetők.

Az *erősségek* között kiemelik: az oktatási folyamat szabályozottságát; a nemzetközi elismertséget és a szakmai hírnevet; az oktatói állomány életkorát; valamint a tudományos-kutatói munka területén elért eredményeket.

Gyengeségként említik a képzési kínálattal kapcsolatban, hogy „*a végzett hallgatók oklevelének piaci értékében alig tükröződik a speciális ismeretek megléte*”; a külföldi hallgatók száma változatlanul alacsony; a szakmai szervezetekkel és érdekképviselőkkel való intézményes kapcsolat gyenge; hiányzik a komplex teljesítményértékelési rendszer.

Lehetőségként említik: (miközben jelzik, hogy az idegen nyelvű képzésekre jelentkezők száma alacsony!) az idegen nyelvű kurzusok számának növelését. A szándék dicséretes, de a korábbi tendenciák nem igazolják a befektetések megtérülését. A szakirányú továbbképzések és a specializációk folyamatos megújítását tervezik, miközben a gyengeségek között említik, hogy ezeknek a piaci visszaigazolása legalábbis kérdéses.

Veszélyként értékelik a jelenlegi felsőoktatási politika által generált bizonytalansági tényezőnek a jogászképzésre gyakorolt hatását (pl. az alapképzések iránti kereslet csökkenése várható; kiéleződik a verseny a felsőoktatási piacokon; a PTE gazdasági helyzete bizonytalan stb.).

Összességében a C-SWOT elemzés a perspektíváit illetően reális képet vázol, stratégiai gondolkodásról tesz tanúbizonyságot. Meg kell említeni, hogy az önértékelés egyik legkorrektebb része a gyengeségek feltárása, de sajnos a lehetőségek kapcsán kevés biztató lépést fogalmaztak meg, és e tekintetben ellentmondásokkal is találkozhatunk.

III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások a kar számára

- Át kell gondolni a kari szervezeti felépítést. A 17 tanszék, a Törzskar és egyéb adminisztratív egységek a hallgatói létszámcsökkenés és a finanszírozás bizonytalansága következtében hosszú távon nem tartható fenn.
- A jelentősen megváltozott finanszírozási körülmények között át kell gondolni a képzési struktúrát, törekedni kell az idegen-nyelvű oktatás kiterjesztésére, de komoly kutatásokat kell végezni annak érdekében, hogy ezek milyen képzéseken, és milyen területeken lesznek gazdaságosak.
- A hallgatók idegennyelv-tudásának javítására további kari erőfeszítés, ösztönzés szükséges.
- Az oktatói minőség biztosítására ki kell dolgozni egy egységes teljesítményértékelési rendszert, az ad hoc értékelések helyett egy konzisztens teljesítménymérést kell kialakítani.
- A PTE foglalkoztatási követelményrendszere kedvezőtlen következményekkel járhat a nem habilitált docensek számára, az érintett oktatókat a helyzetük megoldásában segíteni kell.
- A gazdálkodásban számolni kell azzal, hogy a finanszírozás a jogi képzésben gyakorlatilag megszűnt. A szakképzési és innovációs járulékok pótlására más bevételi forrásokat kell találni.
- A minőségirányítási vezető aktívabb bevonása szükséges a kari vezetés munkájába, és a minőségpolitika érdekében fontos a teljes körű audit lebonyolítása.

ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

PTE Általános Orvostudományi Kar	A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos.
---	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján **a MAB a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karát karként akkreditálja**, mert

- A különböző képzési szintek (alapképzés, mesterképzés, osztatlan mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú továbbképzés) közül legalább kettőben **(4)** szervez oktatást⁵.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel, továbbá megfelelő infrastruktúrával és adminisztrációval.
- A kar magába integrálja a különböző képzési szinteken folyó szakokat, ennek alapján az egyetemen biztosított a képzések közös vagy hasonló szakterületei oktatásának szervezése.

A 79/2006. (IV.5.) Korm. rendeletben a karlétesítés minimális feltételei között szereplő számszerű adatok a kar vonatkozásában a következők:

- A kar állományában lévő, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma eléri a 40 főt, összesen **460 fő**
- Különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma* az utóbbi 3 tanév átlagában eléri a 200 főt, összesen **2773 fő**.
- Alap- és mesterszakokra számítva az egy szakra felvett hallgatók átlagos száma* eléri a 80 főt, összesen **829 fő**.

⁵ Ld.: a Függelékben felsorolt szakok jegyzékét

*a nem teljes idejű képzésekben felvett hallgatók létszámát 0,5-szeres szorzóval figyelembe véve

II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése

1. A kar általános helyzetképe

Az Általános Orvostudományi Kar a Pécsi Tudományegyetem sok évtizedes hagyományokkal rendelkező, az intézmény meghatározó teljesítményű és méretű szervezeti egysége. Jelentős nemzetközi tekintélyt vívott ki mind az orvostudományban, mind a tudományos életben, klinikai tevékenysége széles körben elismert. Ennek megőrzésében a jelenlegi kari vezetést a korábbi vezetők is segítik.

A kar négy képzési szinten végez *oktatási tevékenységet*: osztott és osztatlan mesterképzésben, doktori képzésben valamint szakirányú továbbképzésben. A külföldi hallgatók arányának tekintetében vezető helyet foglal el – a munkaerőpiac és a foglalkoztatók véleménye alapján – a hazai orvostudományban. Annak ellenére, hogy az elmúlt években folyamatosan növekedtek az oktatás és a klinikum terhei, a tudományos kutatások vonatkozásában az ÁOK a PTE legjobban teljesítő egysége.

Az ÁOK gazdálkodási egyenlege az utóbbi években pozitív. Mindemellett fontos megemlíteni, hogy a *klinikák gazdálkodása* jelentős deficitet termel, melynek a kar oktatási bevételeiből történő keresztfinanszírozása meggátolja az ÁOK felsőoktatási potenciáljának kiteljesedését. Ezért mielőbbi megoldást igényel – az egyetem vezetésével közösen – a fejlődés lehetőségeit korlátozó szervezési és gazdálkodási problémák megoldása.

A *korábbi akkreditáció* ajánlásait figyelembe véve a karon több képzési változtatásra, fejlesztésre került sor. Jelentősen nőtt a felsőfokú nyelvvizsgával rendelkező oktatók száma. A MAB a 2006/2/II/1/1/2. sz. határozatában monitorvizsgálatot írt elő a német nyelven folyó orvostudományra; jelenleg e tekintetben teljesülnek a MAB vonatkozó akkreditációs elvárásai (pl. a tárgyak oktatói megfelelő nyelvi- és szaktudással rendelkeznek).

Mindemellett a kar idegen nyelvű képzései iránt évek óta fennálló fokozott érdeklődés jelentős hallgatói létszámnövekedést eredményezett, ezért az oktatói terhelést nem sikerült lényegesen csökkenteni. A kar kiváló oktatói, kutatási és klinikai gyógyító tevékenységének jövőbeni magas színvonalú biztosításához további intézkedések is szükségesek.

2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése

A kar szervezeti felépítése a magyarországi orvostudományban kialakult – alapvetően az egyetemi szabályzatok és dékáni utasítások által meghatározott – gyakorlatnak felel meg. A szervezet kellő mélységig szabályozott. Pécsi sajátosság, hogy a fogorvos és a gyógyszerész képzés is az ÁOK szervezetében folyik; a két szakhoz önálló karok létesítése néhány éven belül várható.

2.1. A kar szervezete, vezetési rendszere a küldetésnyilatkozat tükrében

A kari stratégia kialakítása a dékáni vezetés, illetve a *Kari Tanács* hatásköre, azonban ebben a munkában további kari szervezetek is részt vesznek (pl. *Kari Stratégiai Igazgatóság, Kapcsolati Iroda* stb.). Az egyetemi testületek munkájában a kar a PTE SZMSZ mellékleteiben rögzített szabályok szerint vesz részt. Meg kell jegyezni, hogy az ÁOK-nak az egyetemi szenátusban meglévő súlya jelentősen kisebb, mint azt a nemzetközi képzési vonzereje, tudományos potenciálja és gazdasági súlya indokolná.

A kar szervezeti egységei mellett a Klinikai Központ és az oktatókórházak is nélkülözhetetlen oktatási feladatot látnak el az orvostudományban kiemelt jelentőségű klinikai oktatásban. Bár formailag az oktatási és betegellátási tevékenység egymástól elválasztott, de mint azt a fentiekben említettük, az utóbbi tevékenység egyre nagyobb terhet jelent a képzések finanszírozásában. E tekintetben további nehézséget jelent, hogy a kari vezetés és a *Klinikai Központ* közötti irányítási és felelősségi viszonyok nem egyértelműek, nem pontosan

szabályozottak. Az osztott felelősség és hatáskör a klinikai ellátásban és az oktatásban is tartós problémákat okozhat.

Az ÁOK-nak a társkarok közül az Egészségtudományi Karral valamint a Természettudományi Karral alakult ki szoros oktatási-kutatási kapcsolata. Ezen kívül regionális orvos-szakmai és oktatási kapcsolatai vannak elsősorban a dunántúli megyék (Baranya, Somogy, Vas, Zala és Tolna megye) kórházaival. A régió ipari- és mezőgazdasági egységeivel pedig tudományos együttműködést sikerült kiépíteni. Emellett a kar a világ számos egyetemével, kórházával és kutatóintézetével tart fenn tudományos és szakmai (klinikai) kapcsolatot.

A *minőségbiztosítás* felelőse az ezzel a feladattal megbízott dékánhelyettes. A karon az oktatási és kutatási tevékenység, valamint a klinikai munka egyaránt korszerű minőségbiztosítási alapelvek szerint folyik. A minőség fejlesztése érdekében egy évtizede elindult tevékenységük mintaszerű; pl. a kurrikulum és tananyagfejlesztés, a hallgatói visszajelzések elemzése és a következtetések visszatáplálása az oktatási folyamatokba stb. Külön kiemelendő a Klinikai Központ minőségirányítási rendszerének felépítése és működése, mely példaértékű lehet a többi felsőoktatási intézmény, hasonló szervezete számára.

Az ÁOK-án hagyományosan erős a *Hallgatói Önkormányzat*, tagjai kooperatív módon részt vesznek a vezetésben. A HÖK adja a Kari Tanács tagjainak **25%-át**, elnökével a dékáni vezetés rendszeresen konzultál.

2.2. Az akkreditációs feltételek teljesítésének tényszerű bizonyítékai

A számszerű adatok egyértelműen bizonyítják, hogy a kar jelenleg minden tekintetben megfelel az akkreditációs elvárásoknak – mind a képzési kínálat, mind az oktatói és hallgatói létszámadatok vonatkozásában. Négy szinten (osztott és osztatlan mester, PhD, szakirányú továbbképzés) folytat oktatást. Mesterképzésben **egy** szakon – *orvosi biotechnológia* (angol nyelven) –, osztatlan mesterképzésben **3** szakon – *általános orvos, fogorvos, gyógyszerész* – folyik képzés, mindhárom szakon magyar és idegen nyelven is (angol, ill. a gyógyszerész kivételével német nyelven is). A kar **4** doktori iskolájában virágzó tudományos munka és PhD képzés folyik, mely alkalmas a jövőbeli oktatói igények saját nevelésű oktatókkal való kielégítésére. Emellett posztgraduális képzésben szakorvos, szak-fogorvos, szak-gyógyszerész, és klinikai szakpszichológus képzést szerveznek, továbbá **egy** szakirányú képzést hirdetnek meg (*angol-magyar orvos- és egészségtudományi szakfordító*). A *Továbbképző Központ* jelentős számú diplomásnak biztosítja a kötelező továbbképző tanfolyamok elvégzését.

Az önértékelésben közölt adatok alapján a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók száma **460** fő, közülük **66%** minősített. Az egyetemi tanárok közül **négy** oktató a MTA tagja, **38** az MTA doktora (DSc). Meg kell jegyezni, hogy az előző akkreditáció óta a minősített oktatók körében a DSc címmel bírók aránya csökkenő tendenciát mutat, és negatív irányban változott az oktatói kar korösszetétele is (2006-ban **23** emeritus professzort foglalkoztatottak, jelenleg az emeritus professzorok száma **43**). Az oktatók **60%-a** tanársegéd és adjunktus, sajnos az utóbbi években az oktatói utánpótlásban jelentős csökkenés figyelhető meg.

Az elmúlt időszakban elsősorban az oktatási *infrastruktúra* fejlesztésére fordítottak jelentősebb összegeket, a klinikai gyakorlati képzés infrastruktúrájának fejlesztésére csak ezután kerül sor. Kiemelten fontos pl. az alapozó képzést végző elméleti intézetek és tanszékek, továbbá a klinikai oktatás infrastrukturális feltételeinek bővítése, további javítása.

Az ÁOK-n a az utóbbi 5 évben folyamatosan emelkedtek a *hallgatói létszámok*. A 2006/2007-es tanévben a négy mesterszakra (*általános orvos, fogorvos, gyógyszerész, orvosi biotechnológia*) az összes évfolyamra **1949** hallgató iratkozott be, az utóbbi három év átlagában ezekre a képzésekre összesen **2519** hallgatót vettek fel. Különösen a kar idegen nyelvű képzései iránt nőtt meg az érdeklődés, az előző öt évben lényegében megduplázódott a külföldi hallgatók száma, a

2006-os **687**-ről 2010-re **1357**-re nőtt. Összességében megállapítható, hogy mára az oktatás humán erőforrásai és infrastruktúrája elérte a felső korlátait. Az ország más egyetemeken folyó orvosképzésekhez hasonlóan a hallgatók lemorzsolódása nem számottevő.

A doktori képzésben résztvevők és a PhD fokozatot szerettek száma már nem mutat ilyen kedvező képet. A kar által megadott adatok alapján a képzésben résztvevők száma 2006-ban **101** fő, 2007-ben **91** fő, 2008-ban **86** fő, 2009-ben **131** fő, 2010-ben **215** fő, 2011-ben **166** fő volt, közülük eddig 2009-ben **33** fő, 2010-ben **39** fő, 2011-ben **49** doktorandusz szerzett PhD fokozatot. Ezek a számok is jelzik, hogy a hallgatók többsége három év alatt nem jut el a fokozatszerzésig.

2.3. A kar kulcsfontosságú eredményeinek értékelése, különös tekintettel a kutatási, fejlesztési, alkotó tevékenység és gazdálkodás eredményeire; a kar hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere.

A karon dolgozó oktatók és kutatók nemzetközileg elismert kutatási tevékenységet végeznek, de a hallgatói létszámnövekedésből adódó terhelésnövekedés a tudományos munkában kismértékű csökkenést okozott. A kutatásfinanszírozás folyamatos csökkenését az *ÁOK Kutatási Alap* létrehozásával sikerült valamelyest ellensúlyozni. A karon jelenleg folyó kutatások négy kiemelt területet érintenek. A tudományos teljesítmények nyilvántartására *Belső Tudományos Adatbázist* (TAB) fejlesztettek ki, mely kompatibilis az MTMT rendszerével. Mindkét adatbázis feltöltése közel 90%-os.

Az *ÁOK Tudományos Diákköre* hagyományosan erős, az elmúlt 10 év országos TDK konferenciáin a kar hallgatói kiemelkedően jó eredményeket értek el, továbbá a korábbinál nagyobb számban fordult elő *Pro Scientia* díjazott.

Az önértékelésben jól dokumentáltan szerepelnek a kar hazai és nemzetközi pályázati eredményei. A kutatás-fejlesztési pályázati aktivitás az elmúlt öt évben egyenletesen nőtt. A karnak kiemelkedő szerepe van a *Pólus Program* keretében elnyert Pécsi Egészségipari Innovációs Központ projekt támogatásának megszerzésében. A kar K+F stratégiájának fontos eleme a szabadalmi aktivitás növelése. A kutatás-hasznosításban fontos szerepet játszó ipari kapcsolatok alakulásában a hagyományos gyógyszergyári együttműködések szélesedtek. Az elmúlt évek ipari kapcsolatainak a helyi, innovatív kisvállalkozásokkal kialakított partneri együttműködés is lényeges eleme (pl. *Pécsi Egészségipari Innovációs Központ Zrt.*, *Biotechnológiai Innovációs Bázis*, *SoftFlow Hungary Kft.*, *Pannonpharma Kft.*). A kutatás-fejlesztési együttműködésben új elemet jelentenek a közvetlen határmenti régiókkal kialakított partnerkapcsolatok.

A kar jelentős eredményeket ért el a gazdálkodás területén. Az adminisztratív, az oktatási és a gazdálkodás-menedzsment racionalizálásával az adósságállományát felszámolta, az utóbbi években a gazdálkodási egyenlege pozitív. A felszabaduló gazdasági forrásokat az oktató- és kutató tevékenység színvonalának emelésére fordították.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

Az *ÁOK* minőségirányítási rendszerét az MSZ EN ISO 9001:2009-es szabványnak megfelelően a *Minőségfejlesztési Bizottság* (MB) – mint a *Kari Tanács* albizottsága – felügyeli, működteti és fejleszti. Az *MB* vezetője a dékánhelyettes, aki az operatív feladatok elvégzésére a kar minőségügyi vezetőjét jelöli ki. A bizottságnak tagja a *Klinikai Központ Minőségirányítási Igazgatóság* vezetője is.

A Minőségfejlesztési Bizottság együttműködik a kar vezetésével a kari minőségcélok, valamint a minőségfejlesztési program meghatározásában. A dékán a minőségügyi vezető közreműködésével biztosítja, hogy a kar szintjén hozott döntésekben a minőségfejlesztési

szempontok képviselve legyenek. Az alkalmazott ISO-szabványnak megfelelően alakította ki a kar a szükséges dokumentációs rendszerét. Az ÁOK minőségirányítási rendszerének legutóbbi felügyeleti auditját a *CERTOP Kft.* végezte el. A legfontosabb dokumentumok: minőségpolitika, *Minőségfejlesztési Program*, *Minőségirányítási Kézikönyv*, elégedettségmérések. A hallgatói és egyéb partneri elégedettségek eredményei visszacsatolásra kerülnek a fejlesztési programokba.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése szabályozott módon történik. A képzési programokat rendszeresen felülvizsgálják és fejlesztik, a kutatási eredményeket beépítik a tananyagokba. Mivel a tapasztalat szerint a gimnáziumi oktatásban jelentősen hanyatlott a természettudományi tárgyak oktatása, ezért nagyobb hangsúlyt fektetnek az előkészítő kurzusokra. A 2006-os képzési palettát a 2010-ben elindított *orvosi biotechnológia* mesterképzéssel sikerült bővíteni. 2011-ben orvosi illetve egészségtudományi végzettségük részére „*egészségtudományi szakfordító-tolmács (angol)*” szakirányú továbbképzést indítottak. A képzés szakmai színvonalának felelőse az ÁOK *Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézete*.

A graduális képzés szakmai ellenőrzését és fejlesztését a *Kari Kurrikulum Bizottság* valósítja meg. A minőség-ellenőrzés testületei a kari *Feedback Bizottság*, a *Minőségellenőrzési Bizottság*, valamint a *Tanulmányi Osztály*. A Feedback Bizottság feladata olyan módszerek kifejlesztése és alkalmazása, amelyek hiteles és aktuális információkat nyújtanak a kar intézetei/klinikái oktatásának minőségéről, és ezek alapján fejlesztési javaslatokat fogalmaz meg. A doktori képzés vezetése, fejlesztése és minőségellenőrzése – a *Habilitációs Iroda* technikai segítségével – a *Doktori Habilitációs Tanács* feladata.

A Pécsi Tudományegyetemen a *Diplomás Pályakövető Rendszer* (DPR) működtetése központilag történik, de eredményeit az ÁOK elemzi és elvégzi a szükséges visszacsatolásokat. A DPR-ben alkalmazott kérdőíveket célszerű több kar-specifikus kérdéssel kiegészíteni. A kar évek óta sikeresen működteti az *Alumni* rendszerét, évente megrendezi az *Orvoskari Napok*, melyen a végzett diákok találkozhatnak a volt tanáraikkal. A kar vezetése stratégiai megfontolásból létrehozta a *Junior – Alumni* tagság lehetőségét abból a célból, hogy az aktív hallgatók is csatlakozhassanak.

A hallgatói elégedettségi mérési rendszer működik, de pl. a hallgatók nem tartják jónak, hogy az eredmények nem publikusak. A hallgatók a magyar és a német nyelvű képzésben egyaránt színvonalasnak minősítik az oktatást (legfeljebb 1-2 oktató esetében látnak minőségi problémát). Érdekességként említjük, hogy többen kifogásolták a patológiában számon kért tananyag mennyiségét. A tapasztaltabb és a fiatal oktatók arányát megfelelőnek, az oktató–hallgató kapcsolatot jónak ítélik.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere, az oktatás eredményessége

A hallgatói teljesítmények értékelésére vonatkozó információkat a PTE SZMSZ 5. sz. melléklete, a *Tanulmányi és Vizsgaszabályzat* tartalmazza. A hallgatók értékelése előzetesen közzétett és egységesen alkalmazott kritériumok és szabályok szerint történik, a TVSZ és a vizsgáztatási rend nyilvánosak. A Kari Tanács minden évben – az oktatási dékánhelyettes előterjesztésében – megtárgyalja a következő tanév legfontosabb oktatási teendőit, az oktatással kapcsolatos határidőket. Ezek tartalmazzák a hallgatói értékelési rendszer legfontosabb elemeit, és a rendszer továbbfejlesztésének aktuális kérdéseit.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az oktatókkal szemben támasztott minőségi követelmények meghatározásának alapvető eleme – a törvényes keretek között – az egyetem, ill. a kar szabályzataiban rögzített *Előmeneteli Követelményrendszer*, amely meghatározza, hogy milyen feltételek teljesülése szükséges a tanársegédi, adjunktusi, docensi és egyetemi tanári kinevezésekhez. Az értékelést a kari tudományos adatbázis segíti, amelyből naprakész adatok nyerhetők nem csupán a publikációs és pályázati aktivitásra, de a szakmai közéleti tevékenységre és az utánpótlás nevelésében való részvételre vonatkozóan is. Az oktatói utánpótlás biztosítására komplex intézkedéseket hoztak, a fiatal posztdoktorok itthon tartására illetve hazatérésük serkentésére saját forrásból ösztöndíjrendszert vezettek be.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

Az ÁOK a képzési rendszerében kiemelt feladatnak tekinti az oktatástechnikai szolgáltatást, ezért létrehozták az *Oktatástechnikai és Szervezési Csoportot*. A tehetséggondozás rendszeréről kiemelkedően jó a hallgatók véleménye. A jegyzetellátás az alsóbb évfolyamokban megoldott, azonban a későbbi években több tárgy esetében hiányosak a tananyagok. Az alapozó képzésekben a hallgatók az elméleti ismeretek elsajátítása során a tárgyakhoz kapcsolódó gyakorlati képzéseken vesznek részt, melyek az elméleti intézetekhez tartozó gyakorlati termekben folynak. A preklinikai és klinikai modulokban a gyakorlati oktatás az intézetek és a klinikák gyakorlati termeiben történik. A gyakorlati képzés nem elégíti ki a hallgatói elvárásokat, túlságosan nagy csoportokban folynak a gyakorlatok, így kevés gyakorlati tapasztalathoz jutnak. Jól működik az *Erasmus* rendszer, bár e téren a fogorvos hallgatóknak kevésbé jók a tapasztalataik. A kar főépületében szinte valamennyi szolgáltatás elérhető, de a kar hallgatói számára az egyetemi hallgatói iroda szolgáltatásai is rendelkezésre állnak. Pozitívumként említették az évfolyamokhoz rendelt külön TO-s munkatársi rendszert is.

3.6. Belső információs rendszer

A Pécsi Tudományegyetem az elmúlt években folyamatosan fejlesztette az informatikai rendszerét. A gazdálkodás és a pénzügy területére az *SAP*-t, a vagyongazdálkodásra az *ArchiCAD*-et, a humán erőforrásra a *Nexon HR*-t, az oktatásszervezésre: *ETR*-t, *Modulo*-t, *CooSpace*-t alakították ki. A karon mintegy 15 éve alkalmazzák az elektronikus kommunikációt. Maradandóbb értékeket tartalmazó anyagok számára kéthavonta kiadják az *Orvoskari Hírmondót*. A hallgatók által szerkesztett kiadvány a *Confabula*. Az egyetemi gazdálkodási rendszerből nehéz a kari gazdálkodásra vonatkozó információk elérése, ezért a kari gazdálkodás helyi kényszermegoldásokra kényszerül.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása, honlap

Az ÁOK kommunikációs megnyilvánulásának részei: arculati elemek, webes megjelenés, ill. az alumni és felvételi kiadványok szerkesztési elvei. A nyilvánosság leggyakrabban alkalmazott eszközei: webes felületek, helyi és regionális hír médiumok, országos hír médiumok, szaklapok, hír felületek, konferenciák, szakmai rendezvények, szakmai kiadványok, PR kiadványok.

4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók

Az ÁOK a C-SWOT elemzésében meghatározta az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket, veszélyeket és a külső korlátokat. Az analízis összességében reális, részletesen feltárja a kar helyzetét. Az önértékelés eredményeinek elemzéséből több területre kiterjedően meghatározták a megvalósítandó minőségfejlesztési feladatokat.

III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások a kar számára

- A szervezési és gazdálkodási problémák minél előbbi rendezése indokolt, összhangban az egyetem vezetésével.
- Feltétlenül szükséges a kari vezetés és a *Klinikai Központ* közötti irányítási és felelősségi viszonyok egyértelművé tétele és pontos szabályozása.
- Az oktatói korfa és az oktatói terhelés javítása érdekében fontos teendő az oktatók utánpótlás nevelése és megtartása.
- A kari képzési potenciál kiteljesítése érdekében meghatározó feladat az alapozó képzést végző elméleti intézetek és tanszékek, továbbá a klinikai oktatás infrastrukturális feltételeinek bővítése, további javítása.

BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

PTE Bölcsészettudományi Kar	A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos.
--	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján a **MAB a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karát karként akkreditálja**, mert

- A különböző képzési szintek (alapképzés, mesterképzés, osztatlan mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú továbbképzés) közül legalább kettőben **(5)** szervez oktatást⁶.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel, továbbá megfelelő infrastruktúrával és adminisztrációval.
- A kar magába integrálja a különböző képzési szinteken folyó szakokat, ennek alapján az egyetemen biztosított a képzések közös vagy hasonló szakterületei oktatásának szervezése.

A 79/2006. (IV.5.) Korm. rendeletben a karlétesítés minimális feltételei között szereplő számszerű adatok a kar vonatkozásában a következők:

- A kar állományában lévő, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma eléri a 40 főt, összesen **244 fő**
- Különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma* az utóbbi 3 tanév átlagában eléri a 200 főt, összesen **4636 fő**.
- Alap- és mesterszakokra számítva az egy szakra felvett hallgatók átlagos száma* eléri a 80 főt, összesen **88 fő**.

⁶ Ld.: a Függelékben felsorolt szakok jegyzékét

*a nem teljes idejű képzésekben felvett hallgatók létszámát 0,5-szeres szorzóval figyelembe véve

II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése

1. A kar általános helyzetképe

A PTE BTK jogelődje a *Pécsi Tanárképző Főiskola*, melyből 1982-ben létrejött az akkori *Janus Pannonius Tudományegyetem Tanárképző Kara*, majd 1992-ben e kar kettéválása után alakult meg a *Bölcsészettudományi Kar* és a *Természettudományi Kar*. Mára a BTK a PTE tíz kara között a legnagyobb hallgatói és oktatói létszámú karrá vált. A hazai bölcsészkar rangsorban az utóbbi évek során végzett közvélemény-kutatási adatok, valamint a felvettek számának tendenciái azt jelzik, hogy a kar az elmúlt húsz, illetve harminc évben felzárkózott a régebben létező, nagyobb tradíciókkal rendelkező tudományegyetemek bölcsészkaraihoz.

A kar az utóbbi években rugalmasan alkalmazkodott a felsőoktatás változásaihoz, szélesítette képzési kínálatát, jelenleg teljes vertikumú képzést folytat. Adott az alapképzési szakokról tanári és diszciplináris mesterszakokra való belépés lehetősége, biztosítva az intézményen belüli átmenetet az alap-és mesterszakok között. A bölcsészeti stúdiók mellett társadalomtudományi szakokat is oktatnak, lehetőséget adva interdiszciplináris képzések tervezett bevezetésére is. Kiemelendő a BTK szerepe az egyetem más karain folyó tanárképzésben, valamint a karok közötti együttműködésben (egyes felsőfokú szakképzések, alapszakok, mesterszakok, szakirányú továbbképzések esetében).

A kar nagy figyelmet fordít az oktatói kar összetételére, minősítettségére. Szabályozza és – anyagi lehetőségeihez mérten – elősegíti az oktatók előmenetelét. A tudatos építkezés eredménye, hogy az oktatók több mint fele 44 év alatti, ami a hosszabb távú utánpótlást is biztosíthatja. A kutatási projekt-tevékenység és a publikációs aktivitás a kutatásokra fordított figyelmet igazolja. A kar infrastrukturális fejlesztései és fejlesztési tervei az oktatás és kutatás körülményeit hivatottak javítani. A kar tudatos stratégia kidolgozásával készül fel a felsőoktatás irányítási, finanszírozási változásaiból várható folyamatokra.

A MAB már a 2007-es akkreditációs jelentésben észrevételezte a BTK heterogén szerkezetét, megemlítve, hogy a kar az intézeti struktúra kialakítását „demokratikusnak tekintett tanszéki – kari alku-folyamat eredményeként” képzeli el. E tekintetben sajnos nem sok változás történt.

2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése

2.1. A kar szervezete, vezetési rendszere a küldetésnyilatkozat tükrében

A BTK rövid- illetve középtávú stratégiáját nagyban befolyásolja a következő években a jelenlegi felsőoktatási szerkezeti átalakulás. Középtávon a kar számára igen fontos, hogy eddig elért eredményeit megőrizve, a klasszikus bölcsészképzés hagyományaira építve, széles spektrumú képzési portfólióval a lehető legtöbb tudományágban magas szintű képzést tudjon nyújtani. Mindehhez az egyetemi stratégiai célok megfogalmazásának és megvalósításának egyik meghatározó szereplője kíván lenni. A beiskolázási és marketing tevékenységében arra törekszik, hogy megőrizze régiós vezető helyét, és országos, sőt határokon átnyúló kisugárzása legyen.

Hosszú távon a kar kiemelt célja, hogy az egyetemen belül a legnagyobb hallgatói és oktatói létszámú karként megfeleljen a minőségi és mennyiségi kritériumoknak. Erre jelenleg adottak a személyi és az infrastrukturális feltételek. Kiemelten fejlesztendő célként határozták meg, hogy a 6 doktori iskolájában folyó PhD-képzésben az elvárt személyi feltételek továbbra is teljesüljenek, sőt lehetőség szerint új doktori iskola indítására is sor kerülhessen. Ezzel a programmal a kar megfelelhet a társadalmi környezet kihívásainak és az elvárt igényeknek, valamint továbbra is a tudományos súlyához méltó szerepet tölthet be az egyetem keretében.

A kar vezetője a dékán, akit a munkájában két, a *Kari Tanács* által megválasztott dékánhelyettes segíti: az általános dékánhelyettesi funkciót is betöltő tudományos dékánhelyettes, valamint az oktatási dékánhelyettes. A dékáni vezetés munkáját a *Kari Hivatal* – melynek élén a kari igazgató áll – valamint tanácsadó és konzultatív testületek (*Dékáni Tanács*, *Professzorok Tanácsa*) segítik. A kar legmagasabb döntéshozó szerve a Kari Tanács, melynek elnöke a dékán, aki a pénzügyi egyensúly fenntartásáért felel, munkáját közvetlenül segíti a Kari Hivatal vezetője, valamint a gazdasági- és személyügyi osztályvezető. A kar tanácsának 9 állandó bizottsága van, ezek közül a dékán felügyeli a *Kari Doktori és Habilitációs Tanácsot*, a *Gazdasági Bizottságot*, a *Fegyelmi Bizottságot*. A két dékánhelyettes a területüknek megfelelő bizottságokat, valamint a Kari Hivatal illetékes osztályait felügyeli. Ez a felügyeleti rendszer egyúttal a minőségbiztosítás záloga is. Az állandó bizottságok mellett eseti bizottságok is működnek meghatározott feladattal, meghatározott időtartamra. A bizottságok a munkájukról rendszeresen beszámolnak a Kari Tanácsnak. A dékáni vezetés félévente legalább egyszer beszámol az egész karnak az összoktatói értekezleten.

Külön is megemlítendő a kar intézeti-tanszéki tagolódása: a kar „*intézeti és tanszéki struktúrában működik*”, áll az önértékelésben (13. old.). A dékáni vezetéssel folytatott megbeszélésen elhangzottak szerint jelenleg 7 intézet van a karon (ezekben összesen 22 intézeti tanszékkal), valamint 12 önálló tanszék és egy – szintén tanszéki státusú – idegennyelvi lektorátus. A struktúra ily módon nem homogén, ami annál is inkább probléma, mert így van eset, hogy egy-egy tanszék több szakot, illetve szak több ciklusát gondozza, viszont olyan eset is van (pl. a magyar szakon), amikor több tanszék látja el ezt a funkciót. Bár kisebb átalakítás már elindult ezen a téren, de a folyamatot folytatni kell, és belátható időhatárt szabva végig kell vinni ahhoz, hogy a jövőbeli várható kihívásokra a kar hatékonyabban reagálhasson.

A hallgatók tevékenyen közreműködnek a kari célkitűzések és stratégiai lépések megfogalmazásában és végrehajtásában. Képviselőik a *Kari Tanács* szavazati jogú tagjai, 22 szavazatból 6 szavazattal rendelkeznek, így érdemben képesek a Kari Tanács döntéseit befolyásolni. A hallgatók aktívan részt vesznek a bizottságok munkájában, a *Dékáni Tanács* ülésein, és a kialakult jó kooperatív viszonyoknak köszönhetően bármely informális csatornán keresztül is részesei a kar mindennapi életének.

2.2. Az akkreditációs feltételek teljesítésének tényszerű bizonyítékai

A BTK-án teljes vertikumú képzés van; alapképzés, mesterképzés, doktori képzés, szakirányú továbbképzés és felsőfokú szakképzés folytatása révén a kar az egyetem legszélesebb képzési kínálatával rendelkezik. Még jelen vannak a képzésben a korábbi osztatlan képzés hallgatói, de a számuk egyre csökken, a kar képzési szerkezetében a háromciklusú lineáris képzés dominál. Az alapképzésben 22 alapszakon, azon belül 8 alapszakhoz kapcsolódó önálló szakképzettséget adó szakirányon, a mesterképzésben 20 diszciplináris mester- és 15 tanári szakképzettségen, a doktori képzésben 6 doktori iskolában folyik képzés. A doktori iskolák képzési profiljukkal összhangban egyúttal kutatóhelyként is funkcionálnak, intenzív publikációs tevékenységet is folytatnak. A változásokhoz alkalmazkodva a képzési paletta 4 felsőfokú szakképzési és 6 szakirányú továbbképzési szakkal bővült, részben intézményen belüli vagy intézményközi oktatási együttműködésben. Ezek a szakok az erősen tudományos-szakmai orientációjú szakkínálatot gyakorlati, a munkaerőpiaci közvetlen belépést/mobilitást célzó képzésekkel (pl. tanári továbbképzések, fordítóképzések) egészítik ki.

A kar törekszik az idegen nyelvű képzések számának növelésére is: a *modern filológiai* nyelvszakok képzései eleve az adott idegen nyelven folynak, így hozzáférhetőek külföldi hallgatók számára is, valamint a *pszichológia* alapszakos képzést angol nyelven is elindították.

A *tanárképzési* orientációban az egyetem tanárképzésben érintett karai közötti együttműködéssel lehetőség van a második közismereti tanári szakképzettséget megalapozó 50 kredites programok felvételére. A BTK ebben főleg a TTK-val működik együtt. Az átiktatás egyetemi szintű

szabályozás kereteiben történik. Az egyetem tanárképzései pedagógiai-pszichológiai moduljának, valamint a pedagógiai gyakorlatnak „gazdája” a kar *Neveléstudományi Intézete* és *Pszichológiai Intézete*. A tanárképzés összehangolását az egyetemi *Pedagógusképzési Koordinációs Központ* végzi az oktatási rektorhelyettes felügyeletével, az érintett karok, a gyakorló iskolák képviselői, a tanárszak felelőse és az egyetem oktatási igazgatója részvételével.

Az oktatói és kutatói kör alkalmassága: Az oktatói minősítettség az elmúlt időszakban javult, jelenleg az oktatók **73%-a minősített (178 fő)**. Az oktatói összlétszám 2007 óta valamelyest csökkent, az akkori **301** főről 2012-re **273-ra** (ebből 244 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott). Az oktatói előlépések keretében 2009 óta **39** adjunktusi, **18** docensi és **10** egyetemi tanári kinevezés történt. A pénzügyi források várható csökkenése ugyanakkor a jövőben jelentősen megnehezíti az előlépéseket, ezáltal a minősítettség növekedése és a megfelelő oktatói utánpótlás is veszélybe kerülhet (már jelenleg sem kerülhet sor a nyugdíjba vonuló oktatók helyének betöltésére). Az egyetem egyúttal minőségi kritériumokat állapít meg az előlépésekre, így az adjunktusi előlépés feltétele a PhD fokozat, a docensié a habilitációval lehetséges, illetve a már docenseknek 2013. december 31-ig habilitálniuk kell státuszuk megtartásához. A kari vezetés az ETR-rendszer adatai alapján folyamatosan figyelemmel kíséri az oktatói óraterhelést, amelyet dékáni utasítás szabályoz. Az oktatók minősítésére a *Minőségfejlesztési Bizottság* tesz szabályozási javaslatot, a szabályok szerint ötévenként minősítik az oktatók teljesítményét. A jelenlegi helyzet alapján megállapítható, hogy a kar oktatói, kutatói erőforrásai alapján a BTK megfelelő oktatási háttérrel biztosít a képzésekhez, kellő alapot nyújtva a kutatási potenciálhoz is.

Hallgatói létszámadatok: Az egyetemi képzésben országosan lezajlott modellváltás magával hozta, hogy a nagy létszámú osztatlan egyetemi szakok helyét egyre csökkenő létszámmal induló alapképzési szakok veszik át. Bár a bölcsészettudományi területen az alapképzésekre országosan felvehető támogatott hallgatói létszámok visszaesése évenként kb. 10%-os állami támogatott hely csökkentését jelentette, de a BTK képzései iránt az érdeklődés érdemben nem változott. Mindamellet a hallgatói létszám az elmúlt három évben folyamatosan csökkent: 2009-ben a kar hallgatói létszáma **5891** fő, 2011-ben pedig (minden képzési szintet és formát beszámítva) **4960** fő volt. Az országos tendenciák (finanszírozás csökkenése, bölcsész-szakok visszaszorítása) mellett a Dél-Dunántúl potenciális hallgatóinak átlagos szociális háttere sem kedvez a hallgatói beiskolázásnak

Az első induló évfolyam alapképzésben résztvevő hallgatóinak **30%-a** – az országos tendenciákhoz hasonlóan – nem tudta befejezni az alapképzést hat félév alatt, ezért az induló mesterszakok meritési bázisa viszonylag alacsony volt. A karon a történelem szakon és a nyelvi képzésekben magasabb a hallgatói lemorzsolódás. A mesterképzésre felvettek száma 2010-ben emelkedett ugyan, de 2011-ben ismét visszaesett. A 2012-es adatok további csökkenést mutatnak. 2009 és 2011 között a felvett hallgatók összlétszáma **4762** fő volt, összesen **3821** hallgató végzett (**80,2%**). A hallgatók teljesítményének értékelésénél elemzik a vizsga és záróvizsga eredmények alakulását. A karon az elmúlt három évben összesen **1880** fő záróvizsgázott, **1776** fő szerzett oklevelet, a különbség nem éri el a **6%-ot**, ami országos viszonylatban nagyon jó eredmény.

A doktori képzésre jelentkezők száma növekedett, de az ösztöndíjas és költségtérítéssel helyek száma egyaránt korlátozott: 2009-ben **17**, 2011-ben **32** államilag finanszírozott doktori hallgatót vettek fel. A doktori képzés indulása óta **398-an** szereztek PhD-fokozatot a kar doktori iskoláiban, legtöbbször a *Nyelvtudományi Doktori Iskolában*. A finanszírozás alakulása a doktori képzés jövőjét is nagymértékben meghatározza, de az érdeklődés visszaesését hozza/hozhatja az alap - mester képzési szerkezet is, amelyből sokkal többféle elágazás, munkaerőpiaci kimenet lehetséges, mint korábban. További visszaesést hozhatnak a PhD képzésben a tudományos kutatói pálya szűkülő lehetőségei.

Az *infrastruktúra* korszerűsítése részben központi, részben szervezeti egységek keretéből valósul meg. Az előző akkreditációs időszakhoz képest – saját forrás bevonásával – javult a kar infrastruktúrája (nagyelődő felújítása, nyelvi labor létrehozása, számítógépes labor kialakítása, WiFi-hálózat bővítése, új termék kialakítása, bútorzat cseréje). A hallgatói létszám fokozatos csökkenése enyhít a teremgondokon, de ezen a napok és napszakok szerinti egyenletesebb teremkihasználás is segíthetne. Az oktatás színvonalának javítását szolgálja a karon működő hat interaktív tábla is. A számítógépes hardver és szoftver ellátottság jó, minőségi javulást hozott 2011-ben 150 számítógép és 86 projektor beszerzése és üzembe állítása. A vizsgált időszakban fejlődött a kari könyvtári ellátottság. A kari könyvtár a TTK-val közös fenntartásban üzemelve az egységes egyetemi könyvtári hálózat része, de továbbra is működnek tanszéki kezelésű könyvtárak.

2.3. A kar kulcsfontosságú eredményeinek értékelése, különös tekintettel a kutatási, fejlesztési, alkotó/művészeti tevékenység és gazdálkodás eredményeire; a kar hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

A BTK évek óta szerepel a magyarországi felsőoktatási rangsorokban a *HVG Diploma mellékletének* felméréseiben; 2007-2011 között a 10.-14. helyet érte el. A HVG 2011-es *Diploma* különszámában közöltek alapján a kar az ország 168 működő kara közül a karok abszolút rangsorában (hallgatói és oktatói kiválóság) 2010-ben a **12.** helyen áll. A beiskolázás köre elsősorban regionális, de országos és nemzetközi pozícióra is törekednek. A kar oktatói és kutatói jelen vannak a magyar tudományos közéletben, minden évben megtalálhatók a jelentős állami kitüntetések díjazottjai között. Az oktatók, tanszékek, intézetek sokoldalú nemzetközi kapcsolatokkal rendelkeznek (ERASMUS-programok, kétoldalú kapcsolatok, hazai és nemzetközi tudományos szervezetekben való aktív részvétel formájában).

A kar oktatói rendszeresen publikálnak hazai és külföldi folyóiratokban, tanulmánykötetekben, de jelentős a kari kiadványok száma is (a 2007-2011 között **201**). A BTK-án több kari kutatócsoport működik (*Afrika, Reneszánsz, Egyháztörténet, Patrisztika, Oroszország és Balkán Kutatócsoport*). A *Magyarország és Európa Kutatócsoport* az MTA támogatásával 1996-ban jött létre, majd az 1999-2002-es és a 2003-2006-os ciklusban is e támogatással folytatta munkáját. Az akadémiai kutatócsoport működése révén az *MTA Pécsi Akadémiai Bizottságában* létrejött az MTA PTE Magyarország, Európa, *Ibero-Amerika* kutatócsoport, amely 2007. január 1. 2011. december 31. közötti időszakban ugyancsak MTA támogatásban részesült. A kar munkatársai más PAB-munkacsoportokban is közreműködnek (*Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottság, Filozófia-, Történettudomány- és Néprajztudományi Szakbizottság*). A BTK oktatói részt vesznek a DE-SZTE-PTE közös elméleti nyelvészeti MTA-kutatócsoportjának munkájában.

A BTK a tudományos, oktatási és kutatási projektek mellett a nemzetközi kapcsolatokat és mobilitást, valamint a tehetséggondozás fejlesztését támogató projekteket is megvalósít. Kiemelkedők ezek közül az *OTKA-projektek*, valamint a Néprajz tanszék *Marie Curie projektje*. A külső források eléréséhez és felhasználásához a kari *Pályázati, Innovációs és Külkapcsolati Osztály* nyújt segítséget rendszeres pályázatfigyelési tevékenységgel, a felhívások honlapon való közzétételével, tájékoztató rendezvények szervezésével, a projektek összehangolásával, a pályázatírás támogatásával, a támogatások felhasználásának és elszámolásának felügyeletével.

A kar *gazdálkodása* az elmúlt öt évben kiegyensúlyozott és stabil maradt. A legnagyobb bevételi forrása az állami költségvetési támogatás, ebből az alapfeladatokat finanszírozzák. A normatívából származó bevétel 2008 óta folyamatosan csökkent, átlagosan számolva 2006-2010 között a kar teljes költségvetésének mintegy 75 %-át tette ki. Fontos bevételi forrást jelentenek a költségtérítések, a szakképzési hozzájárulás és – kisebb mértékben – a pályázati bevételek. Ez utóbbiak célfeladatra szólnak és a kar egy-egy szervezeti egységéhez kapcsolódnak. A karon

belül a bevételek egy centralizált szolidaritási rész kivételével az intézetek gazdálkodásába kerülnek. A bérek és járulékaik a kiadások több mint háromnegyedét tették ki, a többit a dologi kiadásokra és (csekély mértékben, 1,5%-kal) a beruházások finanszírozására fordították.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A PTE BTK minőségirányítási rendszerét az MSZ EN ISO 9001:2009-es szabványnak megfelelően a *Minőségfejlesztési Bizottság* felügyeli, koordinálja és működteti. A bizottság tagjait a kar munkatársai közül a *Kari Tanács* választja meg. A Minőségfejlesztési Bizottság együttműködik a kar vezetésével a kari minőségcélok, meghatározásában és aktualizálásában. A dékán biztosítja, hogy a kari szintű döntésekben a minőségügy képviselve legyen. A kar a szabványnak megfelelően kialakította a szükséges dokumentációs rendszerét. A *Kari Igazgató* felügyeli a minőségirányítással kapcsolatos dokumentáció szabályszerű elfogadását, kezelését. Kidolgozták a legfontosabb dokumentumokat: minőségpolitika, *Minőségfejlesztési Program*, *Minőségirányítási Kézikönyv*, elégedettségmérések.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A karon pontosan megfogalmazott rendszerben, szabályozott módon, egymásra épülő lépésekkel történik a képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése. Egyúttal ezeknek a folyamatoknak a nyomon követése képezi az alapját a további célkitűzéseknek, stratégiai elképzeléseknek is. A képzési programok létesítéséről, indításáról a *Pécsi Tudományegyetem Szaklétesítési és Szakindítási Szabályzata* rendelkezik. A BTK a szakok létesítését és indítását a kari stratégiával összhangban végzi. A *Képzési és Kreditátviteli Bizottság* és a *Kari Tanács* csak a MAB által meghatározott szempontoknak megfelelően kidolgozott anyagok tárgyalását veszi napirendre.

A kar figyelemmel kíséri a különböző szakok iránti érdeklődést, szükség szerint szakfelülvizsgálatra kerül sor. A már akkreditált képzési programokban szükségesnek ítélt változásokat a szakért felelős szervezeti egységek kezdeményezik. Minden tanterv-módosítási kérelmet a Képzési és Kreditátviteli Bizottság és a Kari Tanács tárgyal és hagy jóvá. A bolognai rendszerű képzések tanterveiben tartalmi jellegű változások alapvetően az alap- és mesterszintű képzések összehangolását célozták. A hallgatók véleménye szerint a mesterszakokon nagyon sok a bevezető óra, nagy százalékban tapasztalnak átfedést az alapszak tárgyainak tematikájával, sőt előfordul, hogy az alapszakon már elvégzett tárgyat kell újra hallgatniuk. A sok pedagógiai elméleti ismeretanyaghoz képest kevésnek tartják a gyakorlati ismereteket, kifogásolták a tömbösített tárgyakat, és a hét napjaira nem egyenletesen elosztott óraterhelést. A doktoranduszok szóvá tették a túlzottan magas oktatási kötelezettségüket.

A BTK törekszik arra, hogy a képzésein megszerezhető végzettségek felhasználhatók legyenek a munkaerő-piaci érdekérvényesítésben. Ezért a graduális képzésekkel párhuzamosan a munkaerő-piaci kompetenciákat erősítő külön képzéseket is indítanak. A *Szociológia tanszék* az elmúlt években többször is végzett hallgatói elégedettség méréseket, de komplex elégedettségmérési folyamatot nem alakítottak ki. Az oktatói munka hallgatói véleményezése (OMHV), az oktatói előrelépések rendszere félévenkénti értékeléssel, az ETR rendszeren keresztül történik. A standard lekérdezési módszernek köszönhetően az oktatók teljesítménye összegezhető és értékelhető.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere, az oktatás eredményessége

A hallgatói teljesítmények értékelésére vonatkozó információkat a PTE SZMSZ 5. sz. melléklete, a *Tanulmányi és Vizsgaszabályzat* tartalmazza. A hallgatók értékelése előzetesen közzétett és egységesen alkalmazott kritériumok és szabályok szerint történik. A TVSZ és a

vizsgáztatási rend nyilvánosak. Hallgatói panasz, jelzés esetén a Tanulmányi Bizottság, az oktatási dékánhelyettes illetve a dékán jogosult eljárni.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az oktatókkal szemben támasztott minőségi követelmények meghatározásának alapvető eleme – a törvényes keretek között – az egyetemi SZMSZ 4. sz. melléklete, a *PTE Foglalkoztatási Követelményrendszere*, ill. a kar szabályzataiban rögzített előmeneteli rendszer. A kari vezetés olyan rendszert működtet, amely világosan megfogalmazza az oktatókkal szemben támasztott elvárásokat, ellenőrzi teljesülésüket, és folyamatosan igazítja azokat a változó körülményekhez. Mint azt már említettük, a minősített oktatók száma és aránya folyamatosan emelkedik.

A szaktanszékek rendszeresen szerveznek hazai és nemzetközi konferenciákat. A kar vezetése az oktató- és kutatómunka minőségének javítása érdekében támogatja az oktatók szakmai továbbképzéseken, konferenciákon való részvételét (évente konferencia-részvételi, konferencia-szervezési pályázatokat indítanak), a fiatal oktatók tudományos fokozatszerzését. Alkotói szabadság biztosításával hozzájárulnak a munkatársak habilitációs eljárásának előkészítéséhez, és igyekeznek az akadémiai doktori cím megszerzését is elősegíteni.

A BTK aktívan részt vett az egyetemi szintű pedagógusképzés-fejlesztési, innovációs, illetve diplomás pályakövetési TÁMOP-projektekben, emellett a karon önálló tananyag-fejlesztési TÁMOP-projekt is zajlott. Fokozatosan kezdték el alkalmazni az e-learning lehetőségeit, a levelező képzés miatt ennek jelentősége egyre nő. A digitális tananyagok nem csak az ETR-ben érhetők el, hanem az interneten is.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A BTK a tanulmányi folyamatok szervezéséhez, nyomon követéséhez, adminisztrálásához az ETR és a Coospace által nyújtott lehetőségeket használja. Az elmúlt években javult a könyvtári szolgáltatások színvonala, a könyvtárak technikai felszereltsége, és egyre több elektronikus adatbázis is elérhető. Az oktatásban kiemelt szerepe van a szakkönyvtáraknak, amelyek egy-egy terület sajátos igényeit szolgálják (*Angol, Német és Osztrák Könyvtár, Filozófia-Politikológia Szakkönyvtár, Társadalomtudományi Szakkönyvtár*). A könyvtári rendszer székhelye 2010-ben átkerült a *Tudásközpontba*, ami e téren jelentős infrastrukturális előrelépést jelent.

A kar hallgatói számára is széleskörű szolgáltatást nyújt a *PTE Hallgatói Önkormányzata a Központi Hallgatói Szolgáltató Irodán (KÖSZI)* keresztül. A KÖSZI keretein belül működik a *PTE Karrier Centrum*, amely karriertervezéssel, pályaorientációt támogató előadásokkal felkészíti a hallgatókat a munkavállalásra, továbbá szaktanácsadásokkal és tréningekkel segíti őket. A kar a könnyebb elhelyezkedést állásbörze megrendezésével is próbálja segíteni. A BTK-n a tehetséges hallgatók segítésére elsősorban a tudományos diákköri tevékenység keretében kerül sor. Ennek sikerességét jelzi, hogy 2009-ben **38** helyezés, **egy** mestertanári elismerés és **egy** Pro Scientia érem, 2011-ben **31** helyezés és **egy** mestertanári aranyérem volt az eredmény. Külön kiemelendő, hogy a vizsgált időszakban a beadott dolgozatok száma is nőtt, ami arra utal, hogy a hallgatók tudatos felkészítést kapnak a tudományos tevékenységre.

A tudományos diákköri munkában élen járnak a *Kerényi Károly Szakkollégium* hallgatói. A *Wlislocki Henrik Szakkollégiumnak* pedig fontos szerepe van az egyetemkülönböző karain tanuló roma hallgatók munkájának összefogásában.

3.6. Belső információs rendszer

A hallgatókkal kapcsolatos kommunikáció elsődlegesen elektronikus eszközökkel valósul meg (*ETR, Coospace*). A munkatársakkal a kapcsolattartás elektronikus levelezéssel és a kari honlap segítségével történik. A munkatársak felé a hagyományos kommunikációs csatornák is

működnek, pl. a félévenkénti rendszerességgel megtartott összoktatói értekezlet. A *Kari Tanács* és a *Kari Hivatal* folyamatosan a kollégák rendelkezésére áll.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása, honlap

A BTK felépítésének, oktatási, kutatási tevékenységének bemutatása elérhető a kar honlapján. Itt megtalálhatók a karra vonatkozó legfontosabb információk, hírek, események, a teljes képzési struktúra és a szakok tanterve. A felvételizők számára részletes tájékoztatást adnak a kar meghirdetett képzéseiről, a felvétel feltételeiről, a megszerezhető végzettségről és azok munkaerőpiacon történő hasznosíthatóságáról.

4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók

A BTK a C-SWOT analízisben meghatározta az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket, veszélyeket és a külső korlátokat. Az elemzés összességében részletes és reális képet ad a kar helyzetéről. Az önértékelés eredményei alapján sok területre kiterjedően meghatározták a megvalósítandó minőségfejlesztési feladatokat.

III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások a kar számára

- Már a közeljövőben meg kell szüntetni a BTK heterogén szerkezeti felépítését, és egy hatékony intézeti struktúrát kell kialakítani.
- A *történelem* alapszakon és a nyelvi alapképzéseken jellemző nagy hallgatói lemorzsolódás csökkentésére hatékony felzárkóztató programokat kell kidolgozni.
- Fontos egy komplex elégedettségmérési folyamatot kialakítani és működtetni az aktív hallgatók körében, az eredményeket pedig be kell építeni a képzési folyamat továbbfejlesztésébe.
- Az államilag finanszírozott hallgatói létszámok drasztikus csökkenése, a szakképzési hozzájárulási támogatás csökkenése és a kar számára szóba jöhető pályázati források folyamatos szűkülése komoly veszélyforrást jelent a kar gazdálkodására. E hatások kivédésére tudatos és hosszú távú stratégia szükséges, de nagy jelentősége lehet a kar és a munkaerőpiac, vagy a nonprofit szférával való együttműködésének is.

EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

PTE Egészségtudományi Kar	A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos hatályos.
--	--

Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján **a MAB a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Karát karként akkreditálja**, mert

- A különböző képzési szintek (alapképzés, mesterképzés, osztatlan mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú továbbképzés) közül legalább kettőben **(5)** szervez oktatást⁷.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel, továbbá megfelelő infrastruktúrával és adminisztrációval.
- A kar magába integrálja a különböző képzési szinteken folyó szakokat, ennek alapján az egyetemen biztosított a képzések közös vagy hasonló szakterületei oktatásának szervezése.

A 79/2006. (IV.5.) Korm. rendeletben a karlétesítés minimális feltételei között szereplő számszerű adatok a kar vonatkozásában a következők:

- A kar állományában lévő, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma eléri a 40 főt, összesen **75 fő**
- Különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma* az utóbbi 3 tanév átlagában eléri a 200 főt, összesen **2082 fő**.
- Alap- és mesterszakokra számítva az egy szakra felvett hallgatók átlagos száma* eléri a 80 főt, összesen **161 fő**.

⁷ Ld.: a Függelékben felsorolt szakok jegyzékét

*a nem teljes idejű képzésekben felvett hallgatók létszámát 0,5-szeres szorzóval figyelembe véve

II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése

1. A kar általános helyzetképe

Az ETK 2006 óta működik egyetemi karként, az azóta eltelt időszakban jelentős változások történtek a karon. A képzési és tudományos tevékenység jelentősen javult, a kutatási tevékenységet az oktatási szempontokkal összhangban alakították. 2006-ban létrejött a kar önálló *Egészségtudományi Doktori Iskolája*, melyben eddig elsősorban a már érett kutatók szereztek PhD fokozatot. Az ETK-án végzett, saját nevelésű doktoranduszok számának növekedése a következő években várható.

A kar öt képzési szinten oktat: alapképzésben, mesterképzésben, doktori képzésben, felsőfokú szakképzésben, valamint szakirányú továbbképzésben. A képzési spektrum bővítéseként 2008 óta közreműködik a PTE *Szociális és Egészségügyi Szakképző Iskola* fenntartásában, melyben középfokú egészségügyi és szociális szakképzések oktatása folyik. Az ETK képzései iránt jelentős kereslet mutatkozik, az egészség tudomány területén képzettek iránt Magyarországon és az Európai Unióban is jelentős az igény.

A kari minőségbiztosítás az egységes egyetemi minőségbiztosítási rendszer keretei között működik. Az ETK gazdasági helyzete egyensúlyban van, amihez jelentősen hozzájárult az eredményes pályázati tevékenység; 25 pályázaton 376 millió Ft-ot nyertek el.

Az *előző akkreditáció ajánlásait* kiemelten kezelték, a feltárt hiányosságok kiküszöbölésében előrehaladott intézkedésekről számolnak be. A belső racionalizálás eredményeképpen az oktatói létszám csökkent, az oktatói óraterhelés normalizálódott, a minőségi mutatók és a tudományos aktivitás számszerű mutatói javultak. A minősített oktatói arány meghaladja az **51%**-ot. A jelentésben további fontos javaslatként szerepelt egy ETK campus kialakításának szükségessége. Az infrastrukturális fejlesztések tekintetében a campus kialakítása elsőbbséget élvez, a munkálatok már megkezdődtek.

Összegezve megállapítható, hogy a nemrég létrejött egyetemi kar előtt jelentős fejlődési lehetőségek állnak. (Megjegyezzük az önértékelésben sok az ismétlődés, a terjedelem mintegy 25%-os csökkenése a dokumentum előnyére vált volna).

2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése

A kar rendelkezik a jogszabályok által elvárt összes alapidokumentummal, melyek megtekinthetők az interneten. Az ETK szervezeti felépítése megfelel a szakterületen kialakult hazai gyakorlatnak.

2.1. A kar szervezete, vezetési rendszere a küldetésnyilatkozat tükrében

A kar *Küldetésnyilatkozata* szerint *“Az ETK legfőbb küldetése olyan egészség tudományi diplomások képzése, akik korszerű tudás és jó gyakorlati felkészültség birtokában be tudják tölteni szerepüket az egészségügyi és szociális rendszerben.”* A részletesen kidolgozott stratégiai terv alapján a célkitűzés elérése 3-4 év távlatában reálisnak látszik. A kiemelt célok meghatározzák a kar stratégiáját, irányítóként szolgálhatnak a napi vezetési feladatok meghatározásához.

A kar szervezete az organogram alapján megfelel a hagyományos egyetemi szervezési modellnek, a vezetés rendszere a kari szabályzatokban jól dokumentált. Az ETK rendelkezik a küldetésének megfelelő stratégiai jövőképpel. A stratégia alkotás szervezeti kereteit az SZMSZ tartalmazza, a működés megfelel ezen előírásoknak. A vezetés a jövőben is fontos stratégiai feladatnak tekinti a külső feltételek változásaihoz való – a karlétesítés időszakában jól működő – alkalmazkodást.

Pécsi adottság, hogy az oktatás **4 Képzési Központban** (Pécs, Kaposvár, Szombathely, Zalaegerszeg) folyik. Az elmúlt öt évben a képzési központok tevékenységét – a belső konkurencia csökkentésével és a követelmények egységesítésével – jelentősen átszervezték. A gyakorlati oktatás és a helyi egészségtudományi igények miatt a Pécsen kívüli központok jelentős regionális szerepet is betöltenek. Viszonyukat a külső gyakorlati képző helyekkel szerződéseikben rögzítették.

Az ETK komoly figyelmet fordít a minőségbiztosításra. Prioritásként kezelik az oktatói utánpótlás biztosítását, a tudományos aktivitás és eredményesség javítását. Néhány éve új módszert vezettek be a hallgatói visszajelzések kezelésére, ami a következő években érhet be. Az oktatói munka minősítésére komplex, egységes véleményezési rendszert működtetnek, részben ennek eredményeként értékelhető az oktatói állomány jelentős mértékű racionalizálása. A kari vezetés minőség iránti elkötelezettsége és a minőségbiztosításban történt előrelépés a jelenlegi körülmények és anyagi lehetőségek korlátai mellett jónak mondható.

A kar széleskörű hazai – elsősorban Egészségtudományi Karokkal, de emellett egészségügyi központokkal, szociális és gyermekjóléti intézményekkel kiépített – és külföldi kapcsolatai a képzések fejlesztésében is hasznosul.

A *HÖK* tagjai jelen vannak a kari testületekben, a szabályzatoknak megfelelően biztosított az érdemi részvételük a vezetésben.

2.2. Az akkreditációs feltételek teljesítésének tényszerű bizonyítékai

A kar **4** képzési területen, ezeken belül **7** alapszakon, összesen **16** szakirányon, **5** mesterképzési szakon, **2** felsőfokú szakképzésen kínál képzést, amit jól kiegészít a **12** szakirányú továbbképzés. A 2006 óta működő doktori iskolájában már több doktori védés történt, elsősorban a már korábban is elismert tevékenységgel rendelkező oktatók köréből. Három év óta továbbképzési programokat szerveznek németországi ápolóknak és egészségügyi vezetőknek, ez a tevékenység az ETK számára jelentős bevételi forrást jelent.

A kar a képzésekhez elegendő számú oktatóval, kutatóval rendelkezik, a teljes munkaidejű oktatói létszám **75** fő. Tudatos humán erőforrás gazdálkodással elérték, hogy csökkent az óraadó oktatók száma, továbbá a kar által gondozott valamennyi szak tudományágában – intézményi szinten – megfelelő a minősített oktatók aránya. Az oktatói karban bekövetkezett változások minőségi javulást eredményeztek, mindamelllett a színvonalas oktatás tekintetében továbbra is kulcskérdés az oktatói utánpótlás nevelése. Ennek érdekében kiemelt fontosságú a karon végzett, valamint a kar doktori iskolájában résztvevő doktoranduszok bevonása az oktatásba. Ez a folyamat már elindult, de az eredményessége csak néhány év múlva ítélné meg.

Az oktatási *infrastruktúra* az önértékelési anyag és a látogatás tapasztalatai alapján megfelelő, mindamelllett a pécsi ETK campus kiépítése a következő egy-két évben e téren jelentős javulást eredményezhet. A kutatási infrastruktúra vonatkozásában figyelembe kell venni a PTE egésze számára hamarosan rendelkezésre álló *Science Building* által biztosított lehetőségeket, ami megfelelő program és pályázati finanszírozás mellett a kar számára is jelentős új infrastrukturális kapacitást jelenthet. Jelenleg még nem látható, hogy a kar ebből a lehetőségből mennyit tud majd hasznosítani. A Pécsen kívüli *Képzési Központok* infrastrukturális felszereltsége jó.

A *hallgatói létszám* az utóbbi 5 évben folyamatosan és drámaian csökkent. Míg a 2006/2007-es tanévben az összes hallgatók száma meghaladta a **4000** főt, addig az utóbbi három év átlagában az összesen felvett hallgatók száma **2082** fő. Az ETK a csökkenést erőteljes marketing tevékenységgel igyekszik ellensúlyozni, melynek már mutatkoznak kezdeti eredményei.

A karon a hallgatói lemorzsolódás magas, 2009 és 2011 között a felvett hallgatók összlétszáma **2593** fő volt, összesen **1903** fő végzett, tehát a lemorzsolódás **26,7%**. Az utóbbi három évben,

alap-és mesterképzésben összesen **1325** fő záróvizsgázott, **721** fő szerzett oklevelet, vagyis a záróvizsgát tett hallgatóknak **45,6%**-a nem kapott oklevelet – vélhetően nyelvvizsga hiánya miatt. Ez az arány országos összehasonlításban is rendkívül magas.

A hallgatók kiemelték, hogy a záróvizsgán a gyakorlati számonkérésben kimagaslóan sokan kapnak elégtelen osztályzatot. A rossz eredmények okaként több körülményt is megemlítettek: túlzottan nagy a csoportok létszáma, ami kihat az oktatás színvonalára, különösen a gyakorlati foglalkozások minőségére; több tárgy esetében csak a tanulmányaik végéhez közeledve tudnak szakmai gyakorlatot végezni; sok esetben sem a kar, sem a fogadóintézmény nem figyel a gyakorlatok minőségére. A hallgatók nehezményezték, hogy sok a túlterhelt oktató, és egy részük csak ritkán érhető el személyesen, továbbá a gyakori tömbösített előadások miatti kiegyensúlyozatlan órarendet.

A kar az egyetemen belül elsősorban a *Klinikai Központtal* és *Általános Orvostudományi Karral* tart fenn szoros kapcsolatot, egymás számára kölcsönösen fontos oktatási együttműködő partnerek. Ezen túlmenően más karokkal is vannak átoktatási szerződéseik.

2.3. A kar kulcsfontosságú eredményeinek értékelése, különös tekintettel a kutatási, fejlesztési, alkotó/művészeti tevékenység és gazdálkodás eredményeire; a kar hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

Az előző öt éves periódusban a karon a tudományos közlemények összesített száma, és azok idézésekben megnyilvánuló nemzetközi visszhangja egyaránt növekedett. A tudományos publikációk száma a 2006-os adatokhoz viszonyítva csaknem megduplázódott, emellett folyamatosan készülnek új, vagy továbbfejlesztett oktatási segédanyagok. A karon **21** kutatócsoport működik, melyek a PTE tudományos eredményeihez is jelentősen hozzájárulnak.

A pályázati aktivitás jobb szervezésére *Kari Pályázati Irodát* hoztak létre. A pályázatok kb. 1/5-e nemzetközi együttműködésben zajlik, főleg EU-s partnerekkel. “Kari tudományos kutatómunka támogatás”-ra belső pályázati rendszert működtetnek. Az ETK 2006 óta **25** sikeres pályázatban vett részt, a jelenleg folyamatban lévő projektek száma **7**. Közülük különösen jelentősnek számít két OTKA és egy ETT kutatási pályázat, melyek összértéke meghaladja a **21** millió Ft-ot. A szakképzési támogatások elnyerésében is növekvő tendencia mutatkozik, ezek a bevételek a gyakorlati képzés tárgyi feltételeiben fontos fejlesztéseket eredményeztek.

A vizsgált időszakban az oktatási *infrastruktúra* fejlesztése – az intézmény mindenkori anyagi lehetőségeihez mérten – folyamatos. Jelentős összegeket fordítottak az egyes képzési központok termeinek felszereltségét és a gyakorlati oktatást javító beruházásokra. Jelenleg az előzőekben már említett Pécsi ETK Campus kialakítása jelenti a kar legfontosabb beruházását.

Az aktív pályázati tevékenység is jelentősen hozzájárult a kar – az előzőekben már említett, a neheztülő belső és külső körülmények ellenére is stabil *gazdasági helyzetéhez*. Emellett 2006 óta a dologi kiadásokban **100 millió** forintos, a személyi és járulék kiadásokban – elsősorban a 38 %-os, 135 főt érintő létszám leépítés következményeként – összesen **338 millió** forintos csökkenés következett be. A szigorú intézkedések 2007 óta folyamatos megtakarítást eredményeztek, hozzájárulva az oktatási és kutatási infrastruktúra fejlesztések folytatásához.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

Az ETK minőségirányítási rendszerét az MSZ EN ISO 9001:2009-es szabványnak megfelelően a *Minőségfejlesztési Bizottság* felügyeli, működteti és koordinálja a folyamatos fejlesztéseket, együttműködik a kar vezetésével a minőségcélok, meghatározásában és aktualizálásában.

A Minőségfejlesztési Bizottság tagjait az oktatási szervezeti egységek delegálják, vezetője egyben a kar minőségügyi dékánhelyettese, aki tagja az *Egyetemi Minőségfejlesztési*

Bizottságnak is. A dékán, a minőségügyi dékánhelyettes és a minőségügyi vezető biztosítja, hogy a minőségfejlesztési szempontok szerepeljenek a kari szinten hozott döntésekben. A minőségirányítási rendszerbe az e-mailes oktatás, illetve a tanszéki auditok révén lényegében a kar valamennyi dolgozóját bevonják. A hallgatói és egyéb partneri véleményezések eredményeiből meghatározható igényeket beépítik a fejlesztési programba, amelyek sikerére, eredményességére vonatkozóan a következő véleményezésekből vonnak le következtetéseket. A kar az alkalmazott ISO-szabványnak megfelelően kialakította a szükséges dokumentációs rendszerét. A legfontosabb dokumentumok: *minőségpolitika, Minőségfejlesztési Program, Minőségirányítási Kézikönyv, elégedettségmérések.*

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A karon a képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése szabályozott módon történik. Képzési programok létesítéséről, indításáról a *Pécsi Tudományegyetem Szaklétesítési és Szakindítási Szabályzata* rendelkezik. Az ETK vezetése folyamatosan figyeli a nemzetközi trendeket, a tudományterületek fejlődését, valamint a magyar munkaerő-piaci helyzetet, melynek alapján az oktatási portfóliót rendszeresen felülvizsgálják. A kar monitorozza az egészségügyi felsőoktatás hazai kínálatát, keresve az egészségtudománnyal kapcsolatba kerülő újabb határterületeket, valamint az egyetemi együttműködési lehetőségeket. Ennek eredményeként a képzési portfólióban jelentős revízióra került sor.

Az elmúlt öt évben képzési programokra, ezen belül képzési helyre vonatkozóan megtörtént a programok felülvizsgálata. A szabályozás értelmében a képzések módosítására a dékáni vezetés kezdeményezését követően, a *Tanulmányi Bizottság* és a *Kari Tanács* véleményezésével, az *Oktatási és Kreditbizottság*, valamint a *Szenátus* jóváhagyásával kerülhet sor. A felülvizsgálatot követően megfelelő előtanulmányi rend kialakításával javították az oktatás hatékonyságát.

A DPR országos kutatásaihoz kapcsolódóan a Pécsi Tudományegyetem is kialakította a *Diplomás Pályakövető Rendszerét*. Az egyetem *Marketing Osztálya* végzi a méréseket, az ETK elemzi a karra vonatkozó mérési eredményeket, és szükség esetén fejlesztendő területeket jelöl ki (érvényesül a PDCA ciklus). A kar rendszeren végez méréseket a végzett hallgatók és az aktív hallgatók körében, valamint külön értékeli az első évfolyamosok véleményét.

A központi vizsgálatok mellett a karon rendszeresen sor kerül az oktatói munka hallgatói véleményezésére (OMHV) is. A válaszok alapján a hallgatók számára az oktatás színvonala a legfontosabb szempont, továbbá fontosnak minősül a diploma munkaerő-piaci értéke és a kötelező szakmai gyakorlatok minősége. A hallgatói véleményezési rendszert a közelmúltban modernizálták, elektronikus rendszerre álltak át, az eredményességét a bevezetés óta eltelt rövid idő miatt még nem lehet értékelni.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere, az oktatás eredményessége

A hallgatói teljesítmények értékelésére vonatkozó információkat a PTE SZMSZ 5. sz. melléklete, a *Tanulmányi és Vizsgaszabályzat* tartalmazza. Az ETK-án a hallgatók értékelése folyamatos visszacsatoláson alapuló, elsősorban kimenet-orientált ellenőrzésekből és mérésekből álló folyamat. Szabályzatok teremtik meg a diagnosztikus, formatív és szummatív értékelési típusok keretét, mely minden oktató és hallgató számára ismert. Az értékelési rendszer és az azt rögzítő szabályzatok az évek folyamán fejlődtek, a rendszert kiszolgáló informatikai fejlesztések mind hardver, mind szoftver oldalon folyamatosak.

A hallgatói teljesítmények az ETR-ben átláthatóan kezelhetők. A követelmények nyilvánosak, az értékelés folyamatos visszacsatoláson alapul, kimenet orientált. A követelményeket a tárgy első óráján ismertetik, a vizsgára jelentkezés világos szabályok szerint az ETR-en keresztül történik. A részletes tantárgyi és vizsgakövetelmények (óralátogatási kötelezettség, hiányzások pótlása, vizsga jellege, szakirodalom) nyilvánosak és egyértelműek.

A szakdolgozatok formai és tartalmi jellemzőit dékáni utasítás szabályozza, melynek bevezetése óta javult a szakdolgozatok minősége.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az oktatókkal szemben támasztott minőségi követelmények meghatározásának alapvető eleme – a törvényes keretek között – a *PTE Foglalkoztatási Követelményrendszere* (PTE SZMSZ 4. sz. melléklete), ill. a kar szabályzataiban rögzített előmeneteli rendszer. A kar rendelkezik az oktató- és kutatómunkához szükséges minősített és kellő tapasztalattal rendelkező oktatói állománnyal. A minősített oktatók aránya az elmúlt öt évben folyamatosan nőtt, jelenleg **51%**. 2007-ben az oktatókra vonatkozóan jutalmazási/teljesítményértékelési rendszert vezettek be. A munkahelyi juttatások és alkalmazott előléptetési alapelvek kötődnek a teljesítményhez, az elért eredményekhez.

Az oktatókra alkalmazott értékelési szempontrendszer egyértelműen meghatározza, hogy milyen tudományos/szakmai tevékenységek/eredmények (az oktatók képzési szintje, tudományos fokozata, oktatási tapasztalata, publikációs tevékenysége, konferenciákon való részvétel, tananyag-, és taneszköz fejlesztés stb.) megléte esetén milyen mértékű anyagi elismerés adható. A rendszer jól dokumentált, az oktatás és a kutatás szinte minden részletére kiterjedő, összetett mutatókkal dolgozik. Az eredményt a szervezeti egység vezetője kapja meg és egyeztetni az értékelt személlyel. Az értékelés és a jutalmazás összekapcsolása hatékony vezetői eszköznek bizonyult.

Az ETK oktatói jelentős tananyag fejlesztési tevékenységet végeznek, melyben nagy hangsúlyt fektetnek az egészségügyi és szociális ellátásban bekövetkezett változások követésére, továbbá az új kutatási eredményeknek a tananyagokba történő beépítésére.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A kar a tanulmányi folyamatok szervezéséhez, követéséhez, adminisztrálásához az *ETR* és a által nyújtott lehetőségeket használja. A hallgatók kifogásolták, hogy a *CooSpace* keretében csak kevés tananyag érhető el, megkönnyítené a felkészülést, ha e téren javulna a helyzet. Negatívumként említették, hogy csak a nyelvvizsgával rendelkezők vehetik igénybe a karon az idegen nyelvű szaknyelv oktatást. Az ETK valamennyi képzési központjában (Pécs, Kaposvár, Szombathely, Zalaegerszeg) önálló könyvtárat működtet. Összhangban az egyes helyszínek képzési struktúrájával, megfelelő szakirodalommal és szolgáltatásokkal segítik a hallgatók és oktatók felkészülését. Külön meg kell említeni a jó irányba haladó a tehetséggondozást; jelentős a TDK aktivitás, hallgatóik jól szerepelnek konferenciákon. A programok eredményeit a következő akkreditációs periódusban a kar doktori iskolájában lehet majd lemérni.

A kollégiumi elhelyezés lehetőségei országos szinten is kiemelkedőnek számítanak, a felvételi arány 69 és 100 százalék közötti. A kollégiumi férőhelyek elosztását központilag Pécsen, a *Diákjóléti és Kollégiumi Bizottság* végzi. A kar hallgatói számára is széleskörű szolgáltatást nyújt a PTE Hallgatói Önkormányzata a *Központi Hallgatói Szolgáltató Irodán* (KÖSZI) keresztül. A hallgatók rendelkezésére áll a PTE központi hallgatói tanácsadó rendszere, de kari tanácsadást is szerveznek. A sportolási lehetőséget – a Képzési Központokat is beleértve – tornatermek, kondicionáló termek teljes felszereltsége, és sportpályák térítésmentesen biztosítják.

3.6. Belső információs rendszer

A belső információs rendszer alapvetően elektronikus alapú, a Képzési Központokban telekonferencia rendszert alakítottak ki. A hallgatókkal kapcsolatos kommunikáció is elsődlegesen elektronikus kommunikáción keresztül valósul meg (*ETR*, *CooSpace*). A munkatársakkal a kapcsolattartás és az információáramlás fő színtere az elektronikus levelezés

és a kar honlapja. A honlapon hozzáférhetőek a karra vonatkozó legfontosabb információk, hírek, események, a kar teljes képzési struktúrája, valamint a szakok tanterve. A munkatársak között a hagyományos kommunikációs csatornák is működnek.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása, honlap

Az ETK felépítése, oktatási, kutatási tevékenységének bemutatása megtekinthető a kari honlapon. Nyomtatott és elektronikus kiadványai részletes tájékoztatást adnak az intézmény által kínált képzésekről, az elérhető végzettségekről, az alkalmazott oktatási, tanulási és teljesítményértékelési eljárásokról. A felvételizőknek az ETK kiadványt készít, és külön weboldalt alakított ki részükre. A kar valamennyi nyilvános rendezvényéről a sajtó képviselői is tájékoztatást kapnak.

4. SWOT analízis – következtetések, tennivalók

Az ETK a C-SWOT analízisben meghatározta az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket, veszélyeket és a külső korlátokat. Az értékelés összességében reális képet ad a kar helyzetéről. Az önértékelésben részletesen meghatározták a minőségfejlesztési feladatokat. (Kisebb hiányosság, hogy néhány gyengeségként felsorolt elem valójában külső korlát, például “A külső környezet kiszámíthatatlansága”.) Az elemzésből levont következtetések megalapozottak. Az önértékelésben megjelölt célok és feladatok megvalósulása a kar további fejlődését eredményezheti. A célok közül kiemelendő a teljesítmény alapú kultúra fejlesztése, a feladatok közül a kar önálló tudományos karakterének az oktatók kompetenciájának fejlesztése. Fontos teendő az oktatók minősítési és életkori optimumának kialakítása, elektronikus tananyagok kidolgozása és a távoktatási lehetőségek kihasználása. Sajnálatos, hogy a C-SWOT elemzésben és a tervekben nem szerepelnek a doktori képzésre vonatkozó célok és következtetések

A kar a közeljövőben – a már működő német nyelvű képzések mellett – több szakon angol nyelvű képzés indítását is tervezi. Az expanzióknak az oktatói állomány fiatalításával, az oktatók számának és minőségének emelésével párhuzamosan kell folynia, melynek elmulasztása az oktatói leterhelés növekedéséhez, az oktatás és a tudományos kutatás színvonalának romlásához vezethet.

III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások a kar számára

- A tervezett képzési kínálat bővítéséhez (pl. angol nyelvű képzések indítása) szükség van az oktatói korfa fiatalítására, az oktatók számának és minőségének emelésére. Erősíteni kell a kar oktatóinak szakirányú tudományos aktivitását.
- A fiatal minősített oktatói utánpótlás biztosításához a karon végzett, saját nevelésű nappali tagozatos doktoranduszok arányának növelése, az oktatásba való bevonása szükséges.
- A magas hallgatói lemorzsolódás csökkentésére hatékony felzárkóztató programokat kell kidolgozni. A záróvizsga után oklevelet szerzett hallgatók folyamatosan csökkenő aránya jelzi, hogy a gyakorlati képzés infrastrukturális feltételeinek és a külső gyakorló helyeken folyó képzés színvonalának biztosításához, valamint a hallgatók nyelvtudásának javításához mielőbbi intézkedésekre van szükség.
- Pontosítani kell a Doktori Iskola szabályzatának 2. melléklet c.) pontjában szereplő kivételes eljárás leírását.
- Új oktatási segédanyagok kidolgozásánál elektronikus tananyagok fejlesztése, az oktatásban a távoktatási lehetőségek kihasználása javasolt.
- Biztosítani kell a tudományos teljesítmény-nyilvántartás nyilvánosságát.
- Javasoljuk a munkaerő-piaci szereplőkkel kapcsolatos, valamint az OMHV mérések továbbfejlesztését.

FELNŐTTKÉPZÉSI ÉS EMBERI ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSI KAR
AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

PTE Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar	A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos.
---	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján **a MAB a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karát karként akkreditálja**, mert

- A különböző képzési szintek (alapképzés, mesterképzés, osztatlan mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú továbbképzés) közül legalább kettőben **(4)** szervez oktatást⁸.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel, továbbá megfelelő infrastruktúrával és adminisztrációval.
- A kar magába integrálja a különböző képzési szinteken folyó szakokat, ennek alapján az egyetemen biztosított a képzések közös vagy hasonló szakterületei oktatásának szervezése.

A 79/2006. (IV.5.) Korm. rendeletben a karlétesítés minimális feltételei között szereplő számszerű adatok a kar vonatkozásában a következők:

- A kar állományában lévő, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma eléri a 40 főt, összesen **45 fő**.
- Különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma* az utóbbi 3 tanév átlagában eléri a 200 főt, összesen **1279 fő**.
- Alap- és mesterszakokra számítva az egy szakra felvett hallgatók átlagos száma* eléri a 80 főt, összesen **86 fő**.

⁸ Ld.: a Függelékben felsorolt szakok jegyzékét

*a nem teljes idejű képzésekben felvett hallgatók létszámát 0,5-szeres szorzóval figyelembe véve

II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése

1. A kar általános helyzetképe

A FEEK a Pécsi Tanárképző Főiskola 1975-ben megalapított közművelődési tanszéki csoportját tekinti jogelődjének, a kar a Pécsi Tudományegyetemen 2005-ben jött létre. A 2007/2008-as tanévben megfogalmazott kari stratégiában 2013-ig foglalták össze a kar fő irányvonalát, illetve a legfontosabb célkitűzéseket. Alapvetően a felnőttképzés terén megfogalmazódó társadalmi igények kielégítésére szerveződött, s leginkább az andragógia, illetve a könyvtártudomány területén igyekszik eredményeket felmutatni nemzetközi és hazai szakmai körökben.

Problémát jelent a kar sajátos képzési szerkezete: a felsőfokú szakképzések túlzottan széles kínálatához nem nyújt megfelelő továbblépési lehetőséget a két alapképzési szak, amely emellett nem is képez kellően széles alapot a hat mesterképzésbe való továbblépésre. A FEEK jövőbeni törekvései között szerepel ugyan az alap és a mesterképzések számának bővítése, de erre vonatkozóan konkrét és megalapozott tervek még nincsenek.

Az önértékelés a kar oktatóinak tudományos kutatói tevékenységére nem tér ki alapos részletességgel.

Az *előző akkreditációs* határozat közép és hosszú távú fejlesztési stratégia kidolgozását javasolta a karnak. Emellett jelentősen fejlesztendő területként jelölte meg az egyetemi társkarokkal történő együttműködés kialakítását, a doktori képzési háttér megerteremtését. Bár önálló doktori iskolát még nem sikerült létrehozni, de a kar oktatói közreműködnek a Neveléstudományi Doktori Iskola nevelésszociológiai programjának oktatásában (a program 2012/13-tól fogad hallgatókat).

Az ajánlások között fejlesztendő területként szerepelt a kollégák közötti szakmai kapcsolatok javítása. Az intézeti kutatócsoportok létrejöttével az oktatók szakmai együttműködésének erősödése várható. Az intézményi infrastruktúra terén bekövetkezett változások, illetve az épület-felújítások eredményeképpen az oktatók tanszéki elhelyezése megoldódott. A kar személyi állományának korábbi túlzott óraterhelése a hallgatói létszámok csökkenése és a külső képzőhelyek fokozatos megszűnése (kifutó képzések) következtében csökkent.

2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése

2.1. A kar szervezete, vezetési rendszere a küldetésnyilatkozat tükrében

A kari stratégiát és a célkitűzéseket minden évben felülvizsgálják, és – a *Küldetésnyilatkozat* és az *Intézményfejlesztési Terv* figyelembe vétele mellett – a változó körülményekhez igazítják. A kar organogramja és a helyi látogatás alapján megállapítható, hogy a szervezeti felépítés, az alá és fölérendeltségi viszonyok, a munkaterületek megoszlása és a működés összességében szinkronban van, a feladatok elosztása azonban nem teljesen arányos. Az 5 intézet közül kettőhöz nem tartozik tanszék, továbbá kérdéses, hogy indokolt-e valamennyi szervezeti egység intézetként való működtetése. Az intézeti gazdálkodásra való áttérés kedvezőtlen következményei miatt a kar vezetése tervezi az intézeti struktúra átalakítását. Minden intézethez tartozik egy-egy úgynevezett *Kutatóközpont*, amely egyrészt összefogja az adott intézet oktatóinak kutatásait, másrészt az oktatási tevékenységéhez kapcsolódó alkalmazott kutatásokat végzi.

A stratégiaalkotáshoz adottak a megfelelő szervezeti keretek. A *Kari Tanács* felelős a kari intézményfejlesztési terv elfogadásáért, a dékán a minőségpolitika meghatározásáért, az éves minőségcélok megfogalmazása és elfogadása a kibővített vezetői értekezleten történik. A konkrét feladatok lebontása, az intézeti féléves munkaterv elfogadása az intézeti értekezleteken zajlik. A célok egymásra épülését a kari hierarchia megfelelően biztosítja.

A menedzsment működésének hatékonyságát segíti a Kari Tanács és a mellette működő **11** bizottság. A dékán munkáját gazdasági, oktatási és általános dékánhelyettes segíti, valamint a *kari igazgató*, aki az igazgatási és szervezési feladatok irányítását végzi. A szűk menedzsment öt főből áll, ami megfelelőnek látszik, bár a kari igazgató feladatai némi átfedést mutatnak a dékánhelyettesek hatáskörébe tartozó feladatokkal. Mindemellett kérdéses, hogy egy ilyen méretű kar esetében szükség van-e három dékánhelyettesre, plusz egy kari igazgatóra. A minőség szemlélet általánossá tételét segíti, hogy a kari igazgató egy személyben felelős a minőségbiztosítással kapcsolatos dokumentáció kezeléséért és a dokumentációban foglaltak betartásáért.

A kar vezetése törekszik az egyetemen belüli kapcsolatok erősítésére, de nehézkesnek tartják a jelenlegi együttműködést. Célszerűnek látnák a karok képzéseiben meglévő párhuzamosságok megszüntetését és a tantervi racionalizálást. A szakirányú továbbképzések és a felsőfokú szakképzések nagy száma, illetve a gyakorlati képzések szervezése és lebonyolítása okán a kar kiterjedt regionális kapcsolatokkal rendelkezik. Nemzetközi kapcsolatai különösen a felnőttképzés terén számottevőek, a szakterületen az oktatók rendszeresen részt vesznek nemzetközi projektekből.

A kar vezetése törekszik arra, hogy a *Hallgatói Önkormányzat* képviselői élni tudjanak demokratikus jogaikkal. A kari HÖK elnöke szavazati joggal rendelkezik a dékáni vezetői értekezleteken, a **19** fős *Kari Tanács* munkájában **6** hallgató vesz részt. A hallgatókat érintő ügyekben minden esetben kikérik a HÖK képviselőinek véleményét, tagjai részt vesznek a kari munkabizottságokban.

2.2. Az akkreditációs feltételek teljesítésének tényszerű bizonyítékai

A FEEK a bölcsészettudomány, társadalomtudomány és pedagógusképzés területén végez oktatási tevékenységet. A kar képzési szerkezete – mint azt már korábban említettük – jelentős aránytalanságokat mutat. A graduális képzésben a viszonylag nagyszámú felsőfokú szakképzésre (**14**) csupán **2** alapképzési szak épül. Mesterképzésben **4** diszciplináris mesterszak és **2** tanári szakképzettség oktatása folyik. A képzési palettát **8** szakirányú továbbképzés egészíti ki.

A kar teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak létszáma **45** fő, ami **5** szakoktatóval egészül ki. Az oktatók **69%**-a minősített, ez az öt évvel ezelőtti adatokhoz viszonyítva **15%**-os növekedést jelent. A teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóból **4** egyetemi tanár, **15** egyetemi docens, **11** adjunktus, **14** tanársegéd, **1** gyakornok. Akadémiai doktor oktató nincs a kari személyi állományban. A kar korfájára jellemző, hogy viszonylag sok a fiatal oktató. Az oktatói kar alkalmasságára vonatkozóan meg kell jegyezni, hogy a közeljövőben – a vonatkozó egyetemi szabályzat előírásnak megfelelően – több docensi munkakörben foglalkoztatott oktatónak habilitációt kell szereznie.

A jelenlegi hallgatói létszámhoz a kari *infrastruktúra* megfelelő. A termék technikai felszereltsége jó, a kari hálózati terminál (utoljára 2010-ben újították meg a szerverparkot) több szerverrel segíti a csoportmunka-szolgáltatásokat. A jövőben azonban javítani kell az IKT állomány leterheltségén. A karhoz tartozó könyvtár kielégíti a karon folyó képzések speciális igényeit. Az oktatók asztali számítógépeit hordozható számítógépekre cserélték. Az infrastrukturális feltételek alkalmasak a képzés és a tudományos kutatás igényeinek kielégítésére.

A *hallgatói létszámok* az elmúlt években fokozatosan csökkenő tendenciát mutatnak. Míg 2009-ben az alap- és mesterszakok első évfolyamára beiratkozók száma nappali képzésben **164** fő, részidejű képzésben **390** fő volt, addig 2011-ben ez rendre **99**, illetve **202** fő lett. Ennek is folyománya, hogy a kar a telephelyein (*Budapest, Zalaegerszeg, Paks, Nagykanizsa*) már nem

indított részidejű képzést. A létszámok csökkenéséből adódó felszabaduló időben az oktatóknak az érdemi kutató-fejlesztő munkára fordítható ideje elvileg megnőtt.

A karon a hallgatói lemorzsolódás magas, 2009 és 2011 között a felvett hallgatók összlétszáma **2402** fő volt, **1473** fő végzett, vagyis kiemelkedően magas (**48,7%**) a hallgatói lemorzsolódás. A FEEK nagy figyelmet fordít a hallgatók teljesítményének értékelésére, melynek keretében a kar vezetése szakonként elemzi a vizsga és záróvizsga eredmények alakulását. Az utóbbi három évben, alap-és mesterképzésben összesen **816** fő záróvizsgázott, **669** fő szerzett oklevelet, tehát a záróvizsgát tett hallgatóknak **18%-a** nem kapott oklevelet – vélhetően nyelvvizsga hiánya miatt. Ez országos összehasonlításban nem rossz eredmény.

A karok közötti együttműködés jelenlegi formái eléggé szűkösek; az *emberi erőforrás* alapképzési szak a KTK-án történő szervezésére, a BTK-ról, illetve a TTK-ról való áttanításra, a *Neveléstudományi Doktori Iskolában* való közreműködésre szorítkozik.

2.3. A kar kulcsfontosságú eredményeinek értékelése, különös tekintettel a kutatási, fejlesztési tevékenység és gazdálkodás eredményeire; a kar hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

Az intézetekhez kapcsolódó kutatóközpontok tudományos eredményei főleg a felnőttképzés illetve az andragógia területén jelentkeznek. Ezeket az eredményeket többnyire saját periodikákban (*Tudásmenedzsment*) illetve kari támogatással, saját tankönyvek kiadásában publikálják. A kar vezetésének célja, hogy a Tudásmenedzsment kari periodika nemzetközileg szemlézetté minősüljön.

A vizsgált időszakban a pályázati tevékenység igen intenzív volt a karon. Főleg a tananyag- és infrastruktúra fejlesztése terén, valamint a pótlólagos források megteremtésében voltak eredményes pályázataik.

A FEEK bevételei 2006 óta folyamatosan csökkennek, 2008-ban szükségessé vált egy konszolidációs terv elkészítése. A kieső pénzügyi forrásokat racionálisabb *gazdálkodással*, a bér- és dologi költségek csökkentésével ellensúlyozták. A pénzügyi nehézségek ellenére 2009-ben sikerült két jelentős beruházást megvalósítani; a hazai és nemzetközi konferenciák lebonyolítására alkalmas aula eszközállományát tolmácgéppel egészítették ki, valamint a *Szak és Továbbképző Intézet* számára önálló irodákat és tantermeket hoztak létre.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A PTE FEEK minőségirányítási rendszere MSZ EN ISO 9001:2009-es szabványnak megfelelően működik, az NQA-EMT által tanúsított. Legfontosabb dokumentumai: minőségpolitika, *Minőségirányítási Kézikönyv*, a kar *Minőségfejlesztési Programja*. A minőségirányítással kapcsolatos dokumentáció szabályszerű elfogadásáról, kezeléséről, nyilvánosságra hozataláról a kari igazgató gondoskodik.

A minőségirányítási rendszert *Minőségbiztosítási Bizottság* felügyeli, koordinálja és működteti, mely együttműködik a kar vezetésével a kari minőségcélok, valamint a minőségfejlesztési program meghatározásában. A bizottság tagjait az oktatási szervezeti egységek delegálják, vezetője egyben tagja az egyetemi *Minőségfejlesztési Bizottságnak* is. A kar az MSZ EN ISO 9001:2009-es szabványnak megfelelően kialakította a szükséges dokumentációs rendszerét.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése a karon szabályozott módon történik. A szaklétesítés, szakindítás folyamatát a *PTE Szaklétesítési, szakindítási*

szabályzata foglalja magába. A szakindítási anyagok összeállítását a jogszabályi háttér pontos betartásával végzik (MAB irányelvek, KKK).

Miután a szakindítási anyagot a Kari Tanács megtárgyalta, az egyetem *Oktatási és Kredit Bizottsága* véleményezi és a *Szenátus* elé terjeszti jóváhagyásra.

A képzési terveikhez a legjelentősebb információt a *Diplomás Pályakövető Rendszer* vizsgálatainak elemzése adja. Az elemzések alapján a kar vezetése meghatározza a szükséges fejlesztési intézkedéseket.

Az *oktatói munka hallgatói véleményezését* a Hallgatói Önkormányzat koordinálja. A hallgatói véleményezésnek kidolgozott rendszere van a karon, saját kérdőíveket rendszeresítettek, de megpróbálkoztak az online kérdőíves módszerrel is. A rendszer tantárgyanként vizsgálja a hallgatói elégedettséget és konkrétan az adott oktatóra vonatkozóan ad információt. Évente egy alkalommal kerül sor a vélemények bekérésére, általában a hallgatók **25–40%-a** él a lehetőséggel. A kitöltött kérdőívek alapján értékelések készülnek, amelyeket intézeti értekezleten megbeszélnek, illetve figyelembe veszik az oktatói munka értékelésekor.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere, az oktatás eredményessége

A hallgatói teljesítmények értékelésére vonatkozó információkat a PTE SZMSZ 5. sz. melléklete, a *Tanulmányi és Vizsgaszabályzat* tartalmazza. A hallgatók értékelése előzetesen közzétett és egységesen alkalmazott kritériumok és szabályok szerint történik. A TVSZ és a vizsgáztatási rend nyilvánosak. A részletes tantárgyi és vizsgakövetelmények (óralátogatási kötelezettség, hiányzások pótlása, vizsga jellege, szakirodalom) nyilvánosak és egyértelműek.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az oktatók minőségének biztosításához a FEEK teljesítménymenedzsment rendszert működtet, melynek célja – a törvényi kötelezettségekből, valamint az egyetemi és kari célokból kiindulva, ezeket részfeladatokra bontva – minden munkatárs számára személyre szóló feladatok meghatározása, a megvalósítás nyomon követésének biztosítása, valamint a kitűzött célok értékelése. A rendszer támogatja a munkatársak személyes fejlődését, szakmai és tudományos előmenetelét, valamint az oktatói minősítés alapjául is szolgál. A karon az oktatókkal szembeni tervcélok meghatározására és azok értékelésére félévenként kerül sor.

A kar oktatói kiemelt figyelmet fordítanak az elektronikus tananyagfejlesztésre. A hagyományos struktúrájú (lineáris szöveges, prezentációs, weboldal típusú vagy multimédiás) elemek mellett a tananyagokban online és offline feladatok és interaktív elemek is vannak

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

Az oktatói-kutatói munkát és a hallgatói felkészülést támogatja a *kari könyvtár*, mely illeszkedik az egyetemi rendszerbe. A kar képzéseiben kiemelt fontosságú a gyakorlati képzés biztosítása. A kar az akkreditált külső gyakorlati helyeket illetően szerződéskötéssel, a látogatások megszervezésével és a gyakorlati képzés színvonalának ellenőrzésével segíti a hallgatókat. A hallgatók véleménye szerint a gyakorlóléhelyek száma túl kevés.

A hallgatók részére számos, különböző típusú támogatási formát (*Rendszeres Szociális Ösztöndíj, Rendkívüli Szociális Ösztöndíj, Intézményi Szakmai, Tudományos Ösztöndíj, Tanulmányi Ösztöndíj, Esélyegyenlőségi Pályázat*) biztosítanak. A kollégiumi férőhelyek elosztása elsődlegesen tanulmányi eredmény alapján történik, a megmaradt helyekre szociális alapon pályázhatnak a hallgatók. A sportolási és rekreációs lehetőségek a kar hallgatói számára az egyetemen áll rendelkezésre.

3.6. Belső információs rendszer

A PTE az elmúlt években folyamatosan fejlesztette az informatikai rendszerét, a gazdálkodás, pénzügy területére az *SAP-t*, a vagyongazdálkodásra az *ArchiCAD-et*, humán erőforrásra a *Nexon HR-t*, oktatásszervezésre: *ETR-t*, *Modulo-t*, *CooSpace-t* alakította ki.

A belső információ áramlás egyik fő eszköze a körlevél. A FEEK összes munkatársa rendelkezik a kar által biztosított postafiókkal a kari szerveren. A honlap folyamatos frissítése segíti a folyamatos tájékozódást.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása, honlap

A közvélemény tájékoztatásának koordinálását a *PTE Marketing Osztálya végzi*. A kar életében szerepet játszó információk, valamint a fontos tudnivalók megtalálhatók a kari honlapon. A potenciális hallgatóknak *nyílt napokat* szerveznek, melyeken a leendő hallgatók megismerhetik a karon folyó képzések programját.

4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók

A kari C-SWOT analízisben meghatározták az *erősségeket*, a *gyengeségeket*, *lehetőségeket*, a *veszélyeket* és a *külső korlátokat*. Az analízis összességében reális és részletes elemzést ad a FEEK helyzetéről. Néhány területre kiterjedően (a jelen anyag egyes pontjainál) az önértékelés eredményeinek elemzéséből meghatározták a megvalósítandó minőségfejlesztési feladatokat.

III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások a kar számára:

- Feltétlenül szükséges a kar torz képzési szerkezetének felülvizsgálata, és a korrigálási lehetőségek megtervezése. Meg kell vizsgálni a képzéseik jövőbeni racionalizálási és optimalizálási lehetőségeit (átfedések, párhuzamosságok kiküszöbölése), illetve a karok közötti átoltatások további lehetőségeit.
- Átgondolt beiskolázási stratégiával és hatékony felzárkóztató programokkal jelentősen csökkenteni kell a kiemelkedően magas hallgatói lemorzsolódást.
- Fontos a kar által felajánlott – egyetemen belüli – továbbképzések megszervezése más karok oktatói számára az IKT, illetve a didaktika és a módszertan terén (Egyetemi Továbbképző Központ terve).
- Önálló doktori iskola létrehozására csak akkor van reális lehetőség, ha a tudományos-kutatási tevékenység további bővítésére, erősítésére megfelelő mértékben sor kerül.

ILLYÉS GYULA KAR AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

PTE Illyés Gyula Kar	A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos.
---------------------------------------	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján a **MAB a Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Karát karként akkreditálja**, mert

- A különböző képzési szintek (alapképzés, mesterképzés, osztatlan mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú továbbképzés) közül legalább kettőben (4) szervez oktatást⁹.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományos sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel, továbbá megfelelő infrastruktúrával és adminisztrációval.
- A kar magába integrálja a különböző képzési szinteken folyó szakokat, ennek alapján az egyetemen biztosított a képzések közös vagy hasonló szakterületei oktatásának szervezése.

A 79/2006. (IV.5.) Korm. rendeletben a karlétesítés minimális feltételei között szereplő számszerű adatok a kar vonatkozásában a következők:

- A kar állományában lévő, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma nem éri el a 40 főt, mindösszesen **38 fő**.*
- Különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma* az utóbbi 3 tanév átlagában eléri a 200 főt, mindösszesen **1076 fő**.
- Alap- és mesterszakokra számítva az egy szakra felvett hallgatók átlagos száma* eléri a 80 főt, mindösszesen **91 fő**.

* A helyzetet és a körülményeket mérlegelve a MAB tudomásul veszi, hogy a vonatkozó feltételek közül a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszámára vonatkozó előírás nem teljesül. A jelenleg folyó nagy számú gyakorlatorientált felsőfokú szakképzéshez és szakirányú továbbképzéshez (9 szak, a karon folyó képzések 50%-a) jelentős számú, gyakorlati szakmai tapasztalattal rendelkező óraadóra van szükség, a személyi háttér így biztosítja az elvárható minőségű oktatást.

⁹ Ld.: a Függelékben felsorolt szakok jegyzékét

*a nem teljes idejű képzésekben felvett hallgatók létszámát 0,5-szeres szorzóval figyelembe véve

II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése

1. A kar általános helyzetképe

A PTE Illyés Gyula Kara az 1977-ben a Kaposvári Tanítóképző Főiskola Szekszárdi kihelyezett tagozataként létrejött intézmény önálló főiskolává alakulását (1990: *Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola*) követően a 2000-ben bekövetkezett felsőoktatási integráció után a Pécsi Tudományegyetem *Illyés Gyula Főiskolai Karaként, 2011 óta Illyés Gyula Kar elnevezéssel* működik. Az egyetemi karrá alakulás egy több évtizedes felsőoktatási, elsősorban pedagógiai képzési gyakorlattal rendelkező kar funkcióinak, képzési portfóliójának és potenciáljának bővülésével új lehetőségeket, egyúttal pedig új kihívásokat is jelent.

Az IGYK az egyetem kisebb karaihoz sorolódik mind a hallgatói, mind az oktatói létszám tekintetében. A képzési szerkezettel, a jelenlegi oktatói és hallgatói létszámmal a kar teljesíti a számszerű feltételeket. Nagy hangsúlyt helyeznek a minősített oktatók számának és arányának növelésére, támogatják a fokozatszerzést. A képzésben és a kutatásban a kar szorosan együttműködik az egyetem érintett társkaraival, ezzel is hozzájárulva az egyetem fejlesztési programjának megvalósításához.

Az IGYK a PTE egyetlen kara, amely Pécsen kívül fejt ki tevékenységét, ezzel jelentős regionális, sőt transzregionális szerepet tölt be. Széleskörű társadalmi, gazdasági kapcsolatrendszerrel bír, mely erősíti regionális beágyazottságát, elősegíti a kar küldetésének megvalósítását. Az IGYK célként határozta meg, hogy előmozdítsa a város és a megye, illetve a régió társadalmi, kulturális, gazdasági fejlődését, képzési, továbbképzési, kulturális, és tudományos centrumként működve társadalompolitikai missziót töltson be. Mindezek révén az egyetem térségbeli pozícióját is erősíti.

Amellett, hogy a kar regionális igényeket elégít ki, sok szállal kötődik az egyetem egészéhez, társkaraikhoz. A maga és az egyetem előnyére igyekszik bővíteni a szakos képzési kínálatát, szélesíteni a kutatási palettát, erősíteni az infrastruktúra fejlesztését és a nemzetközi kapcsolatait. Az IGYK az *Intézményfejlesztési Tervben* az egyetem stratégiája alapján fogalmazta meg a tudomány- és kutatásfejlesztési elképzeléseit, amelyet a PTE Szenátusa 2011-ben elfogadott.

2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése

2.1. A kar szervezete, vezetési rendszere a küldetésnyilatkozat tükrében

Az IGYK döntési, véleményező, javaslattevő és ellenőrzési jogkörrel rendelkező testülete a **23** fős *Kari Tanács*, melynek elnöke a dékán. A dékán munkáját **2** dékánhelyettes (általános és tudományos, valamint oktatási és felnőttképzési) továbbá **3** hivatal (*Dékáni Hivatal, Tanulmányi Hivatal, Gazdasági Hivatal*) vezetője segíti. A dékánt – tanácsadó és döntés-előkészítő testületként – a *Dékáni Tanács* segíti, melynek tagjai a kar vezetői, az intézetigazgatók és a hivatalvezetők. A szakmai tevékenységet segíti a **9** kari állandó bizottság, melyekben a négy intézet arányos képvisellel rendelkezik. A döntően hallgatói ügyekkel foglalkozó bizottságokban kiemelendő a hallgatói részvétel biztosítása. A három hivatal mellett működik egy *Felnőttképzési Csoport*, valamint egy *Tudományos Titkárság* is, melyeknek kapcsán felvetődik, hogy miért nem valamelyik hivatal részét képezik (a Felnőttképzési Csoport pl. a Tanulmányi Hivatalba illeszkedhetne). A kari szervezet része a *Kari Könyvtár*, amely az Egyetemi Könyvtárhoz rendelődik. Szakmai és szervezeti szálakkal kötődik a karhoz a *gyakorlóiskola*, *-óvoda* és a *művészeti alapfokú iskola* illetve a *kollégium* is. A karon működő *szakkollégium* elhelyezésében a kollégiumhoz, szervezetileg a dékáni vezetéshez kapcsolódik.

A kar belső szerkezete intézetekre épül, így a szakterületi tagolódás alapján **4** intézet működik (*Gazdaságtudományi és Turisztikai Intézet, Irodalomtudományi és Nyelvi Intézet, Pedagógusképző Intézet, Szociális munka és Szociálpolitikai Intézet*).

A kar vezetője és a gazdasági hivatalvezető rendszeresen értékeli a gazdasági működés számszaki eredményeit. A kar gazdálkodása decentralizált, az egyetemi központi 10%-os elvonáson túl a többi forrás a karon marad, ahol ezeket központosítva kezelik.

Az IGYK vezetése kiegyensúlyozott kapcsolatokat tart fenn az egyetem vezetésével és a társkarokkal, különös tekintettel az átoktatásra és a párhuzamos képzések elkerülésére. A kar fejlesztési lehetőségeinek felmérésében – regionális szerepének erősítésére – szoros kapcsolatot ápol a megye és a város vezetőivel. 2010-ben *Társadalmi Tanácsot* hoztak létre a térség gazdasági és önkormányzati szereplőivel kiépített kapcsolatrendszer fejlesztésére. Kapcsolatban állnak a térség minden nagyobb vállalatával, évente egyszer munkaerő-piaci állásbörzét rendeznek.

A kar vezetése szorosan együttműködik a *Hallgatói Önkormányzattal*, támogatja a hallgatók kulturális igényeinek kielégítését, érdekképviselőjük sikerét. A hallgatók képviseleti aránya a *Kari Tanácsban* **30%**-os, fontos szerepet kapnak a döntés-előkészítésben és a döntéshozatalban. A helyszíni látogatás tapasztalatai alapján ugyanakkor fontos megjegyezni; kívánatos, hogy a hallgatói képviselet erős legitimitással rendelkezzen, a hallgatóság nagyobb arányban vegyen részt saját képvisellete megválasztásában, és a hallgatói képviselet pontosan tájékozódjon a teljes hallgatóság igényeiről, problémáiról. A helyszíni beszélgetések alapján ez az adott időszakban nem egészen teljesült.

2.2. Az akkreditációs feltételek teljesítésének tényszerű bizonyítékai

A kar képzési portfóliója az elmúlt években jelentősen módosult, a bolognai többciklusú rendszernek megfelelően tagolódik: alap- és mesterképzések mellett felsőfokú szakképzési szakok és szakirányú továbbképzések is működnek nappali és levelező képzésben. A kar az utóbbi években – részben egyes társkarokkal együttműködve – profiltisztítást és profilbővítést hajtott végre, amelynek eredményeként kialakult a jelenlegi képzési kínálata, amely gazdaságtudományi, művészetközvetítési, pedagógusképzési, társadalomtudományi területeket ölel fel. Alapképzésben **7** szakon, mesterképzésben **egy** diszciplináris mesterszakon oktatnak, a képzési paletta **7** felsőfokú szakképzési és **2** szakirányú továbbképzési szakkal egészül ki. A kar hagyományait folytatva dominálnak a pedagógusképzési alapszakok. Kiemelendő, hogy valamennyi felsőfokú szakképzésre épül alapszak, lehetőséget biztosítva ezzel az esetleges intézményen belüli továbbtanulást, amivel a hallgatók jelentős számban élnek is. Meg kell jegyezni, a felsőfokú szakképzések a társadalmi hátrányok ledolgozását is segítik. A karon **19** szakirányú továbbképzést regisztráltak, melyeket a jelentkezésektől függően indítanak. 2006 és 2010 között **8** szakirányú továbbképzésen oktattak, ezt követően – a fizetőképes kereslet csökkenése miatt – csak **2** pedagógusképzési szakirányú továbbképzést indítottak. A karon doktori képzés nem folyik, de az IGYK 3 oktatója részt vesz a BTK Neveléstudományi Doktori Iskola munkájában, egy oktató tagja a Művészeti Kar Doktori Iskolájának, egy oktató tanít az Állam- és Jogtudományi Kar Doktori Iskolájában.

A karon a látogatáson közölt adatok szerint **38** fő teljes munkaidőben foglalkoztatott – közülük **17** fő, azaz **44 %** minősített – és **3** tanári részfoglalkozású oktató áll alkalmazásban, valamint **3** további oktató (*művésztanár, zenetanár és műszaki tanár*) egészíti ki az oktatói kart. Emellett az oktatásba bevonnak más karokról **13** minősített oktatót is. Az IGYK-on működő szakok felelőseinek egy része az egyetem más karának oktatója, akik karok közötti megállapodás alapján végzik a szakfelelősi tevékenységet. A kar minden ilyen szakhoz hozzárendel kari felelőst is, akik szintén minősített oktatók. A kar **10** oktatója más karokon folyó képzésekben is részt vesz.

Az *oktatói korfa* az utóbbi öt évben valamelyest az idősebb korosztály felé tolódott el, a kari fejlesztési terv az oktatói létszám bővítését irányozza elő fiatal, minősített oktatókkal. Két oktató doktori eljárása jelenleg van folyamatban. A kar minőségbiztosítási rendszere előírja, hogy a főiskolai tanári beosztáshoz 2013. december 31-ig habilitálni kell. A gyakorlatigényes felsőfokú szakképzések szükségleteinek megfelelően viszonylag sok óraadót is foglalkoztatnak (**23 fő**). A kar oktatóinak óraterhelése meghaladja (a részmunkaidős oktatók esetében jelentősen), a jogszabályokban előírt átlagos mértéket, a teljes munkaidős oktatók átlagos óraterhelése valamivel 13 óra fölött van.

A kar hallgatói létszámai – az egyetemi integráció és az új képzések bevezetése következtében – 2005-ig apróbb hullámzással növekedtek, 2006 után – elsősorban a felvételi változások, a bolognai rendszer bevezetése és a demográfiai tendenciák következtében – jelentős csökkenés következett be. Ezután a hallgatói létszám ingadozott, de összességében csökkent. Míg az alap- és mesterképzésben 2009-ben az első évfolyamra felvett hallgatók száma **286 fő** volt, az összes évfolyamra pedig **1142 fő** iratkozott be, addig 2011-ben ez rendre **271 fő**, illetve **931 fő** lett.

A karon a hallgatói lemorzsolódás magas, 2009 és 2011 között a felvett hallgatók összlétszáma **1403 fő** volt, összesen **813 fő (57,9%)** végzett. A hallgatók teljesítményének értékelésénél fontos szempont a záróvizsgát tett és oklevelet szerzett hallgatók arányának alakulása. A karon az elmúlt három évben, alap- és mesterképzésben összesen **605 fő** záróvizsgázott, **238 fő** szerzett oklevelet, vagyis a záróvizsgát tett hallgatók **60,7%-a** – vélhetően nyelvvizsga hiánya miatt – nem kapott oklevelet. Ez az arány kiemelkedően rossz eredménynek számít.

Az IGYK a felsőoktatás jelenlegi változásai miatt további kockázatokkal számolhat, hiszen a régiós társadalmi-gazdasági helyzet valószínűsíti, hogy az államilag finanszírozott létszám jelentős csökkentését nemigen kompenzálhatják a költségtérítéssel jelentkezők.

A kar *infrastruktúrája*, informatikai felszereltsége, könyvtári ellátottsága jó. Az elmúlt években több beruházás eredményeként az épület megújult, részben bővült (aula, előadóterem, könyvtár, hallgatói szolgáltató központ, oktatási épület új szárnya). Az infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően projektorral, számítógéppel felszerelt korszerű oktatótermek, szaktantermek, számítógépes termek állnak rendelkezésre. TIOP-pályázatból további informatikai fejlesztések vannak folyamatban.

A kar gyakorlóhelyeként funkcionáló *gyakorlóiskola, gyakorlóóvoda és alapfokú művészeti iskola* tárgyi feltételei, informatikai, korszerű oktatástechnikai felszereltsége jók, az épületeket az elmúlt években önerős beruházásokkal korszerűsítették. Ezekon kívül „külsős” pedagógiai gyakorlóhelyekkel (bölcsőde, középiskolák) is együttműködnek.

2.3. A kar kulcsfontosságú eredményeinek értékelése, különös tekintettel a kutatási, fejlesztési, alkotó/művészeti tevékenység és gazdálkodás eredményeire; a kar hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

Az elmúlt időszakban nőtt a minősített oktatók aránya, az újonnan felvett oktatók mind minősítettek, két további minősítés folyamatban van (a disszertációt beadta a két jelölt). 2011-ben egy oktatójuk akadémiai doktor lett, 2012-ben két habilitáció is várható. A kari oktatók közül **9 fő** vesz részt a *Pécsi Akadémiai Bizottság* tevékenységében.

A pályázati lehetőségek kihasználásában a kar él a PTE hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerével. Az elmúlt időszakban *ERASMUS*-program keretében több európai egyetemmel indult közös képzési együttműködés, a *LEONARDO*-programban pedig egyetemközi együttműködéssel valósul meg hasonló program. Az *ERASMUS* mobilitás lehetőségeit oktatói tapasztalatcserére, hallgatói képzési mobilitásra egyaránt felhasználják.

A kar képzési szerkezetéből következően a kutatást is a tudományterületi sokféleség jellemzi. Az oktatók elsősorban egyéni kutatásokat folytatnak, gyakorta a PhD témájukhoz kapcsolódva. Az intézeti keretekben is vannak alkalmi vagy tartósabb kutatási együttműködések (szakmai

műhelyek), melyek konferenciákat, egyéb szakmai programokat szerveznek (pl. *Pedagógusképző Intézet, Szociális Szakmai Műhely*). Az IGYK szervezeti és működési szabályzata kutatócsoportok létrejöttét is lehetővé teszi, jelenleg 4 kutatócsoport működik, intézeten belüli, intézet- és egyetemközi együttműködésben, nemzetközi kapcsolatokra is támaszkodva. A viszonylag újonnan alakult kutatócsoportok munkájáról ugyanakkor a kari/intézeti honlapon alig van információ.

A kar oktatói a rektori utasításnak megfelelően a publikációikat feltöltötték az MTMT adatbázisba. A publikációs tevékenység megítélését némileg nehezíti az előző években több okból (generációváltás, foglalkoztatási feltételek szigorodása, oktatói pálya csökkenő megbecsültsége) bekövetkezett oktatói fluktuáció. A kar oktatói 2005-2011 között döntően könyvfejezeteket és folyóiratcikkeket publikáltak elsősorban magyar nyelven – e tekintetben fontos lenne idegen nyelvű publikációs tevékenység erősítése, a nemzetközi megmérettetés. Ebben elmozdulást jelenthet a kar által évente kiadott *Tudományos Közlemények* sorozat, amely 2011-ben angol és német nyelvű közleményeket tartalmaz. A karon művésztanárok is oktatnak, művészeti tevékenységük, művészeti alkotásaik, kiállításai, előadásai fontos hozzájárulást adnak a kar tudományos/alkotói teljesítményéhez. Az önértékelés diagramjaiból az is látható, hogy a tudományos/művészeti tevékenység 2007 óta csökkent. Bár 2010-től a magyar nyelvű tudományos publikációs eredmények már javuló tendenciát mutatnak, de az idegen nyelvű közlemények száma továbbra is alacsony. A karnak ezen a téren tudatos erőfeszítéseket kell tenni a tevékenység erősítésére.

Az IGYK az elmúlt 5 évben megközelítőleg **270 millió** Ft pályázati forráshoz jutott (szakképzési, *HEFOP*-, *TÁMOP*-, *TIO*P-pályázatok), ennek nagy részét 2010-2011-ben használták fel képzésfejlesztésre, tananyagfejlesztésre, valamint IKT-eszközfejlesztésre, tehetséggondozásra, hallgatói szolgáltatások fejlesztésére. Az öt tananyag a projekt lezárulása után internetes szabad hozzáférésű lesz.

A kar *gazdálkodása* jelenleg kiegyensúlyozott, az állami támogatás folyamatos csökkenése viszont negatív tendenciákat vetít előre. A saját bevételek növekedése részben a költségtérítések emelkedéséből származott, jelentős volt a szakképzési hozzájárulás, ami viszont csak meghatározott céllal használható fel, sőt ez a forrás a szabályozás változásai következtében gyakorlatilag elapadt. A felsőoktatás jelenleg érzékelhető és még be nem látható változásai (hallgatói létszám, finanszírozás változásai) újabb kihívásokat jelentenek, és veszélyeztethetik a kar működését is.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

Az IGYK minőségirányítási rendszerét az MSZ EN ISO 9001:2009-es szabványnak megfelelően a *Minőségfejlesztési Bizottság* felügyeli, koordinálja és működteti. A bizottság tagjait a kar oktatói, munkatársai közül a *Kari Tanács* választja. A *Minőségfejlesztési Bizottság* vezetője egyben az egyetemi Minőségfejlesztési Bizottságnak is tagja. A bizottság együttműködik a kar vezetésével a kari minőségcélok, valamint a minőségfejlesztési program meghatározásában. A dékán a Minőségfejlesztési Bizottság és a minőségirányítási rendszer menedzser közreműködésével biztosítja, hogy a kari szinten hozott döntésekben a minőségfejlesztési szempontok képviselve legyenek. Az alkalmazott ISO -szabványnak megfelelően kialakították a szükséges dokumentációs rendszert. A minőségirányítási rendszer legfontosabb dokumentumai: minőségpolitika, minőségirányítási kézikönyv, a kar minőségfejlesztési programja, stb.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése a karon szabályozott módon, a *Kari Fejlesztési Tervhez* igazodva történik. A kar kidolgozott belső mechanizmusokkal rendelkezik képzési programjai indítására, jóváhagyására, követésére. Az oktatás mennyiségi és minőségi mutatóinak értékelésére félévente kerül sor. A *Dékáni Tanács* rendszeresen értékeli a kari fejlesztési terv megvalósítását és a szakok működését (létszámok, szakindítási kérdések, oktatói elfoglaltság, szakok működésének gazdaságossága), új képzés indítása csak az összes mutató és a gazdaságossági számítások függvényében történik. Karközi oktatási együttműködések keretében a közös képzési programok kidolgozásában is résztvevők. Mérlegelik a lehetőségét a felsőfokú szakképzésben az agrárgazdasági terület felé nyitásnak, valamint – egyetemi és esetleges külföldi intézményi együttműködéssel – alapképzési szak létesítésének. Távlati célként jelölték meg egy doktori iskola létrehozását a pedagógusképzés területén.

A Pécsi Tudományegyetemen a hallgatói pályakövetés rendszerét (*DPR*) az intézményi *Marketing Osztály* koordinálja, működteti. A kérdőíves megkérdezések adataiból a Marketing Osztály minden évben tanulmányt készít, melyet a kar Minőségfejlesztési Bizottsága elemez. Az elemzések eredményeit a kar vezetése elé terjesztik és a feltárt tények alapján elkészítik a kar aktuális minőségfejlesztési feladatait. A Marketing Osztály a Minőségfejlesztési Bizottsággal együttműködve határozza meg a kar fontosabb partnereit és a piaci információk gyűjtéséhez szükséges módszereket. A hallgatói elégedettség mérések végzése is központilag történik. A kérdőívek kitöltési aránya sajnos csak néhány százalékos volt, ami kevés a hiteles kép kialakításához.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere, az oktatás eredményessége

A hallgatói teljesítmények értékelésére vonatkozó információkat a PTE SZMSZ 5. sz. melléklete, a *Tanulmányi és Vizsgaszabályzat* tartalmazza. A TVSZ és a vizsgáztatási rend nyilvánosak. Emellett a mérés szempontjait az egyes szakok kurzusleírásaiban és a tantárgyi programokban is közzéteszik. A tantárgyakra vonatkozó követelményeket (óralátogatási kötelezettség, hiányzások pótlása, vizsga jellege, szakirodalom) az oktatók a szemeszter elején közlik a hallgatókkal. A meghirdetett vizsgákra a hallgatók az ETR-en keresztül jelentkeznek. A vizsgarend kialakításánál törekednek arra, hogy a hallgatók élhessenek a további vizsgák letételének lehetőségével. Összességében megállapítható, hogy az elmúlt években a karon kialakult a vizsgáztatás zavartalan rendje.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az IGYK pályázati forrásból támogatja az oktatók publikációinak megjelenését. A publikációs tevékenységet, tananyagfejlesztést a kar saját kiadványaival is erősíteni kívánja. Az elektronikus tananyagok készítését a kar *Tudományos, Művészeti és Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága* külön pályázatok kiírásával támogatja. Sokat tesznek a tudományos eredmények szélesebb körben való megismertetéséért, a tudományos ismeretterjesztésért (*Illyés Nap*, tudományos igényű előadássorozat, *Illyés Gyula Irodalmi Alapítvány*). A kar oktatói aktívan szerepelnek konferenciákon, megjegyzendő viszont, hogy a konferenciák többsége hazai vagy a szomszédos országokban rendezett konferencia volt, így nem feltétlenül idegen nyelvű előadások hangzottak el. A kar az egyetemi szabályzatoknak megfelelően elkészítette az oktatói teljesítményértékelési rendszerét, valamint szabályzatát. A 2011-ben bevezetett *TÉR* tartalmazza az oktatóktól minimálisan elvárt oktatási, tudományos és intézményi menedzsment teljesítmény oktatói kategóriánként meghatározott éves pontszámát. A rendszer az oktatás, a tudományos munka és a szakmai közéleti tevékenység területén értékeli az oktató teljesítményét, bármilyen elismerés, előrelépés az értékelés eredményének figyelembevételével lehetséges. Az oktatók minden évben karriertervet készítenek, a kar áttekinti és értékeli a terv megvalósítását.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A közelmúltban felújított és bővített modern, akadálymentesített épületben korszerű előadók, számítógépek, interaktív táblák, jól felszerelt szemináriumi termek, uszoda, tornaterem, könyvtár áll a hallgatók rendelkezésére. Az aulában és aula-kávézóban WiFi-rendszer biztosít internetes elérhetőséget, a folyosói számítógépes terminálokat és a kollégiumi számítógépes termét is használhatják a hallgatók. A *Kari Könyvtár* a PTE Egyetemi Könyvtárának tagkönyvtára, – egyben a megye egyetlen pedagógiai szakkönyvtára – állománya 114 ezer könyv, valamint magyar és külföldi folyóiratok, egyéb tanítást segítő eszközök. A könyvtár a kar épületében korszerűen kialakított helyiségekben, akadálymentesen megközelíthető, az állomány 60%-a szabadpolcos rendszerben férhető hozzá. A könyvtár informatikai ellátottsága megfelelő.

A karon a tehetséges hallgatók támogatására, tehetséggondozására 2011-ben megalakult az *Illyés Gyula Szakkollégium*, mely a tutorálási rendszerrel, egyéni és kiscsoportos foglalkozással támogatja a hallgatók szakmai fejlődését. Az intézetek a szakkollégiumba egy-egy oktatót delegálnak, aki mentorként segíti a hallgatókat. A szakkollégisták rendszeresen beszámolnak előrehaladásukról, konferenciákon vesznek részt, eredményeiket a kar támogatásával publikálják. Az IGYK-on akkreditált ECL nyelvvizsga hely működik, amely német és angol nyelvű államilag elismert nyelvvizsga megszerzését teszi lehetővé.

Mivel az intézményben jelentős számú gyakorlatorientált képzés folyik, ezért külön is megemlítendő, hogy a hallgatók számára szükséges gyakorlóléhelyek biztosítottak. A pedagógusképzésben ehhez már hagyományosan kialakult intézményeik (gyakorlóiskola, -óvoda) vannak. A szociális munka gyakorlóléhelyeivel egy kari kolléga áll összeköttetésben kapcsolattartóként, aki a visszacsatolást és ellenőrzést végzi, a jó együttműködés és minőségi munka elismeréséül pedig „*Kiváló Telephely*” címet kaphat egy-egy gyakorlóléhely. A turizmushoz kapcsolódó képzésekben az intézet ajánlott helyek listáját állítja össze, melyekre a hallgatók jelentkezhetnek. A visszajelzés itt kevésbé rendszeres és szervezett. A kommunikáció-média területén a regionális médiák funkcionálnak gyakorlóléhelyként, velük jó együttműködés alakult ki.

A vidéki hallgatók elhelyezését **288** fős kollégium biztosítja.

3.6. Belső információs rendszer

A PTE az elmúlt években folyamatosan fejlesztette az informatikai rendszerét, a gazdálkodás, pénzügy területére az *SAP*-t, a vagyongazdálkodásra az *ArchiCAD*-et, humán erőforrásra a *Nexon HR*-t, oktatásszervezésre: *ETR*-t, *Modulo*-t, *CooSpace*-t alakította ki. Az oktatással kapcsolatban az *ETR*-ben külön lehetőséget biztosítanak a „*kurzus mail*” szolgáltatás segítségével a hallgatók és oktatók információ cseréjére. Az IGYK minden évben információs csomagot készít TANREND néven, melyet a hallgatók nyomtatott és elektronikus formában is megkapnak. A kar épületében a hagyományos faliújságokon és hirdetőtáblákon kívül LCD TV-ket is elhelyeztek.

A kar az oktatókkal, dolgozókkal való kapcsolattartás érdekében félévente legalább egy oktatói értekezletet, dolgozói, hallgatói fórumot rendez, valamint rendszeresen megküldi az oktatóknak a *Dékáni Tanács* és a *Kari Tanács* üléseinek emlékeztetőit. Az oktatók, dolgozók visszajelzéseit, javaslatait beépítik a kari stratégiába és a napi munkába.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása, honlap

A karon a *Dékáni Hivatal* szervezi a sajtókommunikációt, a PR és marketing feladatokat, ellátja a diplomások nyomon követésével és az alumni-val kapcsolatos feladatokat. A kar naponta figyeli a helyi sajtóban megjelenő híreket, és ezeket továbbítja a szervezeti egységvezetőknek. Kiemelt figyelmet fordítanak a leendő hallgatókkal történő kapcsolattartásra, részt vesznek a

munkaügyi központok által szervezett pályaválasztási rendezvényeken, nyílt napokat és középiskolai látogatásokat szerveznek. Az IGYK létrehozta a *Társadalmi Tanácsot*, melynek tagjai gazdasági és közigazgatási szakemberek, a tanács véleményezi a kari stratégia fejlesztési irányát.

4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók

A kar elkészítette a C-SWOT analízist, melyben meghatározásra kerültek az *erőségek, gyengeségek, lehetőségek, veszélyek*. (A külső korlátokról nem írtak.) Az analízis összességében részletes és reális képet ad a kar helyzetéről. Az értékelés eredményeinek elemzéséből néhány területre kiterjedően meghatározták a megvalósítandó minőségfejlesztési feladatokat.

III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások a kar számára

- Az oktatói létszám két fővel alatta marad a 79/2006. (IV.5.) Korm. rendeletben a karlétesítésre előírt oktatói létszámnak. Ennek megszüntetéséhez, valamint a magas óraterhelés és az oktatói korfa kedvezőtlen alakulásának megváltoztatásához a személyi állománynak fiatal, minősített oktatókkal való bővítése elengedhetetlen.
- Törekedni kell a művészeti tevékenység és az idegen nyelvű publikációs aktivitás erősítésére.
- Átgondolt beiskolázási stratégiával és hatékony felzárkóztató programokkal jelentősen csökkenteni kell a kiemelkedően magas hallgatói lemorzsolódást. A vélhetően nyelvvizsga hiánya miatt a záróvizsga után oklevelet nem szerzett hallgatók rendkívül magas aránya jelzi, hogy az idegennyelv-tudás javítására további kari ösztönzés és erőfeszítés szükséges.
- Megfelelő intézkedésekkel biztosítani kell, hogy a hallgatók nagyobb arányban vegyenek részt saját képviselőjük megválasztásában, biztosítva ezzel a képviselő legitimitását.

KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

PTE Közgazdaságtudományi Kar	A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos.
---	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján **a MAB a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karát karként akkreditálja**, mert

- A különböző képzési szintek (alapképzés, mesterképzés, osztatlan mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú továbbképzés) közül legalább kettőben **(4)** szervez oktatást¹⁰.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel, továbbá megfelelő infrastruktúrával és adminisztrációval.
- A kar magába integrálja a különböző képzési szinteken folyó szakokat, ennek alapján az egyetemen biztosított a képzések közös vagy hasonló szakterületei oktatásának szervezése.

A 79/2006. (IV.5.) Korm. rendeletben a karlétesítés minimális feltételei között szereplő számszerű adatok a kar vonatkozásában a következők:

- A kar állományában lévő, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma eléri a 40 főt, összesen **81 fő**
- Különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma* az utóbbi 3 tanév átlagában eléri a 200 főt, összesen **2652 fő**.
- Alap- és mesterszakokra számítva az egy szakra felvett hallgatók átlagos száma* eléri a 80 főt, összesen **211 fő**.

¹⁰ Ld.: a Függelékben felsorolt szakok jegyzékét

*a nem teljes idejű képzésekben felvett hallgatók létszámát 0,5-szeres szorzóval figyelembe véve

II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése

1. A kar általános helyzetképe

A PTE Közgazdaságtudományi Karán 1970 óta folyik közgazdászképzés. A vezetői összefoglaló a kar működésének és szervezetének értékelésében célratörő, körültekintő és megalapozott (bár néha túlzottan magabiztosnak tűnik). Az összefoglaló értékelés reális képet ad a kar tevékenységéről. Megfelelő súllyal foglalja össze az oktatási, személyi és infrastrukturális jellemzőket, a minőség fejlesztése érdekében foganatosított intézkedéseket és azok hatásait.

Összességében a KTK jól szervezett, a folyamatokat jól dokumentáló, jól működő szervezeti egység. A kar képzési szerkezete az előző akkreditáció óta jelentősen átalakult, a képzési kínálat szinte valamennyi képzési szintre kiterjed. Az oktatói állomány létszáma alapvetően nem változott; továbbra is kihívást jelent a kar számára a humán erőforrás korfájának javítása. A tudományos tevékenységet illetően az összefoglaló kissé szűkszavúan, de jelzi a nemzetközi megjelenés hiátusait.

A kar infrastruktúrája minden igényt kielégít: a felújított épületben a tantermek felszereltsége kiváló, az oktatói szobák, az adminisztrációs irodák és a Tanulmányi Osztály elhelyezése jó.

A kari gazdálkodás példaértékű, ám hasonlóan más – klinikákkal és orvoskarral bíró – intézményekhez, az egyetemi gazdálkodás korlátok közé szorítja az előrelátó kari költségvetési tervezést.

Az önértékelés tételesen foglalkozik az *előző akkreditációs* eljárás során megfogalmazott *ajánlásokat* érintő intézkedésekkel, melyek közül számos lépés eredményes volt:

Az oktatást illetően a karon sikeresen áttértek a kétszintű képzési rendszerre (7 alapszak, 6 mesterszak), erősítették a társkarokra történő átírási tevékenységet, valamint az FSZ képzések kiszervezésével tisztították a képzési profilt.

A kari szervezet, működés terén megszerezték az *ISO 14001 Környezetirányítási Rendszer* tanúsítványát, és új fórumok megteremtésével biztosítják a transzparens működést.

Az oktatói állományba 1 fiatal oktató bevonásával a generációváltás előkészítés történik.

A hallgatói elégedettséget érintő lépés volt a karon hallgatóbarát terek kialakítása, valamint a pályakövetési rendszer, Alumni portál kialakítása.

(Megjegyezzük, hogy az önértékelés számos ponton olyan információkat tartalmaz, ráadásul túlméretezett terjedelemben, amely az intézményi akkreditációban nem releváns, mert szakakkreditációt érintő adat).

2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése

A KTK rendelkezik a szervezeti felépítést bemutató organogrammal, dokumentált az *Intézményfejlesztési Terv*, és rendelkezésre áll a *Szervezeti és Működési Szabályzat* kari adaptációja is.

2.1. A KTK szervezete, vezetési rendszere a küldetésnyilatkozat tükrében

A kar küldetésének megfogalmazása egyszerű és világos. A célrendszer érdekében kidolgozott stratégia egy közgazdaságtudományi karhoz méltóan tartalmas, kellően strukturált, a célhierarchia következetes.

A szervezet és a vezetési rendszer megfelel a klasszikus hazai kari működési formáknak: a KTK vezető testülete a *Kari Tanács*, az operatív munkát a dékán irányítja, munkáját három dékánhelyettes segíti. Az oktatási, igazgatási, szervezési, gazdálkodási feladatokat az intézetvezetők és a szakfelelősök közösen látják el. Tudományterületi elven három intézet jött létre, a kialakított struktúra az intézetvezetők tájékoztatása szerint jól bevált.

A KTK belső irányítása példaértékű: minden feladat jól szervezett, az óraterhelésektől a gazdálkodásig minden területen naprakész információkat tudnak szolgáltatni. Az ETR-ben pl. naptári napokra leosztva megtalálhatóak az óratartások, a kreditterhelések és a teremkihasználtság.

A minőségbiztosítási folyamatok szabályozási és ellenőrzési rendszere jól kidolgozott. A minőségirányítási rendszer működéséért a dékán és a kinevezett minőségügyi vezető felel.

A KTK belső kapcsolatai a társkarokkal intenzívek, az oktatók egy része több más szakon és karon is tanít. A kar a hazai gazdasági intézményekkel is ápolja a kapcsolatait, bár ennek nincsenek meg a formalizált elemei (megállapodások, rendszeres találkozások). Szoros a kapcsolatrendszerét építettek ki a régió vállalataival és középiskolaival. Továbbá széleskörű együttműködések vannak külföldi egyetemekkel (Pl. *Middlesex, University of Ohio* stb).

A Kari Tanácsban a hallgatók képviseleti aránya valamivel több, mint **25%**, a kari HÖK a vezetői döntésekben aktívan részt vesz.

2.2. Az akkreditációs feltételek teljesítésének tényyszerű bizonyítékai

A KTK a számszerű mutatók tekintetében – mind a képzési kínálat, mind az oktatói és hallgatói létszámadatok vonatkozásában – megfelel az akkreditációs elvárásoknak. Jelenleg a karon négy képzési szinten (alapképzés, mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzésképzés) folyik oktatás. Alapképzésben **5**, mesterképzésben **6**, felsőfokú szakképzésben **4** szakon folyik képzés. A felsőfokú szakképzések tekintetében csak a szakmai felügyeletet látják el, a szakok oktatása a FEEK-en történik. Szakirányú továbbképzéseket jelenleg nem folytatnak, mert a fedezetszámítások alapján ezek a képzések nem voltak rentábilisak. Fontos megjegyezni, hogy a kar törekszik külföldi egyetemekkel való együttműködésre, ennek eredményeként két szakon folyik közös képzés (*Business Administration*, valamint *International Business Management*) a *Middlesex Egyetemmel*. A karon **2** doktori iskolában folyik PhD képzés.

Az oktatói, kutatói kar alkalmas a feladatok ellátására. A teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók száma (2011-es adat) **81** fő, közülük **16** egyetemi tanár, **27** docens (ebből **11** habilitált), **18** adjunktus, **13** tanársegéd, **2** gyakornok, **2** nyelvtanár és **3** mestertanár. Az oktatói állományban további **5** fő részmunkaidőben vesz részt a kar munkájában. 2006 óta előrelépés történt a minősítettség terén, jelenleg az oktatók **71%**-a minősített (egy akadémikus, heten MTA doktorok, CSc/PhD fokozattal rendelkezik 53 fő). Bár az utóbbi években emelkedett a fiatal oktatók aránya, de a személyi állomány korösszetétele továbbra sem kedvező, a generációváltás megoldása a kar egyik legégetőbb feladata. Meg kell jegyezni, hogy az egyetemi foglalkoztatási követelményrendszer alapján docensi státuszban a jövőben csak habilitációval maradhatnak az oktatók, ami valószínűleg nagy kihívást jelent majd a KTK számára is. Az oktatók óraterhelése egyenletes, az ETR-ben kimutatott kreditterhelések kiegyensúlyozottak, és a kapacitások kihasználása is megfelelő.

A kari hallgatói létszámadatok (felvettek és végzettek) az elmúlt három év statisztikája alapján kari szinten kiegyensúlyozott helyzetre utalnak. Ugyanakkor az egyes képzések tekintetében – más hazai gazdasági karokhoz hasonlóan – jelentősek az ingadozások. Pozitív elmozdulás, hogy az alap- és mesterképzési szakokra felvettek száma az elmúlt években folyamatosan nőtt (2006-ban összesen **395**, míg 2011-ben **528** fő). Különösen kiemelkedő a növekedés a mesterszakoknál: 2008-ban **32** elsőéves hallgató volt mesterszakokon, 2011-ben pedig **231**.

A karon a hallgatói lemorzsolódás magas, 2009 és 2011 között a felvett hallgatók összlétszáma **2882** fő volt, **1497** fő (**51,9%**) végzett. Az utóbbi három évben, alap-és mesterképzésben összesen **1258** fő záróvizsgázott, **929** fő szerzett oklevelet, vagyis a záróvizsgát tett hallgatóknak **26,2** %-a nem kapott oklevelet – vélhetően nyelvvizsga hiánya miatt.

Összességében az alap- és mesterképzéseken a hallgatói létszámok az elmúlt években jól alakultak a karon, ugyanakkor a doktori képzésben jelentős csökkenés mutatkozik a létszámokban. Míg öt évvel ezelőtt **54** PhD hallgatót sikerült beiskolázni, addig 2011-re a felvett doktoranduszok száma **28-ra** csökkent. A kar mindkét doktori iskolájában nagy a hallgatói lemorzsolódás, csak kevesen szerzik meg a fokozatot. A *Gazdálkodástani Doktori Iskolának* a megalakulása óta **481** hallgatója volt, közülük **132** hallgató szerzett abszolutóriumot, és **91 (18,9%)** doktori fokozatot, a *Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola* összesen felvett **398** hallgatójából abszolutóriumot szerzett **151** fő, PhD fokozatot **52 (13%)** fő.

A KTK *infrastruktúrája* minden igényt kielégít, mind az oktatók, mind a hallgatók számára megfelelő elhelyezést biztosít. A *Tudásközpont* néhány percre van a főépülettől, nagyméretű termei és a könyvtára segítik az oktatást. A tárgyi feltételek tekintetében további lehetőséget jelent a KTK és az ÁJK ingatlanjainak közös kihasználása. A karnak számos együttműködési megállapodása van a társakkal. A karközi oktatási együttműködésekben megemlítendő, hogy vannak olyan üzleti szakok, amelyeket a KTK akkreditáltatott, a szakok a kar képzési kompetenciájába tartoznak, de a képzés – a KTK szakmai-minőségbiztosítási felügyelete mellett – más karon folyik (pl. a *turizmus és vendéglátás* szak az IFK-n).

2.3. Az intézmény/kar kulcsfontosságú eredményeinek értékelése, különös tekintettel a kutatási, fejlesztési, tevékenység és gazdálkodás eredményeire; a kar hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

Az MTMT adatbázis alapján az elmúlt öt évben a kar oktatói összesen **2162** tudományos cikket jelentettek meg. A publikációk száma évről-évre növekedett, 2010-ben elérte a **430-at**, a 2006-os akkreditáció óta az egy főre jutó publikációk száma közel megkétszereződött, a 2006-os 2,55-ről 2010-ben **5** publikáció/főre emelkedett). A publikációs aktivitás növekedéséhez a saját kiadású könyvek is jelentősen hozzájárultak. A KTK vezető oktatói közül sokan publikálnak magasan jegyzett külföldi folyóiratokban, ám ezek a nemzetközi megjelenések néhány, kiterjedt kapcsolatokkal rendelkező személyre koncentrálnak, ők gyakran meghívott előadói külföldi konferenciáknak is. Példaértékű a kar önálló kiadói tevékenysége is: 2006-2011 között közel **40** tankönyvet jelentettek meg és a születésnap kiadványok, karon szerkesztett folyóiratok is rangosak. (*Sigma, Marketing és Menedzsment* stb.).

A társadalomtudományi szakterületen csak korlátozott számban jelennek meg alapkutatásokra vonatkozó pályázati kiírások, amit a kar oktatási, fejlesztési alkalmazott kutatási és infrastrukturális pályázatokkal igyekszik ellensúlyozni. A pályázati tevékenység nem kiegyensúlyozott: **84** főből **20-25-en** vesznek részt pályázati munkákban. A pályázati bevételek alakulását bemutató tábla alapján megállapítható, hogy a 2007. évi kiemelkedő teljesítmény óta (**67 millió** forint körüli bevétel) a pályázati pénzek csökkentek, és a 2011. évi 1-8 havi bevétel a korábbi évekhez képest drámaian alacsony.

A KTK *gazdálkodása* eredményes és fegyelmezett. Az összes forráson belül a költségvetési támogatás aránya emelkedő tendenciát mutatott az elmúlt években, míg a saját bevétel aránya nem változott. Az éves forrás az önértékelési adatok szerint 2008-tól csökkenő tendenciát mutat. A költségterítéses képzésekből származó oktatási bevételek is csökkenést mutatnak. Az önértékelés alapján a kar „...beruházási kiadásaira általában annyit költ, amekkora összeg a szakképzési hozzájárulásból beérkezik.” Ezt az álláspontjuk a jövőben valószínűleg nem tartható. Jelentős ingadozást mutat a kar felhalmozási képessége (2008-ban az éves forrás 2,5%-a, 2010-ben 6,4%-a, de a 2011-es 1-8. havi adatok csökkenést mutatnak.) Összességében a KTK gazdálkodása jó, de a kari gazdálkodás egyes tételei (pályázatok, szakképzési hozzájárulás, maradványok stb.) a jövőben újragondolást igényelnek.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A KTK-n az MSZ EN ISO 9001:2009-es és az MSZ EN ISO 14001:2005-ös szabványoknak megfelelően felügyeli, koordinálja és működteti az integrált irányítási rendszert a *Minőségfejlesztési Bizottság*, amelynek vezetője egyben az egyetemi Minőségfejlesztési Bizottságnak is tagja. A bizottság együttműködik a kar vezetésével a kari minőségcélok meghatározásában és aktualizálásában. A kar vezetése elkötelezte magát és kialakította, működteti az MSZ EN ISO 14001:2005-ös szabványnak megfelelő *Környezetközpontú Irányítási Rendszerét*, a kapcsolódó teendőket is a Minőségfejlesztési Bizottság látja el a karon. A szükséges dokumentációs rendszert az alkalmazott ISO-szabványoknak megfelelően hozták létre. A legfontosabb dokumentumok: minőségpolitika, *Minőségfejlesztési Program*, *Minőségirányítási Kézikönyv*, *Környezetirányítási Kézikönyv*, minőség- és környezeti célok, elégedettségmérések.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programok létesítéséről, indításáról a Pécsi Tudományegyetem *Szакlétesítési és Szакindítási Szabályzata* rendelkezik. Az új oktatási programok kidolgozására irányuló kezdeményezések intézeti vagy kari vezetői szintről indulnak a kari stratégiával összhangban. A kari stratégia formálása a dékáni vezetési ciklusok indulásához, a dékánválasztáshoz kötődik, ekkor kerül sor az elmúlt periódus értékelése is. Az akkreditációs anyagok elkészítésének meghatározott lépései vannak, a szaklétesítéssel és szakindítással kapcsolatos feladatokat, a koordinációs tevékenységet a szakfelelősök látják el, az egyeztető folyamatokban a HÖK is részt vehet. A korrekciós javaslatok általában alsó szintekről érkeznek, ezeket a Kari Tanács fogadja el. Folyamatos az oktatás eredményeinek értékelése, a kar vizsgálja és elemzi a vizsgák és a záróvizsgák eredményeit.

A KTK oktatásfejlesztési tevékenysége során nyomon követi az egyes képzések szerkezeti, tartalmi és személyi változásait. A *gazdaságinformatikus* hallgatók véleménye szerint hasznos lenne, ha a programozás területéhez tartozó tárgyak oktatását megelőzné egy, az informatikai tárgyakra felkészítő kurzus, és ha több lenne a gyakorlati ismeretanyag. Ugyancsak ennek a szaknak a hallgatói kifogásolták, hogy előfordul, hogy egy félévben 10-15 tárgyból kell vizsgázniuk. A hallgatói beszélgetésen az is elhangzott, hogy van olyan tárgy, amelyet két különböző szak hallgatói együtt hallgatnak, de nem ugyanazt a kreditmennyiséget kapják érte. Ezeket az anomáliákat mindenképpen meg kell vizsgálni.

A KTK a színvonalas képzés fenntartásához igyekszik minden eszközt és feltételt biztosítani az oktatóknak, melyről a hallgatók az OMHV keretein belül tudnak visszajelzést adni. A hallgatói véleményezési rendszerben áttértek az elektronikus formára, sajnos a hallgatóknak csak 6%-a vett részt a felmérésekben.

Rendszeresen végeznek méréseket a végzett hallgatók és a munkaerő-piaci szereplők körében, a visszajelzések többnyire pozitívak. A kar a hallgatói elégedettségmérések eredményeinek ismeretében a minőség megtartása/javítása érdekében szükséges intézkedéseket megtervezi és végrehajtja. A *Diplomás Pályakövető Rendszer* (DPR) jól működik, a végzett hallgatók munkaerő-piaci pályakövetését egyetemi szinten végzik. A végzetek visszajelzései a kar munkájáról a felmérések alapján pozitívak.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere, az oktatás eredményessége

A hallgatói teljesítmények értékelésére vonatkozó információkat a PTE SZMSZ 5. sz. melléklete, a *Tanulmányi és Vizsgaszabályzat* tartalmazza. A hallgatók értékelése a közzétett és következetesen, egységesen alkalmazott kritériumok, szabályok és eljárások szerint történik.

Az értékelési szempontokat előzetesen ismertetik a hallgatókkal (ez a hallgatói meghallgatásokon is megerősítést nyert) és ezeket az ismertetett szabályokat következetesen be is tartják. Az intézetvezetők a beszélgetéseken is hangsúlyozták, hogy a kurzuskövetelményektől félév közben nem lehet eltérni. A záróvizsgák követelményei is előre meghatározottak, azokat a hallgatókkal ismertetik. Kiemelendő, hogy a KTK a szakdolgozatok ellenőrzésére az MTA SZTAKI „plágium programját” is használja (használat a hallgatók körében is elterjedt) és így a plagizálás is csökkent.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az oktatókkal szemben támasztott minőségi követelmények meghatározásának alapja – a törvényes keretek között – a *PTE Foglalkoztatási Követelményrendszere* (a PTE SZMSZ 4. sz. melléklete), ill. a kar szabályzataiban rögzített előmeneteli rendszer. A KTK három pillére támaszkodó, egyedülálló teljesítményértékelési rendszert (TÉR) vezetett be és működtet. A rendszer alapvető eleme az oktatóknak a saját teljesítményükről készített éves nyilvántartása, ami a bértárgyalások alapját képezi. A tárgyalásoknál figyelembe veszik a hallgatói vélemények alapján készült értékelést is. Mint írják: *„Ez a rendszeres teljesítményértékelés elősegíti a vezetőknél a munkatársi teljesítményre történő megfelelő rálátást, és a munkatársak számára az előmenetelhez szükséges teljesítési szinteket.”* Az oktatók publikációi, előadásai, és egyéb tudományos/kutatói eredményei a TÉR segítségével jól számszerűsíthetők, továbbá a publikációk közötti minőségi különbségek is értékelhetők.

A KTK *Véleményezési Bizottsága* kidolgozott egy olyan eljárást, ami a nem megfelelő oktatók oktatási tevékenység alóli felmentésére szolgál. Bár felmentésre még nem volt példa, maga a felmérés elősegítheti a gyengén teljesítő oktatók fejlődését. A TÉR alkalmas arra is, hogy az oktatók leterheltségét és teljesítményét mérje, valamint arra is, hogy karrierterveiket a követelményeknek megfelelően alakítsák. A TÉR sikerességét jelzi, hogy az egyetem egy integrációs ad-hoc bizottságot hozott létre, melynek feladata egységes egyetemi teljesítményértékelési rendszer kidolgozására. Megjegyezzük, hogy nem célszerű a TÉR változtatás nélküli adaptálása a társkarokra.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A KTK a tanulmányi folyamatok szervezéséhez, nyomon követéséhez, adminisztrálásához az *ETR* és a *CooSpace* által nyújtott lehetőségeket használja. A KTK nagy figyelmet fordít a hallgatói igények minél magasabb szintű kielégítésére, különös tekintettel a tanulástámogatásra. A kari vezetés *„kéthetente törzskari értekezleten információt cserél a HÖK elnökkel az aktuális hallgatói ügyekben.”* Kiemelten kezelik a tehetséggondozást: a TDK részvétel magas, előfordul, hogy egy-egy szekcióban **15-20** TDK pályamunka készül.

A kar külön figyelmet fordít az üzleti szakoknál a KKK-ban rögzített féléves szakmai gyakorlatok megfelelő megoldására és hasznosítására. A *Kari Tanács* erre külön szabályzatot is alkotott. A szakmai gyakorlatok teljesítését tutorok ellenőrzik, akik mentori jelentések készítenek a hallgatók munkájáról.

A hallgatók érdekképviselője a HÖK segítségével valósul meg, melynek tagjai elsősorban elektronikusan kommunikálnak a hallgatókkal. Mindamellet minden hétköznap 9-16 óra között a HÖK irodában várják a hallgatókat, továbbá minden tisztségviselőnek heti rendszerességgel van fogadóórája. A hallgatói meghallgatáson elhangzott, hogy a kari HÖK jól működik, megfelelően képviseli a hallgatók érdekeit.

3.6. Belső információs rendszer

A hallgatókkal kapcsolatos kommunikáció elsődlegesen az elektronikus hálózaton keresztül valósul meg (ETR, CooSpace). E tekintetben is meg kell említeni a Kari Vezetői Irányítási Rendszert (KVIR), amely egyrészt automatikussá teszi a kari gazdasági tervek elkészítésének folyamatát, másrészt olyan kontrolling-információkat képes szolgáltatni, melyek segítségével a kar vezetése megalapozottabb döntéseket hozhat az emberi erőforrással, a képzésekkel, valamint az infrastruktúra kihasználásával kapcsolatban.

A belső információs informatikai rendszerek egymást kiegészítve működnek: web alapú intranet, levelezési listák, CooSpace, stb.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása, honlap

A KTK felépítésének, oktatási, kutatási tevékenységének bemutatása megtalálható a kar honlapján. A kari kommunikáció egyik legfontosabb eszköze a kari weblap, mely elérhető a PTE honlapjáról. A honlap arculatát, szerkezeti felépítését és tartalmát úgy alakították ki, hogy minden célcsoport hozzáférhessen a számára legfontosabb információkhoz, tantervekhez, hírekhez, eseményekhez. A kommunikációs tevékenységet a marketing és üzletfejlesztési dékánhelyettes vezetésével a dékáni törzskar koordinálja.

A kar széles társadalmi együttműködési hálózatot alakított ki gazdálkodó szervezetekkel, vállalatokkal, intézményekkel, szakmai szervezetekkel és civil közösségekkel. Kiemelt figyelmet fordítanak a hallgatók beiskolázására, melynek eszközei: nyomtatott kiadványok, internetes eszközök, iskolalátogatások, nyílt napok és egyéb tájékoztatók.

4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók

A KTK a C-SWOT analízisben meghatározta az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket, veszélyeket és a külső korlátokat. Az analízis összességében reális, részletes képet ad a kar helyzetéről. Néhány területre kiterjedően meghatározták a fejlesztési, előrelépési lehetőségeket. Megjegyezzük, hogy a C-SWOT analízis az önértékelési anyag leggyengébb fejezete. Bár az önértékelés korábbi fejezeteiben részletesen taglalják a jövőbeni feladatokat, ez azonban a C-SWOT elemzési résznél nem jelenik meg markánsan.

III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások a kar számára

- A jelentősen megváltozott finanszírozási körülmények között át kell gondolni a *képzési struktúrát*: a minőségre való törekvés mellett gazdaságossági szempontokat is érdemes mérlegelni. Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az idegen nyelvű képzésekre.
- A *humán erőforrás-gazdálkodás* alaposabb átgondolására van szükség. Kényszerként jelenik meg a kar számára a generációváltás, az utánpótlás biztosítása; ezért az oktatók és a hallgatók részére nagyobb lehetőséget kell biztosítani a hazai és nemzetközi konferenciákon való részvételre. Az utánpótlás mellett körültekintő megoldásra van szükség ahhoz, hogy az oktatóknak az idősebb korosztályhoz tartozó, hazai és nemzetközi elismertséggel bíró tagjait is megtarthassák a karon. Az oktatói állományt érintően intézkedést igényel a habilitációval nem rendelkező docensek helyzetének rendezése.
- Megfelelő beiskolázási stratégiával és hatékony felzárkóztató programokkal csökkenteni kell a kiemelkedően magas *hallgatói lemorzsolódást*. A záróvizsga után oklevelet szerzett hallgatók alacsony aránya jelzi, hogy az *idegennyelv-tudás javítására* további kari ösztönzés és erőfeszítés szükséges.

- Intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a kar két doktori iskolájában a doktoranduszok a jelenleginél magasabb arányban jussanak el a fokozatszerzésig. A karnak fel kell tárnia a nagymértékű lemorzsolódás okait és annak alapján intézkedési tervet készíteni.
- Ösztönző intézkedésekkel javítani kell a belső elégedettségi vizsgálatokban való részvételi arányokon.
- A KTK egyetemi rangja, és nemzetközi elismertsége érdekében nagyobb hangsúlyt kell fektetni mind a belső, mind a külső kapcsolatok ápolására, a *nemzetközi kapcsolatok* intenzívebbé tételére, a nemzetközi ismertség és elismertség növelésére. Támogatni kell a hallgatói és oktatói mobilitást.
- A *minőségirányítási vezető* aktívabb bevonása szükséges a kari vezetés munkájába, és a minőségpolitika érdekében fontos a teljes körű audit lebonyolítása

MŰVÉSZETI KAR AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

PTE Művészeti Kar	A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos.
------------------------------------	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján a **MAB a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karát karként akkreditálja**, mert

- A különböző képzési szintek (alapképzés, mesterképzés, osztatlan mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú továbbképzés) közül legalább kettőben **(4)** szervez oktatást¹¹.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományos sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel, továbbá megfelelő infrastruktúrával és adminisztrációval.
- A kar magába integrálja a különböző képzési szinteken folyó szakokat, ennek alapján az egyetemen biztosított a képzések közös vagy hasonló szakterületei oktatásának szervezése.

A 79/2006. (IV.5.) Korm. rendeletben a karlétesítés minimális feltételei között szereplő számszerű adatok a kar vonatkozásában a következők:

- A kar állományában lévő, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma eléri a 40 főt, mindösszesen **48 fő**
- Különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma* az utóbbi 3 tanév átlagában eléri a 200 főt, összesen **422 fő**.
- Alap- és mesterszakokra számítva az egy szakra felvett hallgatók átlagos száma* **nem éri el a 80 főt**, mindösszesen **40 fő**.*

* A körülményeket figyelembe véve a MAB tudomásul veszi, hogy a vonatkozó feltételek közül az egy szakra felvett hallgatók átlagos számára vonatkozó feltétel nem teljesül; a kar szakjainak nagy része jellegénél fogva kis létszámú, de nélkülözhetetlen szak, a szakokra vonatkozó általános követelmények nem alkalmazhatók a művészeti felsőoktatásra.

¹¹ Ld.: a Függelékben felsorolt szakok jegyzékét

*a nem teljes idejű képzésekben felvett hallgatók létszámát 0,5-szeres szorzóval figyelembe véve

II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése

1. A kar általános helyzetképe

A hazai tudományegyetemek közül Pécsen alakult meg elsőként művészeti kar, s ennek a karnak a hitvallása a művészetek és a tudományok kölcsönhatásán alapul. Korábban főiskolai szintű művészeti képzéseket oktattak a Pécsi Tanárképző Főiskolán, majd a – Janus Pannonius Tudományegyetemhez történt csatlakozás után – a képzések szervezeti kereteként megalakult a Művészeti Intézet a Bölcsészettudományi Karon. Ezt követően, 1996-ban jött létre a művészeti képzést folytató önálló egyetemi kar. 2006-tól a kar legfontosabb feladata az úgynevezett *Campus-terv* megvalósítása, majd a létrejött *Campus* hatékony működtetése. Ebben nagy segítségükre volt a *Zsolnay projekt*, illetve az a lehetőség, melynek eredményeképpen a kar korábbi széttagoltságát felváltotta a *Zsolnay Kulturális Negyedben* történő színvonalas elhelyezés. Ez az új helyzet lehetővé teszi további tervek megvalósítását.

Alapképzést, mesterképzést, szakirányú továbbképzést, illetve doktori képzést egyaránt folytatnak a karon. A művészeti képzés jellegéből fakadóan a szakokon kis létszámú csoportokkal dolgoznak. A karon művészeti-kutatási tevékenység folyik, jellemzően a hazai és nemzetközi szervezésű önálló és csoportos kiállításokon való részvétel, a hazai és nemzetközi konferenciákon, mesterkurzusokon való szereplés, szóló koncerteken, illetve zenekarban való fellépés, szakkönyvek, publikációk, fordítások megjelentetése. Több kisebb kutatási csoport alakult részben helyi cégekkel együttműködve. Az oktatói munka minőségének fejlesztése érdekében teljesítményértékelési rendszert vezettek be. Az oktatói utánpótlás biztosításához csak minősítéssel rendelkezőket vesznek fel. A tárgyi feltételek az új helyre való átköltözéssel (Zsolnay Kulturális Negyed) magas színvonalon adottak.

A művészeti és művészetközvetítő képzési területen lefolytatott párhuzamos szakakkreditációs jelentésben (2008, 2009) a képzés szakmai tartalmának fejlesztésére és az infrastrukturális elhelyezés javítására vonatkozó javaslatokat fogalmazott meg a MAB. A szakmai jellegű ajánlások megvalósítására intézkedési terv készült, (elméleti képzés kurzuskínálatának bővítése, évente megrendezendő szakmai hét megvalósítása, szakdolgozati követelményrendszer kidolgozása). Az infrastruktúra állapotára vonatkozó javaslatok nagyrészt megoldódtak a Zsolnay negyedbe történő átköltözéssel: megszűnt a korábbi szétaprózottság, és több műterem, illetve korszerű gyakorlóhely kialakítására került sor.

2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése

2.1. A kar szervezete, vezetési rendszere a küldetésnyilatkozat tükrében

A kar az egyetemi alapdokumentumok szellemében dolgozik, organogramja szerint a *Kari Tanács* (15 fő) a legfőbb döntéshozó szerv. A dékán munkáját nem dékánhelyettesek, hanem közvetlenül a *Dékáni Tanács* segíti, melynek tagja – a dékán mellett – többek között a három intézet igazgatója, a doktori iskolájuk vezetője, illetve a Hallgatói Önkormányzat elnöke. A kari stratégia és minőségszemlélet alakításában nagy szerepe van a Kari Tanács mellett működő 7 bizottságnak. A menedzsment hatékonyan fogja össze a sok egyéni egyeztetést és esetenként bonyolult oktatásszervezési feladatokat igénylő, szerteágazó képzési struktúrát. Mivel a MK-on nincsenek dékánhelyettesek, ezért nagy mértékben megnövekszik az intézetigazgatók, illetve az intézeti menedzserek, valamint az oktatási ügyekkel megbízott oktatók és a dékáni hivatalvezető feladata.

A 3 intézet felépítése a művészeti képzés speciális jellegéhez igazodik. A *Zeneművészeti Intézet*hez hat tanszék és egy úgynevezett *Kamarazenei Kabinet* tartozik. A *Képzőművészeti Intézet*hez a két fő profilt jelentő festészeti és szobrászati tanszék, valamint a művészettörténeti és művészetelméleti tanszék kapcsolódik.

A Média- és Alkalmazott Művészeti Intézethez nem tartozik önálló tanszék, egy úgynevezett oktatói tanács fogja össze az intézethez tartozó képzéseket.

A kar vezetése törekszik a belső és a külső kapcsolatok kiszélesítésére, ápolására. A karközi kapcsolatok folyamatosan bővülnek, jelenleg a BTK, ÁOK, PMMIK, TTK, IGYK, KTK karokkal van együttműködési kapcsolatuk. Ezek formái: hallgatói áthallgatás, közös kurzusok indítása (modularizálás), közös kutatási programok indítása, áttanítás, vendégoktatók meghívása. A kar hallgatói rendszeresen fellépnek más karok rendezvényein. A külső kapcsolatok alapvetően a dél-dunántúli régióra koncentrálnak. Nemzetközi szinten elsősorban az európai országok művészeti felsőoktatási intézményeivel van élő kapcsolata a karnak: pl. *Eszék, Újvidék, Kassa, Nagyvárad, Karlsruhe, Herfordshire, Velence, Aix en Provence, Olomouc, Rovaniemi, Oulu* felsőoktatási intézményeivel. A kapcsolatok formái: diákcsera programok (Erasmus), ösztöndíjprogramok, kiállítások, előadások, hangversenyek stb.

A kari HÖK mind a *Kari Tanácsban*, mind a *Dékáni Tanácsban*, illetve a kari bizottságokban (kivéve a Doktori és Habilitációs Bizottságot) szavazati joggal képviselteti magát. A MK vezetése fontosnak tartja a hallgatói képviseletet, valamint a hallgatók véleményének figyelembe vételét az őket érintő kérdésekben.

2.2. Az akkreditációs feltételek teljesítésének tényszerű bizonyítékai

A MK a művészeti képzés, a művészetközvetítés és a pedagógusképzés területén végez oktatási tevékenységet. Alapképzésben **3** szakon, ezen belül **17** szakirányon, mesterképzésben összesen **5** szakon, közte két osztatlan mesterképzési szakon, ezen belül **6** szakirányon folytatnak képzést. 2012 szeptemberétől a *grafikusművész* mesterszakkal (*tervezőgrafika* szakirány) bővül a képzési kínálat. A pedagógusképzés területén **18** művészstanári szakképzettségből választhatnak a hallgatók. A mesterképzésekre doktori iskola épül (Doctor of Liberal Arts - DLA) képző-és zeneművészeti tudományágban. A színes képzési paletta eredményeképpen a kar e területen az ország egyik kiemelt képzőhelyévé vált az elmúlt időszakban, s a doktori iskola kínálatának bővülésével a képzések nemzetközi keresettsége is egyre növekszik.

A kar nagymértékben támaszkodik az egyetem oktatási kínálatára, igen jelentős az áthallgatások és a közös kurzusok szervezése. Az oktatási feladatok egyeztetése a karközi *CAMPUS Credit program* keretében történik. A társkarok által felkínált kurzusokon való részvétel a MK hallgatói számára ingyenes. Az együttműködésben nem csak a tantervben meghatározott kurzusok felvételére van példa, hanem szabadon választott kurzusokat keretében is, mint például az építészet, az irodalom, a néprajz, a kulturális marketing, a művelődési menedzsment, a különböző pszichológiai, nyelvészeti és történelmi kurzusok esetében.

A karnak **48** teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatója van. A minőségszemlélet általánossá tételét bizonyítja, hogy a vizsgált időszakban – miközben a személyi állomány nem bővült – a minősített oktatók száma nőtt. Jelenleg **43** oktatónak van tudományos/művészeti fokozata, **3** fő pedig az adatszolgáltatás időszaka után szerezte meg a minősítést. Ez a minősítettségi arány kimagaslóan jó (közel **90%**-os). A művészstanárok jelentős része rangos állami művészeti díjjal elismert. A minőségi oktatás és az oktatásszervezési feladatok optimalizálása érdekében ösztönözték a közös kurzusok indítását, valamint a közös alkotások létrejöttét a képző- és zeneművészeti ágak között. Az oktatói korfa megfelelő, az oktatói utánpótlás folyamatos. Az oktatók órai terheit növeli az a tény, hogy a művészeti képzés jellege miatt sok a kis létszámú csoport, illetve az egyéni foglalkozást igénylő tanóra. Az oktatói kar mind felkészültségére, mind minősítettségre nézve alkalmas a feladatok ellátására.

A kar képzései iránt nagy az érdeklődés, a 2-8-szoros túljelentkezés mellett az elmúlt időszakban nőtt az első helyes jelentkezők száma is. A hallgatók száma évek óta **400** és **500** fő között mozog. A kifutó képzések és a kevesebb levelező hallgató miatt enyhe csökkenés tapasztalható a létszámban, de az új szakok vonzása ezt a csökkenést némiképp ellensúlyozza.

A lemorzsolódás nem számottevő: 2009 és 2011 között a felvett hallgatók összlétszáma **365** fő volt, összesen **331** fő (**90,7%**) végzett. Évente képzési területenként átlagosan egy hallgató hagyja abba a tanulmányait azért, mert a tantervben előírt követelményeknek nem tud eleget tenni. A doktori iskolában 2009 és 2011 között összesen **15** fő szerzett DLA fokozatot, **16** fő pedig habilitált.

A MK *infrastrukturája* minden igényt kielégít, mind az oktatók, mind a hallgatók számára megfelelő elhelyezést biztosít. A *Zsolnay Kulturális Központ* átadásával nagymértékben megnőtt a képzések számára hasznosítható terület. A *Zeneművészeti Intézet* területe: **2400 m²** (**21** tanterem, **20** gyakorlófülke, **egy** hangversenyterem). A kiválóan felszerelt, igényes akusztikai paraméterekkel ellátott terek kiváló körülményeket biztosítanak a zeneművészeti képzés számára. A *Kerámia Oktatási és Kutatási Központ*, valamint a Doktori Iskola **1755 m²**-t foglal el, míg a *Képzőművészeti Intézet* hasznos területe **4135 m²**. Ehhez kapcsolódik a Szobrászati tanszék **1760 m²**-el. Összességében megállapítható, hogy a Művészeti Kar új elhelyezése messzemenően biztosítja a képzés és a tudományos kutató-alkotó munka feltételeit. Negatívumként a kiállítási feltételek említhetők (Folyosó galéria), de a Zsolnay Központtal történő további egyeztetések eredményeképpen a jövőben ez az akadály is elhárulhat.

2.3. A kar kulcsfontosságú eredményeinek értékelése, különös tekintettel a kutatási, fejlesztési, alkotó/művészeti tevékenység és gazdálkodás eredményeire; a kar hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

A kar kulcsfontosságú eredményei összefüggnek az oktatók művészeti, alkotó és kutató munkájával. A művésztanárok mindegyike kimagasló eredményeket mondhat magáénak a hazai, illetve a nemzetközi kiállításokon, illetve hangversenyeken. Emellett a kar minden intézetében folyik kutatómunka a következő témák valamelyikében: anyag és formakutatás, anyagismeret a képzőművészetben, elektronikus médiumok a művészetben, valós és virtuális terek, művészettörténet. A kutatások eredményei és a kapcsolódó publikációk elérhetők a kar honlapján. A Zeneművészeti Intézetben *Pedagógusképzési kutatócsoport* dolgozik, illetve a PTE *Neurológiai és Pszichológiai Intézetével* közösen folytatnak kutatásokat a zenei agykutatás terén. Az intézet harmadik kutatási témája Kodály zenei nevelési koncepciójának rehabilitációs lehetőségeivel foglalkozik.

A kar kiemelkedő eredményei közé sorolhatók a művészeti területen kiírt pályázatai. Öt alkalommal rendeztek *Színerő - Léptékváltás* címmel kurzust, s az *Európa Kulturális Fővárosa* pályázat keretén belül köztéri művészeti pályázatot hirdettek és bonyolítottak le. Ezek a rendezvények országos érdeklődésre tartottak számot, s nagymértékben hozzájárultak a kar külkapcsolatainak fejlődéséhez. A kutatás – fejlesztés, illetve a Doktori Iskola szempontjából kiemelkedően fontos a *Dél-Dunántúli Porcelán és Kerámia Klaszterben* való részvétel.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A PTE MK minőségirányítási rendszerét az MSZ EN ISO 9001:2009-es szabványnak megfelelően a *Minőségfejlesztési Bizottság* felügyeli, koordinálja és működteti. A bizottság tagjait a kar dolgozói közül a *Kari Tanács* választja meg, munkájában hallgatók is részt vesznek. A kari Minőségfejlesztési Bizottság egy tagja az *Egyetemi Minőségfejlesztési Bizottságban* képviseli a kari szempontokat. A bizottság együttműködik a kar vezetésével a kari minőségcélok, valamint a minőségfejlesztési program meghatározásában. Az alkalmazott ISO-szabványnak megfelelően kialakították a szükséges dokumentációs rendszert.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése a karon szabályozott módon történik. Képzési stratégiájuk kialakításában figyelembe veszik az egyetem által végzett belső felmérések eredményeit, a közoktatási intézmények elvárásait, valamint a gazdasági és kulturális élet különböző területeiről érkező igényeket.

A hallgatók diploma utáni művészi életútjának követése nem szabályozott és nem dokumentált, de a mester-diák viszony személyes jellegéből adódóan a mesternek tudomása van a hallgatók végzés utáni művészeti tevékenységéről. Az egykori hallgatókkal való kapcsolattartás egyik fő eszköze a kari honlapon a közelmúltban létrehozott *alumni* oldal. Ezen a felületen tájékoztatást adnak az aktuális eseményekről, a fiatal művészeket érdeklő pályázati, kiállítási lehetőségekről. Emellett fogadni tudják a végzett diákok észrevételeit, javaslatait, visszajelzést kapnak a hallgatói igényekről, elhelyezkedési lehetőségekről. Mindezek az információk hozzájárulhatnak a kar ismertségéhez, javíthat a képzések piacképességén.

A *PTE Marketing Osztálya* által koordinált elégedettségi vizsgálatok eredményeit a kar vezetése megkapja, és azokat a Dékáni Tanács kiértékeli. A belső munkatársi elégedettségi vizsgálatokból – a válaszadók kis száma alapján érdemi következtetést nem lehet levonni. Sajnálatosan alacsony a részvételi hajlandóság az oktatói munka hallgatók általi véleményezésében: a kar **334** hallgatójából **26** fő töltötte ki a kérdőívet. A MK egyik legfontosabb intézkedési célja a felmérésekben a válaszadók arányának emelése.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere, az oktatás eredményessége

A hallgatói teljesítmények értékelésére vonatkozó információkat a *Tanulmányi és Vizsgaszabályzat* (TVSZ) tartalmazza. Az értékelés előzetesen közzétett és egységesen alkalmazott kritériumok és szabályok szerint történik. A TVSZ és a vizsgáztatási rend nyilvános.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az MK az oktatók minőségének biztosításában a *PTE Foglalkoztatási Szabályzatát* veszi figyelembe. Folyamatosan követik a MAB által a művészi attitűdre és teljesítményre vonatkozóan megfogalmazott elvárásokat. A szakmai előmenetelre és a humán erőforrás fejlesztésére a *Dékáni Tanács* tesz javaslatot. Figyelemmel kísérik a szervezeti egységek fejlesztési terveit, és a javaslatok alapján rangsorolják a személyi állomány fejlesztésének ütemét. A teljesítményértékelésekben a kar rögzíti az oktatói elvárásokat, amelyek teljesítése az előmenetelükhöz szükségesek.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

Az új infrastrukturális körülmények között a kar a zenész hallgatók részére gyakorlóléhselyet tud biztosítani. A számos tanszéki koncert, verseny mellett játéklehetőséget kapnak a hallgatók a *Pécsi Egyetemi Zenekarban*, a *Pannon Filharmonikusoknál* és a *Pécsi Vasutas Koncertfűvös Zenekarban*. A képzőművész hallgatók esetében a tanterv szerint kötelezően teljesítendő elem a nyári szakmai gyakorlat, amelyeket oktatóik szerveznek külső helyszíneken. Évközben számos olyan pályázati és fellépési lehetőséget biztosítanak, amelyen való részvétel hozzásegíti a hallgatókat ahhoz, hogy a munka világának elvárásait megismerjék. A kar önálló könyvtára az oktatóknak és hallgatóknak a szükséges dokumentumokhoz és információkhoz korlátozás nélküli hozzáférést biztosít.

Az MK kiemelt figyelmet fordít a tehetséggondozásra, melynek eredményeként a hallgatói létszámokhoz képest magas a TDK-n és az OTDK-n résztvevők száma. A kar doktori iskolája lehetőséget nyújt a tehetséges fiatal képző- és zeneművészek továbbképzésére.

3.6. Belső információs rendszer

A belső információs rendszer feladata, hogy a leghatékonyabban érje el a célcsoportokat: hallgatókat, oktatókat, dolgozókat, valamint más szervezeti egységeket. A kar használja az egyetemen működő kommunikációs csatornákat, az elektronikus információs rendszerek közül az *ETR*, *CooSpace*, *SAP*, *VIR* biztosítja a kapcsolattartást és a fontos információkhoz való hozzáférést.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása, honlap

A kari tájékoztatási módszerek alapja a PTE *Marketing Osztálya* által koordinált kommunikációs tevékenység. Ugyanakkor a központ által irányított médiumok használata mellett a személyes és kari kapcsolatrendszer is szerves része az MK kommunikációs stratégiájának. A marketing koncepciójuk fontos eleme a nyilvánosság tájékoztatása, a kar iránt tanúsított érdeklődés felkeltése, ismertségük növelése, a hallgatóik művészeti teljesítményének bemutatása céljából.

4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók

A kar a C-SWOT analízisben meghatározta azokat a tényezőket, melyek segítik vagy gátolják a kar stratégiájának megvalósítását. Az analízis összességében reális képet ad a kar helyzetéről, néhány területre kiterjedően meghatározta – az önértékelésben ismertetett eredmények elemzése alapján – a megvalósítandó minőségfejlesztési feladatokat is. Ugyanakkor sajnálatos, hogy a C-SWOT analízis több pontja nem kellően részletes, esetenként hiányos.

III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások a kar számára:

- Törekedni kell a jelenlegi folyosógaléria helyett egy megfelelőbb kiállítási helyszín (galéria) biztosítására.
- Szükség van a külső kapcsolatok további bővítésére, a kapcsolatok konkrét formáinak továbbfejlesztésére, potenciális támogatók megkeresésére, közösen a város kulturális vezetésével és a Zsolnay Központtal.
- Ösztönző intézkedésekkel javítani kell a belső elégedettségi vizsgálatokban való részvételi arányokon.

POLLACK MIHÁLY MŰSZAKI ÉS INFORMATIKAI KAR
AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

PTE Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar	A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos.
---	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján **a MAB a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Karát karként akkreditálja**, mert

- A különböző képzési szintek (alapképzés, mesterképzés, osztatlan mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú továbbképzés) közül legalább kettőben **(6)** szervez oktatást¹².
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományos sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel, továbbá megfelelő infrastruktúrával és adminisztrációval.
- A kar magába integrálja a különböző képzési szinteken folyó szakokat, ennek alapján az egyetemen biztosított a képzések közös vagy hasonló szakterületei oktatásának szervezése.

A 79/2006. (IV.5.) Korm. rendeletben a karlétesítés minimális feltételei között szereplő számszerű adatok a kar vonatkozásában a következők:

- A kar állományában lévő, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma eléri a 40 főt, ténylegesen **143 fő**
- Különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma* az utóbbi 3 tanév átlagában eléri a 200 főt, ténylegesen **3544 fő**.
- Alap- és mesterszakokra számítva az egy szakra felvett hallgatók átlagos száma* eléri a 80 főt, ténylegesen **166 fő**.

¹² Ld.: a Függelékben felsorolt szakok jegyzékét

*a nem teljes idejű képzésekben felvett hallgatók létszámát 0,5-szeres szorzóval figyelembe véve

II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése

1. A kar általános helyzetképe

A kar 1995-ben a Pollack Mihály Műszaki Főiskolának a pécsi egyetemhez való csatlakozása révén jött létre, 2004-ig a PTE főiskolai karaként, majd pedig egyetemi karaként működik. Nagy erőfeszítéseket tettek az egyetemi szint követelményeinek teljesítéséhez, illetve az egyetemi státusz megszilárdítása terén. 2011 óta – tekintettel a karon folyó informatikai képzésre – *Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar* a neve. A PMMIK a felsőoktatás valamennyi képzési szintjén oktat. Célja, hogy a régió egyetlen műszaki felsőoktatási képzőhelyeként magas színvonalú képzést nyújtson szakjainak megfelelő képzési területeken. Az építőművészet révén a képzési spektrumban a művészeti képzés is jelen van. Nemzetközi mércével is kiváló teljesítményt nyújtanak az építészet-építőművészet terén, igazolva a kiemelkedő alkotó személyiségek körül kialakuló iskolák jelentőségét. A gépész-, villamos, és építőmérnöki területeken ez még nem mondható el. Ezekben a szakterületeken a kutatás-fejlesztés színvonala még nem haladta meg lényegesen a főiskolai szintet, noha a jelentős laboratóriumi fejlesztésekkel egyes területeken erre van esély.

A karon az elmúlt időszakban sikeres akkreditációt követően **10** szak indítására került sor. A gyors ütemű szaktöbbitési folyamat következményeként több képzés esetében az oktatói és tudományos követelmények teljesítése formális, mára az oktatáshoz rendelkezésre álló humán erőforrás elérte a korlátait.

A kar az elmúlt időszakban nagyarányú infrastrukturális beruházásokat hajtott végre, az épület-felújítás és –átalakítás révén modern, hallgatóbarát épületet sikerült kialakítani. Ugyanakkor a PPP konstrukcióban megvalósult fejlesztések nagy anyagi terhet jelentenek a kar számára.

Bár a 2007-es *akkreditációs jelentés* javaslatai közül sok esetben sikerült előrelépni (pl. a doktori iskola megerősítése, az infrastruktúra fejlesztése), de több területen még sok a tennivaló az egyetemi szemléletmód, a kutatás-fejlesztés színvonala, és a minden tekintetben megfelelő oktatói háttér megteremtéséhez.

2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése

2.1. A kar szervezete, vezetési rendszere a küldetésnyilatkozat tükrében

A PMMIK választott testülete a **36** tagú *Kari Tanács*, amely véleményt nyilvánít, javaslatot tesz mindazokban az ügyekben, amelyek a kart érintik, és a Szenátus, valamint a rektor feladat- és hatáskörébe tartoznak. A Kari Tanács által meghozott határozatok végrehajtásának felelősei az intézetigazgatók, a tanszékvezetők és a szakfelelősök. A kar vezetője a dékán, őt a **4** dékánhelyettesből és a kari igazgatóból álló vezetőség, a *Dékáni Tanács* és **9** bizottság segíti a munkájában. A kar **4** intézete **18** tanszékre tagozódik, valamint oktatási-kutatási alapegységként szerepel még a *Műszaki Szaknyelvi Lektorátus*. Nem szerencsés, hogy sok a kisméretű tanszék, pl. az *Energiadesign tanszék* összesen három oktatóból áll (egy docens, egy adjunktus és egy munkatárs), továbbá előfordul, hogy adjunktus vezeti a tanszékot (*Gépszerkezettan tanszék*). Ezek az anomáliák vélhetően szoros kapcsolatban állnak a már említett feszített tempójú fejlesztéssel.

A kari szervezetet, a stratégiaalkotást és a mechanizmusokat a *Kari Tanács* által elfogadott és rendszeresen felülvizsgált SZMSZ határozza meg. A fontosabb stratégiai tervek a minőségpolitika elveit betartva készülnek el. A küldetésnyilatkozat a regionális feladatokból kiindulva származtatja a kar feladatait, de célul tűzi ki azt is, hogy a kar a tágabb régióban is elismert diplomát adó intézmény legyen. A kar számára a nemzetközi színvonal a mérvadó, de ezt még csak kevés területen érik el. Az erőfeszítések ugyanakkor tiszteletre méltóak.

A kar együttműködésre törekszik az oktatás bizonyos területein más karokkal, de ezen a téren további erőfeszítésre van szükség.

2.2. Az akkreditációs feltételek teljesítésének tényszerű bizonyítékai

Még jelen vannak a képzésben a korábbi osztatlan képzés hallgatói, de már csak kifutó jelleggel. A bolognai rendszer keretében alapképzésben **8** szakon, mesterszinten **6** diszciplináris mesterképzésben (ebből egy osztatlan) és **8** tanári szakképzettségen, doktori iskolájukban pedig PhD képzés folyik. A képzési palettát **7** felsőfokú szakképzési és **3** szakirányú továbbképzési szak bővíti. A képzéseknek minden szinten erős eleme a mérnöki szakmai, a speciális informatikai, művészeti ismeretanyag.

A PMMIK nagy gondot fordít az akkreditációs feltételek számszerű teljesítésére, ugyanakkor a gyors fejlesztés, az erőltetett szakindítások az oktatók jelentős túlterheléséhez vezetettek. A nagyszámú szaknak és szakiránynak oktatókkal való lefedettsége kritikus, gyakran egy-egy kulcsszereplőn, esetenként nem pécsi illetőségű oktatón múlik a szak indíthatósága. A nagy oktatói leterheltséget jelzi, hogy több mint 20%-uk esetében a tantárgyfelelősként gondozott tantárgyak kreditértéke meghaladja a 25 kreditet, többen vannak, akiknél ez 35 kredit. A **146** fős (**143** oktató, **3** kutató), teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatói kör **62%-a**, **91** fő minősített. Az oktatók munkaköri beosztás szerinti összetétele: **14** egyetemi tanár, **39** egyetemi docens, **12** főiskolai tanár, **17** főiskolai docens, **30** adjunktus, és **2** tanársegéd. Bár a karon tudatos és intenzív utánpótlás nevelés folyik, a felső korcsoportok kedvezőtlen arányának újratermelődése miatt a korfa továbbra sem ideális, a **146** főből csak **59** fő (az oktatóknak **40,4%-a**) tartozik a 36 - 55 éves korosztályhoz.

A jelentkezők száma – egyrészt a demográfiai változások, másrészt a gazdasági recesszió következtében – évről évre csökken. A legnagyobb csökkenés a hallgatói összlétszámban a 2008/2009-es tanévben következett be. Bár az alap- és mesterképzéseknél a csökkenés tendenciája lassabb, ezeken a szakokon is egyre kisebbek a létszámok, különösen a költségterítéses finanszírozású hallgatókat tekintve. A karon a lemorzsolódás magas, a hallgatók elmondása szerint egyes szakokon közel **50%-os**. 2008 és 2011 között a felvett hallgatók összlétszáma **5043** fő volt, összesen **2873** fő (**56,9%**) végzett. A magas lemorzsolódási arányok – különösen az alapképzésben – elsősorban a felsőoktatásba bekerülők országosan is megfigyelhető rendkívül hiányos középiskolai ismereteivel hozhatók kapcsolatba. A PMMIK-n ezt a körülményt tovább rontja, hogy a hallgatóinak egy jelentős része szakközépiskolából érkezik, az ő felkészültségük többnyire elmarad a gimnáziumokból érkezőkétől. A karon az elmúlt három évben alap-és mesterképzésben **608** fő záróvizsgázott, **378** fő szerzett oklevelet, vagyis a záróvizsgát tett hallgatók jelentős aránya (**37,9%**) nem kapott oklevelet – vélhetően nyelvvizsga hiánya miatt.

A PMMIK *Breuer Marcell Doktori Iskola* hallgatói összlétszáma **193** fő, ebből **159** fő DLA hallgató, **34** fő PhD képzésben vesz részt. 2006 óta **55** doktorandusz szerzett DLA fokozatot.

A kar *infrastruktúrája*, informatikai felszereltsége, könyvtári ellátottsága jó. Az elmúlt évek jelentős beruházásának eredményeként projektorral, számítógéppel felszerelt korszerű oktatótermek, szaktantermek, számítógépes termek állnak az oktatók és hallgatók rendelkezésére.

2.3. A kar kulcsfontosságú eredményeinek értékelése, különös tekintettel a kutatási, fejlesztési, alkotó/művészeti tevékenység és gazdálkodás eredményeire; a kar hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

A kar egyik legfontosabb eredménye az előző akkreditáció óta, hogy sikeresen bővítette doktori iskoláját, amely a magalakulásakor csak az építőművészet területén folytathatott DLA képzést, jelenleg emellett az építészmérnöki tudományokban PhD képzésre is jogosult. A képzés

színvonala országos összehasonlításban is jó, specialitása, hogy a DLA hallgatók „valóságos feladatokon” végzik a kutatásaikat; pl. a PTE Science Building projektet és a PMMIK rekonstrukcióját is DLA hallgatók tervezték, továbbá hallgatóikkal közösen – nyertes kiállítás rendezőként – a 13. Velencei Építészeti Biennálén képviselhetik Magyarország építészetét.

A karon folyó tudományos munkát a *Dékáni Tanács* és a *Tudományos Bizottság* szervezi és irányítja, jelenleg **8** nagyobb kutatási csoport működik. Oktatóik, kutatóik, a DLA ill. PhD hallgatók egyre nagyobb számban vesznek részt hazai és külföldi konferenciákon, és egyre többet publikálnak. A tudományos-kutatási tevékenység eredményességét – az MTMT adatbázisban rögzített adatok szerint – a kar munkatársainak összesen (a 2005 és 2011 között) **1810** „műve” (cikk, könyv, könyv-fejezet, absztrakt, szabadalom stb.) mutatja.

Kihasználva a felzárkóztatási alap lehetőségeit, a kar jelentős *infrastrukturális* fejlesztéseket hajtott végre (épületrekonstrukció, laborfejlesztés). Annak ellenére, hogy az utóbbi évek fejlesztései nagy terheket jelentenek, a PMMIK gazdálkodása kiegyensúlyozott. A 2009-től – elsődlegesen a demográfiai változások hatására – csökkenő normatív támogatásokat K+F együttműködésekkel, valamint aktívabb pályázati tevékenységgel igyekeznek kompenzálni.

A kar egyes szakok képzésében szorosan együttműködik a társkarokkal, és maga is átoktatással segíti azok munkáját. Számos területen, alapvetően személyi kapcsolatokon keresztül van együttműködésük a hazai műszaki felsőoktatással. A PMMIK-n – részben a kapcsolatépítés lehetőségeire is tekintettel – 2008-és 2011 között **6** konferencia (közülük több nemzetközi) megrendezésére került sor. 2005 óta a kar minden évben megrendezi a nemzetközi PhD és DLA Szimpóziumot, ezáltal tudományos és vitafórumot biztosítva a doktoranduszoknak. Főleg a külföldi kapcsolatteremtést szolgálja a néhány éve megszervezett „*High Performance Computations for Engineering*” című PhD kurzus és a „*Pollack Summer Special*” nyári egyetem. Ezekon a kurzusokon átlagosan 15 külföldi PhD hallgató és kutató vesz részt. Mindazonáltal a nemzetközi kapcsolatok – néhány területtől eltekintve – további erősítést igényelnek.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A PMMIK minőségirányítási rendszere az MSZ EN ISO 9001:2009-es szabványnak megfelelően működik, melyet NQA-EMT tanúsított. A rendszert a *Minőségfejlesztési Tanács* (a Kari Tanács albizottsága) felügyeli, koordinálja és működteti, tagjai a tanszékek minőségügyi megbízottjai. A kari minőségirányítási vezető az egyetemi Minőségfejlesztési Bizottságnak is tagja. A Minőségfejlesztési Tanácsban a hallgatói részvétel is biztosított. A PMMIK kialakította a minőségirányítási rendszer működéséhez szükséges dokumentumokat és a rendszer működéséhez szükséges struktúrát.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programok létesítése, indítása, követése és rendszeres belső értékelése a karon szabályozott módon történik. A már indított alapképzési programjaik elsősorban a karon hagyományos, tradicionális műszaki főiskolai, egyetemi képzések területét fedik le. A jövőben a kar szeretné újra átgondolni az oktatási portfólióját, további mesterszakok indításában gondolkodni. Új szak létesítésénél, indításánál a munkaerő-piaci, a régiós, a szakmai és a kamarai igényeket egyaránt figyelembe veszik.

Az EU-s elvárások, a kamarai jogosultsági rendszer változásai és a munkaerő-piaci visszajelzések alapján folyamatosan fejlesztik a képzések tananyagát. A fejlesztésre, tantervi átalakításra a szaktanácsok tesznek javaslatot, elfogadásukról a Kari Tanács dönt.

Az elmúlt öt évben kiemelten fontos szerepe volt a munkáltatói oldallal való kapcsolatépítésnek. Mintegy 400 céggel, intézménnyel, iskolával van működő, napi kapcsolatuk, melynek keretében a végzett hallgatók szakmai karrierútját is próbálják követni. A munkaerőpiac szereplői a végzetek alapvető mérnöki tudását, felkészülését jónak ítélik. A végzett hallgatók kari szintű pályakövetésére 2004-ben került sor utoljára, azóta a *Diplomás Pályakövető Rendszert* az egyetemi *Marketing Osztály* koordinálja, működteti. A PMMIK fontosnak tartja a közeljövőben egy kari, valamennyi szakra kiterjedő kérdőíves pályakövetési rendszer kidolgozását.

A hallgatói elégedettség mérésére kérdőíves technikát alkalmaznak. A kérdőíveket a kari HÖK az ETR segítségével – az adatvédelmi szabályok betartása mellett – juttatja el a célcsoportokhoz (hallgató, oktatók, nem oktató dolgozók, vezetők) minden szemeszter utolsó három hetében. Az előző években a hallgatók közel 70%-a töltötte ki kérdőíveket, ami országos és az egyetem más karaival történő összehasonlításban is nagyon jó aránynak számít. A felmérések eredményei az összes tantárgyat és oktatót illetően átlagosan a **2,9-5** közötti intervallumba esnek. Az oktatókról készült féléves hallgatói értékelést a kari vezetés áttekinti, majd a tanszékvezetők megkapják a saját oktatóikról szóló kimutatásokat, melyeket oktatókkal külön-külön ismertetnek. Az oktatók javadalmazásában a hallgatói értékeléseket is figyelembe veszik, a kiemelkedő eredményt elért oktatók díjazásban részesülnek. A hallgatók nehezményezik, hogy a véleményezés eredménye számukra nem válik ismertté. Az egyetemen áttérnek egy új teljesítményértékelési rendszerre; ennek a kari viszonyokra történő alkalmazása folyamatban van.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere, az oktatás eredményessége

A hallgatók előmenetelét az ETR rendszerben, ill. a tanszékek az oktatók saját adatrögzítései alapján követik nyomon. A kar vezetése és a *Kari Oktatási Bizottság* rendszeresen áttekinti a tantárgyak követelményeit, ahol túl nagy a lemorzsolódás vagy az eredménytelen teljesítés ott fejlesztési feladatokat határoznak meg. A hallgatók értékelése egységesen alkalmazott kritériumok, szabályok és eljárások szerint történik. A TVSZ és a vizsgáztatási követelmények nyilvánosak. A kar kiemelt figyelmet fordít a tudományos diákkori tevékenységre. A tudományos diákkori dolgozatokat, pályamunkákat készítő hallgatók minden év őszén *Tudományos Diákköri Hét* keretében mutatják be dolgozataikat, évente általában **25-40** dolgozatot, a legjobb pályamunkákat pénzjutalomban részesítik.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

A PMMIK oktatói/kutatói állománya megfelelő arányban (**62%**) minősített, PhD ill. DLA fokozattal rendelkezik. A kar kiemelt figyelmet fordít arra, hogy nagy gyakorlati-, üzemi-, tervezői-, kivitelezői tapasztalatú oktatók is részt vegyenek a képzésben, ezért gyakorló mérnököket is bevonnak az oktatásba, és pl. az építész-képzésben oktatók kizárólag olyan építészek, építőművészek, akik szakmájukat magas szinten művelik itthon és külföldön, amit az állami elismerések is igazolnak. Miközben hangsúlyozni kell annak a fontosságát, hogy egy műszaki karon fontos, hogy legyenek az iparból, a gyakorlatból érkező oktatók, mindamelllett egyetemi szintű oktatáshoz magas színvonalú kutatási-fejlesztési háttérrel is rendelkezni kell. Ezen a téren jelentős fejlesztésre van szükség.

A PMMIK támogatja a fiatal oktatók fokozatszerzési ambícióit. Heti 4 óra dékáni kedvezményt kaphatnak az óratartrási kötelezettségből, továbbá pályázhatnak anyagi támogatásra is, melyből a tandíj, a jegyzetek, a publikálás, a konferencia részvétel részben finanszírozható. E tekintetben az építőművészet és az építőmérnöki területen oktatók helyzete könnyebb, hiszen ők a kar saját doktori iskolájában szerezhetnek DLA/PhD fokozatot, a többi tudományterületen erre csak Pécsen kívül van lehetőség.

A karon 2011 év őszétől oktatói teljesítményértékelést és ösztönző rendszert vezettek be. A komplex értékelési rendszer (TÉR) önellenőrzés ill. tanszékvezetői kontroll beiktatásával évente

két alkalommal képet ad az oktatók teljesítményéről három területen: oktatási tevékenység, menedzsment tevékenység, kutatási és publikációs tevékenység.

Mindhárom kategóriában van egy elvárt pontszám, ami függ az oktató beosztásától is. A kitöltött és ellenőrzött pontozólapok alapul szolgálnak az oktatók minősítéséhez.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A kar az első évfolyamosok segítésére példaértékű ún. „korrepetálási rendszert” alakított ki a felsőbb évfolyamos hallgatóknak. A főiskolai hagyományoknak megfelelően nagy figyelmet fordítanak a gyakorlati képzésre, a külső gyakorlatok esetében visszajelzéses rendszert működtetnek. A tehetséges hallgatóknak szakkollégiumi rendszer biztosít lehetőséget az ismeretekben való elmélyüléshez. Külön meg kell említeni, hogy a mérnöki szakma gyakorlásához szükséges jogi és szakmai háttéranyagot biztosítanak a hallgatóiknak.

A kar könyvtárában és a PTE központi könyvtárában hozzáférhetők a műszaki tudományterület jelentős folyóiratai, szakkönyvei, CD-ROM adatbázisai. A szaktanszékek korszerű műhelyekkel, laboratóriumokkal, műteremmel biztosítják a hallgatók gyakorlati képzését.

A Pécsi Tudományegyetem az elmúlt néhány évben átfogó kollégiumi rekonstrukciót hajtott végre, melyben a kollégiumi férőhelyek közel 2/3-át felújította. A sportolási, egészségmegőrző-fejlesztő programját 2010-től a *Testnevelés-sport Központ* valósítja meg. A kar hallgatói több sportág versenyein is eredményesen szerepelnek. A hallgatói tanácsadási szolgáltatásokat közösen végzik az egyetemen működő központi szervezetekkel. A „PTE-hallgatói” azonosságtudat mellett, a hallgatók büszkék arra is, hogy a PMMIK-n tanulhatnak, amiben a Boszorkány úti campusnak is nagy szerepe van.

Meg kell említeni, hogy a hallgatók – különösen a kar építész hallgatói – nem bizakodóak az elhelyezkedési lehetőségeiket illetően. Ezen próbál enyhíteni a *Pollack Expo*, de egy aktívabb karrier irodai tevékenységre is szükség lenne.

3.6. Belső információs rendszer

A kar belső információs rendszere hatékonyan működik. Gondoskodnak a képzési programjaik és egyéb tevékenységeik eredményes működését támogató információk gyűjtéséről, elemzéséről és felhasználásáról. Az oktatási folyamatot támogató információs rendszerek rendelkezésre állnak. A PMMIK több információs csatornát működtet. A karhoz kapcsolódó nyilvános információk a kari honlapon találhatóak. Egy adott szak oktatási, kutatási tevékenységéhez kapcsolódó információkat a szakok saját honlapjai tartalmazzák. Az ETR az oktatók és a hallgatók számára a tanulmányokhoz kapcsolódó információk közzétételére is alkalmat ad. A beiratkozást, az adategyeztetést az *ETR* és a *Modulo*, a csoportokon belüli kommunikációt pedig az *ETR Coospace* segíti.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása, honlap

A PMMIK ismertségének érdekében meghatározta a kar kommunikációs stratégiáját. Az elérni kívánt célcsoportok: az iskolák, a felvételizők, az üzleti partnerek, az oktatók és a hallgatók. A nyilvánosság biztosításának eszközei a kari honlap, *Summer School*, alumni, a médianyilvánosság, a nyílt napok, a kiállítások, a rendezvények, stb. A kar honlapja jó, szinte minden fontos információ könnyen elérhető.

4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók

A kar elkészítette a C-SWOT analízist, melyben erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket, veszélyeket és külső korlátokat jelölt meg, az elemzés összességében reális képet ad a kar helyzetéről. Néhány területre kiterjedően kijelölte az önértékelés eredményeinek elemzéséből a megvalósítandó minőségfejlesztési feladatokat. Az analízisből azonban hiányzik a fejlesztések

sebességéből adódó előnyök és hátrányok vizsgálata. A következtetések emiatt részben nem elég mélyek.

A kutatás kizárólag az infrastrukturális fejlesztés kapcsán szerepel, pedig ezen a téren komoly feladatok várnak a karra, amennyiben a küldetésnyilatkozatban szereplő célt, a nemzetközileg is értékes diplomához juttatást meg akarják valósítani. A hallgatókkal való beszélgetésen elhangzott, hogy a karral kapcsolatos negatív sztereotípiák ellensúlyozására aktívabb és eredményesebb PR tevékenységre lenne szükség.

III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások a kar számára

- A képzések minősége szempontjából kiemelten fontos a nemzetközileg számon tartott tudományos eredmények hangsúlyozása, és az ennek megfelelő fejlesztések elősegítése, ezért a humán erőforrás-fejlesztésben kiemelt szerepet kell kapni a kutatói-fejlesztői potenciálnak. Mielőbb szükséges a személyi állomány bővítése nemzetközi mércével is kiváló teljesítményt nyújtó, pécsi illetőségű oktatókkal-kutatókkal.
- Megfelelő beiskolázási stratégiával és hatékony felzárkóztató programokkal csökkenteni kell a nagyon magas hallgatói lemorzsolódást. A záróvizsga után oklevelet szerzett hallgatók alacsony aránya jelzi, hogy az idegennyelv-tudás javítására további kari erőfeszítés és ösztönzés szükséges.
- Dicséretes, hogy a PMMIK helyi konferenciákat szervez és publikációs lehetőséget teremt önálló kiadvány létrehozásával, de ezek nem pótolják a nemzetközi megmértetést. Meg kell határozni azokat a kar tekintetében reális kutatás-fejlesztési területeket, amelyeken nemzetközi, impakt faktoros folyóiratokban lehet publikálni, és az erőforrásokat ezekre a területekre kell koncentrálni. Ehhez szorosabb együttműködés kell a társakkal; pl. TTK-val az informatikai képzés és környezetvédelem terén. Kutatási együttműködésekre kell törekedni hazai és nemzetközi kutatási központokkal.
- Számos problémát vet fel a képzési kínálat erőltetett ütemű bővítése. Egyes alapképzési szakokon a szakirányok egymás versenytársaivá váltak, és ez a kritikus szint alá viheti a létszámot. A beindított mesterszakokon nagyon kevés hallgató van.
- A személyi háttér bővítése elengedhetetlen a hosszú távon színvonalas, stabil képzés megteremtéséhez, hogy az ne néhány – erősen túlterhelt – kulcsszereplőn múljon, mert az akkreditációs követelmények számszerű teljesítése még nem jelent biztosítékot. Bár formai problémákat megoldhat a friss PhD-val rendelkező oktatók gyors, docenssé való előléptetése, de nem teremti meg az egyetemi színvonalú oktatáshoz nélkülözhetetlen kutatási bázist. Nem szerencsés, hogy néhány teljes munkaidőben foglalkoztatott egyetemi tanár csak heti két napot tölt a karon. Az oktatók jelentős része túlterhelt, ami ördögi körbe kényszeríti még azokat is, akik képesek lennének a kutatási téren előrelépni.
- Javasoljuk, hogy a *Minőségfejlesztési Tanács* elnöke legyen a *Kari Tanács* állandó meghívott tagja.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

PTE Természettudományi Kar	A A kar akkreditációja – az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2017. december 31-ig hatályos.
---	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. egyes rendelkezésének végrehajtásáról szóló 79/2006. Korm. rend. 5. sz. mellékletének a karalapításra vonatkozó előírásai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján a **MAB a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Karát karként akkreditálja**, mert

- A különböző képzési szintek (alapképzés, mesterképzés, osztatlan mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú továbbképzés) közül legalább kettőben (5) szervez oktatást¹³.
- Rendelkezik az oktatott szakokhoz, azok számához, a tudományági sajátosságokhoz igazodó oktatói-kutatói testülettel, továbbá megfelelő infrastruktúrával és adminisztrációval.
- A kar magába integrálja a különböző képzési szinteken folyó szakokat, ennek alapján az egyetemen biztosított a képzések közös vagy hasonló szakterületei oktatásának szervezése.

A 79/2006. (IV.5.) Korm. rendeletben a karlétesítés minimális feltételei között szereplő számszerű adatok a kar vonatkozásában a következők:

- A kar állományában lévő, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma eléri a 40 főt, ténylegesen **140fő**
- Különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma* az utóbbi 3 tanév átlagában eléri a 200 főt, ténylegesen **2742 fő**.
- Alap- és mesterszakokra számítva az egy szakra felvett hallgatók átlagos száma* eléri a 80 főt, ténylegesen **97 fő**.

¹³ Ld.: a Függelékben felsorolt szakok jegyzékét

*a nem teljes idejű képzésekben felvett hallgatók létszámát 0,5-szeres szorzóval figyelembe véve

II. A kar működésének és szervezetének minőségértékelése

1. A kar általános helyzetképe

A Természettudományi Kar, mint a tanárképző főiskolai alapokon 1992-ben megalakult szervezeti egység nagy erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy oktatói munkája és tudományos kutatásainak színvonala megfeleljen az egyetemi karokkal szemben támasztott követelményeknek. Ezt a folyamatot egy súlyos anyagi válság leküzdésének szükségessége tette még nehezebbé. A TTK-n a képzési területek spektruma szélesebb a szokásos természettudományi karokénál: a karról nem vált le az informatika, és helyi sajátosság a sporttudomány, valamint (átmeneti, technikai megoldásként) megjelent az agrártudomány is. A kari tervek – összhangban az EU és Magyarország kinyilvánított szándékával – arra épülnek, hogy a természettudományos oktatás a továbbiakban is fő prioritás lesz, ennek kívánnak regionális szinten megfelelni.

Az öt képzési szintre (alapképzés, mesterképzés, doktori képzés, felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú továbbképzés) kiterjedő képzési szerkezettel, valamint a jelenlegi oktatói és hallgatói létszámokkal a kar teljesíti a számszerű feltételeket. A TTK-n folyó képzési tevékenységek személyi-tárgyi feltételei általában kielégítőek, de az egyes szakterületek között komoly különbségek vannak. Néhány területen kiemelkedő színvonalú oktató és tudományos munka folyik (pl. biológia, kémia), másokon viszont nehézségekbe ütközik a képzéshez szükséges tudományos spektrum lefedése magas színvonalú, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatókkal. Az oktatáshoz kapcsolódó laboratóriumi felszereltség hazai viszonylatban jónak minősül. A hallgatói létszám folyamatosan növekszik.

A kari gazdálkodás kiegyensúlyozott. Meg kell jegyezni, hogy a kar joggal nehezményezi, hogy a gazdálkodási szabályok túlságosan az orvosi -egészségügyi karokhoz igazodnak.

2. Szervezet és működés: helyzetkép és a folyamatok értékelése

2.1. A kar szervezete, vezetési rendszere a küldetésnyilatkozat tükrében

A kari stratégiaalkotás illeszkedik az egyetemi célokhoz és folyamatokhoz. A TTK elsődleges céljai közé tartozik, hogy a magyar természettudományos felsőoktatás egyik legfontosabb szereplőjévé váljon, és széles körben tovább erősítse az eddig kiépített hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerét.

A kari célok megvalósítását megfelelő vezetés, együttműködő légkör biztosítja. A TTK vezető testülete a *Kari Tanács*, egyszemélyi felelős vezetője a dékán, akit 3 dékánhelyettes segít a munkájában (oktatási, tudományos valamint kapcsolati dékánhelyettesek). A kar szervezete hármass hierarchiára épül: tanszék – intézet – kar. Megjegyzendő, hogy az alacsony oktatói létszámok esetenként igen kis tanszékekhez vezetnek. A mikro-tanszékek összevonása rugalmasabb oktatásszervezést, és gazdaságosabb működést tenne lehetővé. A karon jelenleg 8 intézet működik, a hazai TTK-k közül elsőként hoztak létre a környezettudományi képzésért felelős intézetet. A közeljövőben tervezik a jelenleg egymástól helyileg távol eső intézetek egyesítését.

A TTK vezetése jó kapcsolatokat tart fenn az egyetem vezetésével és a társkarokkal. Egyes területeken (biológia, kémia) igen gyümölcsöző át-oktatási-kutatási együttműködést alakult ki a PTE más karaival.

A kar vezetése szorosan együttműködik a *Hallgatói Önkormányzattal*: a hallgatók képviseleti aránya a *Kari Tanácsban* 32,1%-os, (28 főből 9 fő). Teljes szavazati joggal vesznek részt minden, a hallgatókat érintő döntésben (tantervi változások, személyi kérdések, SZMSZ, Tanulmányi és Vizsgaszabályzat, Térítési és Juttatási Szabályzat stb.).

2.2. Az akkreditációs feltételek teljesítésének tényszerű bizonyítékai

Bár az oktatásban kifutó jelleggel még jelen vannak osztatlan képzésekben részt vevő hallgatók, de a kar képzési szerkezetében a bolognai rendszer szakjai dominálnak. A hallgatók az egymásra épülő képzési szinteken intézményváltás nélkül tudják a tanulmányaikat folytatni az alapképzéstől a PhD képzésig. Alapképzésben **11** szakon, mesterképzésben **8** diszciplináris mester- és **8** tanári szakképzettségen, doktori képzésben **4** doktori iskolában folyik képzés. A képzési palettát **3** felsőfokú szakképzési és **4** szakirányú továbbképzési szak bővíti.

Az *oktatói létszám* a 2007-es akkreditáció óta jelentősen nem változott, a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók száma jelenleg **143** fő. A minőségi mutatókat tekintve az elmúlt években jelentős előrelépés történt; **117** oktatójuknak van PhD fokozata, a **24** egyetemi tanárból **19** az MTA doktora, **1** fő az MTA rendes tagja. Sajnos a docensi beosztású oktatóknak több mint 50%-a nem felel meg az új NFtv-ben megfogalmazott kritériumoknak, mivel a kar **44** docense közül jelenleg csak **18** habilitált. Az oktatói korfa az elmúlt időszakban kedvezően alakult; az oktatók **58%**-a a 35-54 éves korosztályhoz tartozik. Jónak mondható az utánpótlás szempontjából fontos 36 év alatti oktatók száma (**20**), és nem túl magas a 60 év feletti, színvonalas és tapasztalt „alapító” professzorok aránya sem.

Meg kell jegyezni, hogy a képzési és oktatói színvonal tekintetében jelentős különbségek mutatkoznak az egyes tudományágak szakjai között. A biológia, fizika, kémia, és egyes környezettudományi területek követelményei a nemzetközi mércéknek is megfelelnek, más területeken (pl. földrajz) a hazai átlagos színvonal a mérce.

A TTK a PTE Ifjúság úti campusán működik, ahol jól felszerelt előadó- és szemináriumi termek, műszeres laboratóriumok állnak rendelkezésre. A karon a számítástechnikai ellátottság országos viszonylatban is jó. A könyvtári ellátottság háromszintű; a kari könyvtárállomány – a BTK-val közös üzemeltetésben – 350 ezer tétel, amit intézeti és tanszéki szakkönyvtárak egészítenek ki.

Mint azt már említettük, a hallgatói létszámok az elmúlt három évben folyamatosan nőttek. Míg 2009-ben az alap és mesterképzésben az első évfolyamra felvett hallgatók száma **707** fő, addig 2011-ben **985** fő volt. Az egyes szakok hallgatói létszámai között azonban nagy különbségek vannak. Fontos értékelési szempont a záróvizsgát tett és oklevelet szerzett hallgatók arányának alakulása. A karon az elmúlt három évben alap-és mesterképzésben összesen **565** fő záróvizsgázott, **515** fő szerzett oklevelet, vagyis a záróvizsgát tett hallgatóknak csak **8,8%**-a nem kapott oklevelet – vélhetően nyelvvizsga hiánya miatt. Ez az arány országos viszonylatban jó eredménynek számít.

A karon a hallgatói lemorzsolódás magas, 2009 és 2011 között a felvett hallgatók összlétszáma **3305** fő volt, összesen **1045** fő (**31,6%**) végzett. Az egyes szakok között a lemorzsolódás szempontjából is nagy a különbség: alacsony pl. a *földrajz*, *biológia*, *programtervező informatikus* alapszakokon, jóval nagyobb a *kémia*, *fizika* szakokon, ahol egyébként is nagyon alacsony; 10 fő körüli a végzők száma. A magas lemorzsolódási arányok – különösen az alapképzésben – elsősorban a felsőoktatásba bekerülők országosan is megfigyelhető rendkívül hiányos középiskolai ismereteivel hozható kapcsolatba. A hallgatók véleménye szerint a lemorzsolódások részben a szorgalmi időszak magas leterheltségének folyamányai, továbbá annak is, hogy egy tárgyat maximum háromszor lehet felvenni. Ez a probléma a mesterszakokra való jelentkezési számokat is kritikus érték alatt tartja (kívülről nem sikerül hallgatókat vonzani). Értelemszerűen a PhD képzésben még súlyosabb a helyzet, de itt a karok közötti együttműködés egyes esetekben segíthet. Az elmúlt években kismértékben, de folyamatosan nőtt a nappali doktori képzésbe beiratkozók száma, csökkent a részképzésbe jelentkezőké. Összességében a doktoranduszok száma 2009 és 2011 között nappali képzésben **196** fő, részképzésben további **200** fő volt. A hallgatók többsége – az országos átlaghoz hasonlóan –

három év alatt nem tudja megszerezni a PhD fokozatát. Az említett időszakban összesen **48** doktori fokozatszerzés történt.

2.3. A kar kulcsfontosságú eredményeinek értékelése, különös tekintettel a kutatási, fejlesztési, alkotó/művészeti tevékenység és gazdálkodás eredményeire; a kar hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

A PTE TTK a magyar felsőoktatás legfiatalabb természettudományi kara, mely az elmúlt húsz év folyamatos fejlődésének eredményeként a Dél-Dunántúli régió természettudományos centruma lett. Jelenleg a karon a minősített oktatók aránya **80%**, ugyanakkor az informatikai és a sporttudományi területen további erősítésre van szükség. A kar oktatói a rektori utasításnak megfelelően a publikációik döntő többségét feltöltötték az MTMT- adatbázisba.

A kar a viszonylag alacsony oktatói létszám ellenére kiváló pályázati tevékenységet folytat, ehhez előnyt jelentettek a felzárkóztatási alap pályázati lehetőségei. A tudományegyetemi kritériumokhoz igazodva – ugyancsak a pályázatoknak köszönhetően – jelentősen nőtt a kutatói létszám; jelenleg közel **30** kutató dolgozik a karon. A doktori iskolák képzési profiljukkal összhangban egyúttal kutatóhelyként is funkcionálnak. A TTK-án néhány diszciplínában kiemelkedő kutatási tevékenység folyik, pl. a neurobiológia, a lézerfizika, a fémkomplexek és a hidrobiológia szakterületén.

Sajnos a kutatási potenciált sokszor még ma is meghatározza a kar főiskolai múltja. A kutatás technikai feltételei sokat fejlődtek az elmúlt években, és továbbra is tiszteletre méltó erőfeszítéseket tesznek a műszeres feltételek megteremtésére. A PTE-n folyamatban van a *Science Building* fejlesztése, amely egy élő- és élettelen természettudományi műszerközpont, oktatási tér és innovációs helyszín szerepét egyaránt be fogja tölteni. A központ 2012 nyarától kapcsolódik be az oktatásba és a kutatásba, jelentősen növelve a kar tudományos potenciálját. Ezen kívül a jelenlegi campus területén egy 400 m²-es területbővítéssel számos laboratórium, oktatói szoba áthelyezésével/kialakításával teszik optimálissá az intézetek munkakörülményeit.

A PTE az elmúlt évtizedben folyamatosan megújuló képzési kínálatával, erősödő oktató gárdájával fokozatosan növelni tudta a hallgatói létszámokat.

A kari gazdálkodás az egyetemi szabályozásra és az egyetemi költségvetésre épül. Annak ellenére, hogy a TTK bevételei 2008 óta folyamatosan csökkennek, a kar gazdálkodása jelenleg stabil.

3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A TTK minőségirányítási rendszerét az MSZ EN ISO 9001:2009-es szabványnak megfelelően a *Minőségfejlesztési Bizottság*, mint a Kari Tanács albizottsága felügyeli, koordinálja és működteti. A bizottság együttműködik a kar vezetésével a kari minőségcélok, valamint a minőségfejlesztési program meghatározásában Tagjait és vezetőjét az oktatási szervezeti egységek és a kari HÖK javaslatára a Kari Tanács választja meg. A bizottság vezetője egyben tagja az egyetemi Minőségfejlesztési Bizottságnak is. A dékán a minőségbiztosítási vezető közreműködésével biztosítja, hogy a minőségfejlesztési szempontok képviselve legyenek a kari szintű döntésekben. A TTK az alkalmazott ISO-szabványnak megfelelően kialakította a szükséges dokumentációs rendszerét.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A karon a képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése szabályozott módon történik. A képzésekről folyamatosan gyűjtik az információkat, ezek alapján meghatározzák a fejlesztendő területeket. A tantervi változásokkal megvárják egy teljes ciklus

tapasztalatait. A képzési programokban bekövetkezett változások nyomon követése a Kari Tanács feladata. A *PTE Szaklétesítési, Szakindítási Szabályzata* pontosan meghatározza az előterjesztések formai kritériumait, a vonatkozó határidőket pedig a Szenátusi munkaprogram tartalmazza.

A *Diplomás Pályakövető Rendszer* irányelvei alapján a pályakövetési vizsgálatok kiterjednek a hallgatói motivációs vizsgálatra is. A végzett hallgatók körében egy évvel a végzés után kérdőíves vizsgálatot végeznek. Az online megkeresést legalább háromévenként személyes megkeresésen alapuló kérdőíves vizsgálatral egészítik ki. A hallgatói véleményezési rendszer megfelelően működik, a vezetők figyelemmel kísérik az eredményeket, és szükség esetén visszajeleznek az oktatóknak.

A hallgatói elégedettség mérésének két formáját alkalmazzák. Az egyik a kari szintű véleménygyűjtés, a másik az összegyűjtési vizsgálat. A kapott eredményeket minden intézet kiértékeli és felhasználja az oktatói munka javításához. A TTK-n az egyetemi átlaghoz képest magas a hallgatói részvétel az OMHV-ben, de a hallgatók nehezményezik, hogy a következmények nem jutnak a tudomásukra, bár információk szerint az oktatók tudományos előmenetelénél figyelembe veszik az eredményeket. Az intézeti vezetés azt a tájékoztatást adta, hogy a rendszeresen alacsony értékelést kapott oktató munkáját felülvizsgálják és meghatározzák a javítási lehetőségek módjait.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere, az oktatás eredményessége

A hallgatók értékelése előzetesen közzétett és egységesen alkalmazott kritériumok és szabályok szerint történik. A *Tanulmányi és Vizsgaszabályzat*, valamint a vizsgáztatási rend nyilvánosak. A hallgatói teljesítmények értékelésére információkat adnak a *Tanulmányi Tájékoztatók* is.

A tananyag követelményeit és számonkérési formáit a tantárgyi programok tartalmazzák. A kurzus meghirdetésekor tájékoztatást kap a hallgató a félévközi ellenőrzések (beszámolók, zárthelyi dolgozatok) számáról, témaköréről és időpontjáról, pótlásuk és javításuk lehetőségéről, a félév végi számonkérés típusáról, a vizsga jellegéről, az osztályzat kialakításának módjáról, a kurzus elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka mennyiségéről (kreditértékben meghatározva). Tájékoztatás történik a tananyagról, a tananyag elsajátításához felhasználható jegyzetek, segédletek, szakirodalom listájáról, valamint a hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak számáról és típusáról. A hallgatók a vizsgáztatással kapcsolatban előforduló szabálysértések miatt tizenöt napon belül a *Másodfokú tanulmányi Bizottsághoz* fordulhatnak.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

A munkaerő-tervezés és kiválasztás az akkreditációs kívánalmaknak és a munkaerő kapacitási feltételeknek a figyelembe vételével valósul meg – a kari stratégia részeként – a kari vezetés és az intézetek közös munkájával. Az oktatók pályázati úton kerülhetnek a kar oktatói állományába, amit megelőz egy, az alkalmasságot és felkészültséget értékelő többszintű vizsgálat. A méretekből és a regionális korlátokból származó nehézségek miatt gyakran kényszerülnek arra, hogy jelentős külső erőket vonjanak be az oktatásba, ezen belül is főleg a PhD képzésbe. Bár ezzel biztosítják a képzések további működését, de az állandó jelenlét feltételező, iskolateremtő tevékenység megteremtésére ez nem megoldás. Hangsúlyozni kell azonban, hogy az utóbbira is van szép példa.

A már alkalmazásban levő oktatók esetében a szakfelelősök monitor eljárás keretében óralátogatással, számonkérési és vizsgáztatási, valamint diplomamunka-vezetési gyakorlat megfigyelésével, és az oktatók felé történő visszacsatolással rendszeres értékelik a szakon oktatók munkáját. A munkatársak teljesítményének értékelése a TÉR-ben történik. Az egyetemen áttérnek egy új teljesítményértékelési rendszerre; ennek a kari viszonyokra történő alkalmazása folyamatban van.

A TTK fejlesztendőnek ítéli a karrierépítés rendszerét, elsősorban az előléptetések időben előremutató megtervezésével. Az eljárási díjak átvállalásával támogatják a PhD, a habilitáció és az MTA doktori cím megszerzését, a vezető oktatók részére törvényileg biztosított alkotói szabadsággal. Sajnos az utóbbi kedvezménnyel csak kevesen tudnak élni, mert az ezzel járó, az oktatás napi ellátásából történő kiesést a kar nem tudja pótolni.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A kar a tanulmányi folyamatok szervezéséhez, nyomon követéséhez, adminisztrálásához az *ETR* és a *CooSpace* által nyújtott lehetőségeket használja. Országos viszonylatban kiemelkedően jó a könyvtári szolgáltatás. A hallgatóknak fél évre korlátozva biztosítják a nyelvvoktatást. Fontosnak tartják a tehetséges hallgatók felkarolását és támogatását, jól szervezeten működik a szakkollégiumi rendszer és a *Tudományos Diákkör*. A tanárjelöltek **3** jól felszerelt gyakorlóiskolában, tapasztalt vezető-tanárok segítségével teljesítik az előírt iskolai gyakorlatokat.

A kollégiumi szolgáltatások kielégítőek. Jól működő tanácsadási rendszer áll a hallgatók rendelkezésére. A sportolási és rekreációs lehetőségeket a PTE központilag biztosítja.

3.6. Belső információs rendszer

A PTE az elmúlt években folyamatosan fejlesztette az informatikai rendszerét, a gazdálkodás, pénzügy területére az SAP-t, a vagyongazdálkodásra az *ArchiCAD*-et, humán erőforrásra a *Nexon HR*-t, oktatásszervezésre az *ETR*-t, *Modulo*-t, *CooSpace*-t alakította ki. Az oktatók és hallgatók oktatással kapcsolatos információ cseréjéhez egyrészt külön lehetőség van a tanulmányi rendszerben a „*kurzus mail*” szolgáltatás segítségével, másrészt az egyetemen, valamint a karon bevezetett e-learning rendszerek is biztosítják a kapcsolattartást. A kari beszélgetéseken összességben nehézkesnek minősítették az egyetemi információáramlást, amin az új információs és gazdálkodási rendszer remélhetőleg változtatni fog.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása, honlap

A kar felépítésének, oktatási, kutatási tevékenységének bemutatása megtalálható az egyetem honlapján, aminek a folyamatos karbantartásáról a *Számítástechnikai Szolgáltató Központ* gondoskodik. A karon általában jól működő, naprakész honlapok tájékoztatják a hallgatókat és az érdeklődőket. (A *Földrajzi Intézet* honlapját a látogatás időpontjában – valószínűleg szerverhiba miatt – nem sikerült elérni). Kiemelkedően eredményes népszerűsítő munkát végez a *Fizikai* és a *Kémiai Intézet* a *Kis esti fizika*, illetve a *Velünk élő kémia* c. előadássorozatokkal. A TTK weboldalai a kapcsolati dékánhelyettes felügyelete alá tartoznak. A nyilvánosság biztosítása körébe sorolhatók a *Kari Nyílt Napok*, amelyek közül az egyik a középiskolásoknak szól, a másik a mesterszakosok számára nyújt tájékozódást.

A kari marketing munka javítására 2011-től létrehozták a kapcsolati dékánhelyettesi funkciót. A TTK kommunikációja több célcsoportot céloz meg: hallgatókat, munkatársakat, sajtót és a munkáltatókat. Jól működő kapcsolatokat sikerült kiépíteni a helyi munkaerő-piaci szereplőkkel melynek köszönhetően a gyakorlati képzésben hasznos együttműködések alakultak ki.

4. C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók

A kar elkészítette a C-SWOT analízist, melyben meghatározták az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket, veszélyeket és a külső korlátokat. Az elemzés összességében részletes és reális képet ad a kar helyzetéről. A TTK néhány területre kiterjedően az önértékelés eredményeinek elemzéséből meghatározta a megvalósítandó minőségfejlesztési feladatokat.

III. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások a kar számára

- Fokozott figyelmet kell fordítani az oktatói és a vezetői utánpótlásra. A középgeneráció hiánya országos probléma, az ebből eredő nehézségeken csak úgy lehet úrrá lenni, ha a fiatalokat időben felkészítik a vezetői feladatokra. El kellene érni, hogy teljes munkaidejű, ténylegesen Pécsen élő, az egyetemhez kötődő oktatókkal legalább a kötelező tárgyakat le lehessen fedni. Az ország más térségeiben élő oktatóknak-kutatóknak komoly vonzerőt jelenthetnek a kiemelkedő színvonalú iskolák, a természettudományos elhelyezkedési lehetőségek, a kiváló egyetemi légkör és nem utolsósorban a vonzó pécsi életminőség is.
- Az informatikai és a sporttudományi szakterületek személyi háttérének megerősítéséhez szorosabb együttműködés szükséges az érintett ismeretkörökben kompetens társkarokkal.
- Megfelelő beiskolázási stratégiával, hatékony felzárkóztató programokkal csökkenteni kell a jelentős mértékű – bár szakonként nagy eltéréseket mutató – hallgatói lemorzsolódást.
- A kutatás területén fel kell készülni arra, hogy a felzárkóztatási alap forrásait új, lehetőleg EU-s pályázati forrásokból kell pótolni. Ez a pályázati lehetőség nemzetközi megmértetést, megfelelő nemzetközi kapcsolatrendszer feltételez. A rövidesen átadandó *Természettudományi és Műszaki Tudásközpont* ebben nagy segítség lesz, amivel majd élni is kell.
- Egyes területeken, annak ellenére, hogy a kutatási színvonal jó, a hallgatói létszámok, különösen a mesterszakokon (ahol ilyen van) nagyon alacsonyak. Az alacsony létszámú szakoknál megfontolandó a szakirányok számának csökkentése. Fel kell mérni az új Ftv-ből adódó feladatokat, különösen a tanárképzés vonatkozásában. A beiskolázási létszámok növeléséhez javítani kell a propagandán, nem elég szűk regionális keretben maradni, e tekintetben (is) szorosabb kapcsolatokat érdemes kiépíteni a Vajdasággal.
- A szubkritikus méretű tanszékek összevonásával gazdaságosabb működést lehet biztosítani. Előnyös az intézetek tervezett helyi koncentrációja, azt meg kell valósítani.
- Javasoljuk a munkaerő-piaci szereplők körében alkalmazott elégedettségi mérések továbbfejlesztését és eredményeinek beépítését a képzési folyamatba.

Függelék

A Pécsi Tudományegyetemen folyó képzések a 2011/2012-es tanévben
(Az intézmény által megadott adatok alapján)

Állam- és Jogtudományi Kar

képzési terület: jogi, közigazgatási, rendészeti és katonai
tudományterület: társadalomtudományok

alapképzés (BA)

igazságügyi igazgatási (L)

mesterképzés (MA)

közigazgatási (L)

osztatlan (mester) képzés

jogász (N, L)

doktori képzés (PhD)

Állam- és jogtudományok DI (N, L)

szakirányú továbbképzések

betegjogi, gyermekjogi, ellátottjogi szakjogász

borjogi szakjogász

családjogi szakjogász, jogi szakokleveles családvédelmi tanácsadó

csődjogi szakjogász, csődjogi jogi szakokleveles szakember

energetikai szakjogász

gazdasági büntetőjogi szakjogász

helyi jogszabályszerkesztő szakjogász

infokommunikációs szakjogász

kriminalisztikai szakjogász

munkajogi szakjogász, jogi szakokleveles munkajogi tanácsadó

sportjogi szakjogász

társasági jogi és cégjogi szakjogász

végrehajtói szakjogász

jogi szakokleveles adó- és vámnyomozó tanácsadó

jogi szakokleveles gazdasági szakember

jogi szakokleveles javadalmazási tanácsadó

jogi szakokleveles orvos és egészségügyi szakember

végrehajtási menedzser

felsőfokú szakképzés

jogi asszisztens (N, L)

Általános Orvostudományi Kar

képzési terület: orvos- és egészségtudomány, informatika, bölcsészettudomány
tudományterület: orvostudományok

mesterképzés (MA)

orvosi biotechnológia (N, magyar és angol nyelvű)

osztatlan (mester) képzések

általános orvos (N, magyar, angol és német nyelvű)

fogorvos (N, magyar, angol és német nyelvű)

gyógyszerész (N, magyar és angol nyelvű)

doktori képzés (PhD)

Elméleti Orvostudományok DI

Klinikai Orvostudományok DI

Gyógyszertudományi DI

Interdiszciplináris Orvostudományok DI

szakirányú továbbképzés

egészségtudományi szakfordító-tolmács (angol)

Bölcsészettudományi Kar

képzési területek: bölcsészettudomány, társadalomtudomány
tudományterület: bölcsészettudományok, társadalomtudományok

alapképzések (BA)

- anglisztika* (N, L)
- germanisztika* (német szakirányon és német nemzetiségi szakirányon) (N, L)
- kommunikáció és médiatudomány* (N, L)
- magyar* (N, L)
- néprajz* (N, L)
- ókori nyelvek és kultúrák* (N)
- pedagógia* (N, L)
- politológia* (N, L)
- pszichológia* (N, angol nyelven is, L)
- romanisztika* (francia, olasz, spanyol szakirányon) (N, L)
- romológia* (N, L)
- szabad bölcsészet* (N, L)
- szlavisztika* (horvát és orosz szakirányon) (N)
- szociális munka* (N, L)
- szociológia* (N, L)
- társadalmi tanulmányok* (N, L)
- történelem* (N, L)
- történelem* (régészet szakirányon) (N)

mesterképzések (MA)

- anglisztika* (N, L)
- esztétika* (N, L)
- filozófia* (N, L)
- francia nyelv, irodalom és kultúra* (N, L)
- horvát nyelv és irodalom* (N, L, horvát nyelven is)
- klasszika-filológia* (N)
- kommunikáció és médiatudomány* (N, L)
- magyar nyelv és irodalom* (N, L)
- német nyelv, irodalom és kultúra* (N, L)
- német nemzetiségi nyelv és irodalom* (N, L)
- néprajz* (N, L)
- neveléstudományi* (N, L)
- politikatudomány* (N, L)
- pszichológia* (N, L)
- régészet* (N)
- romológia* (N, L)
- szociális munka* (N, L)
- szociálpolitika* (N, L)
- szociológia* (N, L)
- történelem* (N, L)

tanári szakképzettségek (N, L):

- angoltanár, filozófiantanár, franciatanár, hon- és népismerettanár, horváttanár/horvát- és nemzetiségihorvát-tanár, latintanár, magyartanár, mozgóképkultúra és médiaismeret tanár, némettanár/német- és nemzetiségi némettanár, olasztanár, oroszstanár, pedagógiatanár, romológiatanár, tantervfejlesztő tanár, történelemtanár*

doktori képzés (PhD)

- Filozófia DI**
- Irodalomtudományi DI**
- Interdiszciplináris DI**
- Nyelvtudományi DI**
- Pszichológia DI**
- Oktatás és Társadalom Neveléstudományi DI**

szakirányú továbbképzések

- francia-magyar bölcsészettudományi szakfordító
- gyakorlatvezető mentortanár

irlandisztika tanulmányok
 mentálhigiéné és közösségi segítség
 olasz-magyar bölcsészettudományi szakfordító
 pedagógus szakvizsga
 felsőfokú szakképzések
 intézményi kommunikátor (N)
 sajtótechnikus (N)
 gazdasági idegen nyelvű menedzser (N)
 titkárságvezető (N)

Egészségtudományi Kar

képzési területek: orvos- és egészségtudomány, pedagógusképzés, sporttudomány, társadalomtudományi
tudományterület: orvostudományok, társadalomtudományok

alapképzések (BSc)

ápolás és betegellátás

- ápoló szakirány (N, L – Szombathelyen is)
- dietetikus szakirány (N)
- gyógytornász szakirány (N, Zalaegerszegen is)
- mentőtiszt szakirány (N, L- Szombathely)
- szülésznő szakirány (N – Szombathely)

csecsemő- és kisgyermeknevelő (N, L, Szombathely)

egészségügyi gondozás és prevenció

- védőnő szakirány (N – Kaposvár, Szombathely)
- népegészségügyi ellenőr szakirány (N – Pécs, Kaposvár, L)

egészségügyi szervező (N, L – Zalaegerszeg)

orvosi laboratóriumi és képkalkotó diagnosztikai analitikus (N, L – Kaposvár)

rekreációs szervezés és egészségfejlesztés (N, L)

szociális munka (N, L - Szombathely)

mesterképzések (MA)

ápolás (N, L)

egészségügyi szociális munka (N, L)

klinikai laboratóriumi kutató (N, L)

népegészségügyi (N, L)

táplálkozástudományi (N, L)

szakirányú továbbképzések

- dializáló szakápoló
- egészségfejlesztő-wellness terapeuta
- etnikai kisebbségi egészségfejlesztő referens
- gyógyszerismertető
- intenzív szakápoló
- komplex rehabilitációs mentor
- műtő szakápoló
- nemzetközi biztosításszervező referens
- sürgősségi és triage szakápoló
- szociálgerontológia
- természetes élet- és gyógymódok
- wellness szakmenedzser

doktori képzés

Egészségtudományi DI

felsőfokú szakképzések

- csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (N, L –Szombathely)
- orvosdiagnosztikai laboratóriumi technológus (L – Kaposvár)

Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

képzési terület: bölcsészettudomány, társadalomtudomány, pedagógusképzés

alapképzések (BA)

andragógia (N, L – Zalaegerszegen is)

informatikus könyvtáros (N, L)

mesterképzések (MA)

andragógia (N, L)

emberi erőforrás tanácsadó (N, L)

informatikus könyvtáros (N, L)

kulturális mediáció (N, L)

tanári szakképzettségek (N, L)

andragógus tanár, könyvtárpedagógia-tanár (könyvtáros tanár)

szakirányú továbbképzések

a dokumentumkezelés információs kommunikációs technológiai (IKT) alapjai

ifjúsági tanulmányok

kulturális projektmenedzser

munkavállalási tanácsadó

protokoll szaktanácsadó és rendezvényszervező

public relations és szóvivő

személyügyi szervező

személyügyi szaktanácsadó

felsőfokú szakképzések

európai uniós üzleti szakügyintéző (N, L)

gazdálkodási menedzserasszisztens (N)

idegenforgalmi szakmenedzser (N)

ifjúságsegítő (N – Zalaegerszegen is, L)

képzési szakasszisztens (N, L)

kereskedelmi szakmenedzser (N)

kis- és közép vállalkozási menedzser (N)

közösségi-civil szervező (N, L – Zalaegerszegen is)

média moderátor (N, L)

nemzetközi szállítmányozási és logisztikai szakügyintéző (N)

pénzügyi szakügyintéző (N)

reklámszervező szakmenedzser (N, L)

sportkommunikátor (N, L)

számvetési szakügyintéző (N)

Illyés Gyula Kar

képzési terület: gazdaságtudományok, művészetközvetítés, pedagógusképzés, társadalomtudományi

alapképzések (BA)

csecsemő- és kisgyermeknevelő (N, L)

kommunikáció és médiatudomány (N, L)

környezetkultúra (N)

óvodapedagógus (N, L)

szociális munka (N, L)

tanító (N, L)

turizmus-vendéglátás (N, L)

mesterképzés (MA)

turizmus-menedzsment (L)

szakirányú továbbképzések

óvodai gyógytestnevelés

tehetségfejlesztő szaktanácsadó

felsőfokú szakképzések

csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (N)

idegenforgalmi szakmenedzser (N)

ifjúságsegítő (N)
 média moderátor (N)
 titkárságvezető (N, L)
 területfejlesztési szakasszisztens (N)
 vendéglátó szakmenedzser (N)

Közgazdaságtudományi Kar

képzési terület: gazdaságtudományok, informatika
tudományterület: gazdaságtudományok

alapképzések (BA)

alkalmazott közgazdaságtan (N)
gazdálkodás és menedzsment (N angol nyelven is, L)
gazdaságinformatikus (N) (BSc – informatikai szakterület)
kereskedelem és marketing (N)
pénzügy és számvitel (N, L)

mesterképzések (MA)

közgazdasági elemző (N)
marketing (N, L)
Master of Business Administration (L)
pénzügy (N, L)
regionális és környezeti gazdaságtan (L)
vezetés és szervezés (N angol nyelven is, L)

doktori képzés (PhD)

Regionális politika és gazdaságtan DI (N, L)
Gazdálkodástani DI (N, L angol nyelven is)

felsőfokú szakképzések

idegenforgalmi szakmenedzser (N)
 kereskedelmi szakmenedzser (N)
 pénzügyi szakügyintéző (N)
 számviteli szakügyintéző (N)

Művészeti Kar

képzési terület: művészet, művészetközvetítés, pedagógusképzés
tudományterület: művészetek

alapképzések (BA)

alkotóművészet és muzikológia (elektronikus zenei médiaművész szakirányon) (N)

előadóművészet

- klasszikus ének szakirány (N)
- klasszikus fagott szakirány (N)
- klasszikus fuvola szakirány (N)
- klasszikus gitár szakirány (N)
- klasszikus gordon szakirány (N)
- klasszikus gordonka szakirány (N)
- klasszikus harsona szakirány (N)
- klasszikus hegedű szakirány (N)
- klasszikus klarinét szakirány (N)
- klasszikus kürt szakirány (N)
- klasszikus mélyhegedű szakirány (N)
- klasszikus oboa szakirány (N)
- klasszikus orgona szakirány (N)
- klasszikus trombita szakirány (N)
- klasszikus tuba szakirány. (N)
- klasszikus ütőhangszer szakirány (N)
- klasszikus zongora szakirány (N)

ének-zene (N)

kerámiatervezés (N)

osztatlan (mester)képzések (MSc)

festőművész (N)

- szobrászművész (N)**
 mesterképzések (MA)
klasszikus énekművész
 - dal-oratórium szakirány (N)
 - operaénekes szakirány (N)
klasszikus hangszerművész
 - fuvola szakirány (N)
 - gitár szakirány (N)
 - hegedű szakirány (N)
 - mélyhegedű szakirány (N)
kerámiatervezés (N)
művésztanári szakképzettségek (N):
énektanár, fagott-tanár, fuvolatanár, gitártanár, gordonatanár, gordonkatanár, harsonatanár, hegedűtanár, klarinéttanár, kürttanár, mélyhegedűtanár, oboatanár, orgonatanár, trombitatanár, tubatanár, ütőhangszertanár, zeneismeret-tanár, zongoratanár
 doktori képzés (PhD)
Művészeti Kar Doktori Iskola (N)

Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar

képzési területek: gazdaságtudományok, informatika, műszaki, művészetek, pedagógusképzés

- alapképzések (BSc)
építészmérnök (N, L)
építőmérnök (N, L)
építőművészet (N)
gépészmérnök (N, L)
ipari termék és formatervező mérnök (N)
környezetmérnök (N)
mérnök informatikus (N, L)
villamosmérnök (N, L)
 osztatlan (mester)képzés (MSc)
építész (N)
 mesterképzések (MSc)
építőművész (N)
szerkezet-építőmérnök (N, L)
szerkezettervező-építészmérnök (N, L)
településmérnök (N, L)
tervező építészmérnök (N, L)
tanári szakképzettségek (N, L):
mérnökstanár (építészmérnök), mérnökstanár (építőmérnök), mérnökstanár (gépészmérnök), mérnökstanár (környezetmérnök), mérnökstanár (mérnök informatikus)
 doktori képzés (PhD)
Breuer Marcell Doktori Iskola (N, L)
 szakirányú továbbképzések:
 hulladékgyártási
 létesítményenergetikai szakmérnök
 minőségirányítási rendszermenedzser
 felsőfokú szakképzések
 építettkörnyezetmérnök-asszisztens (N, L)
 gépipari mérnökasszisztens (N)
 médiatechnológus asszisztens (N)
 műszaki informatikai mérnökasszisztens (N)
 televízióműsor gyártó szakasszisztens (N)
 villamosmérnök-asszisztens (N)
 web-programozó (N)

Természettudományi Kar

képzési területek: társadalomtudomány, természettudomány, informatika, pedagógusképzés, sporttudomány
tudományterületek: természettudományok

alapképzések (BSc)

biológia (N)
fizika (N)
földrajz (N, L)
földtudományi (N)
gazdaságinformatikus (N)
kémia (N)
környezettan (N)
matematika (N)
programtervező informatikus (N)
sportszervező (N)
testnevelő-edző (N, L)

mesterképzések (MSc)

alkalmazott matematikus (N, L)
biológus (N, L)
fizikus (N, L)
geográfus (N, L)
hidrobiológus (N, L)
környezettudomány (N, L)
rekreáció (N, L)
vegyszer (N, L)

tanári szakképzettségek (N, L):

biológiateanár, fizikatanár, földrajztanár, informatikatanár, kémiatanár, környezettan-tanár, matematika tanár, testnevelő tanár

doktori képzések (PhD)

Biológiai DI
Fizika DI
Földtudományi DI
Kémia DI

szakirányú továbbképzések

balkán tanulmányok (L)
 örökségmenedzser (L)
 geopolitika (L)
 fitness, aquafitness és sportanimátor (L)

felsőfokú szakképzések

hulladékgazdálkodási technológus (N)
 szőlész-borász szaktechnikus (N)
 területfejlesztési szakasszisztens (N)

A Látogató bizottság tagjai:

Makara Gábor , elnök	az MTA r. tagja
Hetesi Erzsébet	PhD, SZTE
Kertész János	az MTA r. tagja, BME
Lőrinczné dr. Thiel Katalin	PhD, EKF
Orosz Magdolna	DSc, ELTE
Szűcs Edit	PhD, DE,
Domján Zsolt	HÖÖK, hallgatói tag

A látogatás MAB referense: **Hernáth Terézia**

A látogatás időpontja: **2012. március 19-20-21.**